

Jerzy Eider

Olimpijczycy

klubów sportowych
województwa zachodniopomorskiego

na Igrzyskach
xxxiii Olimpiady

Paryż 2024

Olimpijczycy klubów sportowych
województwa zachodniopomorskiego
na Igrzyskach XXXIII Olimpiady
Paryż 2024

Jerzy Eider

Olimpijczycy klubów sportowych
województwa zachodniopomorskiego
na Igrzyskach XXXIII Olimpiady
Paryż 2024

Szczecin 2025

Rada Wydawnicza

Anna Cedro, Urszula Chęcińska, Katarzyna Jaworska-Biskup, Rafał Klóska
Maciej Kowalewski, Ewa Mazur-Wierzbicka, Jarosław Nadobnik
Grzegorz Wejman, Renata Ziemińska, Magdalena Zioło
Andrzej Skrendo – przewodniczący Rady Wydawniczej
Elżbieta Zarzycka – dyrektor Wydawnictwa Naukowego

Recenzent

prof. dr hab. Stanisław Zaborniak

Redakcja językowa i korekta

Anna Ciciak

Projekt graficzny i skład

Joanna Dubois-Mosora

Zdjęcie na okładce

Adrianna Banio-Krajnik

Jerzy Eider ORCID 0000-0002-8401-6442

Wersja elektroniczna publikacji dostępna na licencji CC BY-SA 4.0
po 12 miesiącach od daty wprowadzenia do obrotu
© Copyright by Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2025

DOI 10.18276/978-83-7972-932-6

ISBN 978-83-7972-932-6 (online)

ISBN 978-83-7972-931-9 (print)

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Wydanie I | Ark. wyd. 8,0 | Ark. druk. 8,3 | Format B5

Spis treści

Wstęp/Introduction/Einleitung	7
1. Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024.....	31
2. Olimpijska reprezentacja Polski na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024	37
3. Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024	41
3.1. Zbigniew Baranowski.....	41
3.2. Mateusz Bereźnicki.....	44
3.3. Wiktoria Chołuj	51
3.4. Marlena Karwacka.....	54
3.5. Piotr Lisek	57
3.6. Filip Matczak.....	60
3.7. Katarzyna Milczarek.....	64
3.8. Nikola Sibiak	68
3.9. Elżbieta Wójcik.....	71
4. Od Aten do Paryża. Zawodnicy zachodniopomorskich klubów sportowych w XXI-wiecznej historii igrzysk olimpijskich.....	75
5. Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim	85
Podsumowanie/Conclusion/Recapitulation.....	93
Bibliografia	111
Indeks osobowy	121
Streszczenie/Summary/Zusammenfassung.....	127
Nota biograficzna.....	133

Wstęp

Rok 2024 był wyjątkowy pod względem historycznych rocznic obchodzonych przez wiele stowarzyszeń sportowych związanych z działalnością olimpijską. I tak celebrowano: 100-lecie udziału reprezentacji Polski na letnich igrzyskach olimpijskich, a także 130-lecie Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (MKOl), 105-lecie Polskiego Komitetu Olimpijskiego (PKOl) czy 40-lecie Polskiej Akademii Olimpijskiej (PAOl).

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając zasługi naszych sportowców i ich występy na igrzyskach olimpijskich, 29 lipca 2023 roku podjął uchwałę ustanawiającą rok 2024 Rokiem Polskich Olimpijczyków [16]. W roku tym minęło bowiem 100 lat od debiutu polskiej reprezentacji (po odzyskaniu niepodległości w 1918 r.) na igrzyskach olimpijskich w Paryżu (1924) oraz zdobycia pierwszych medali. Wówczas to polscy kolarze torowi w drużynowym wyścigu na 4000 m na dochodzenie, w składzie: Józef Lange, Jan Łazarski, Tomasz Stankiewicz, Franciszek Szymczyk, zdobyli srebrny medal. Natomiast jeździec Adam Królikiewicz, na koniu Pikador, wywalczył brązowy medal w olimpijskim konkursie skoków przez przeszkody [91, 96].

Z okazji Roku Polskich Olimpijczyków Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie oraz Instytut Pamięci Narodowej i Polski Komitet Olimpijski zorganizowały konferencję naukową – „Od Paryża do Paryża. Polski sport olimpijski na tle dziejów najnowszych” (6–7.05.2024), która odbyła się w Centrum Olimpijskim PKOl w Warszawie.

Na konferencję składały się: 44 referaty historyczne naukowców z całej Polski, filmy o historii sportu, dwie debaty o olimpizmie znanych dziennikarzy i sławnych sportowców oraz inne wydarzenia popularnonaukowe [90, s. 54].

W sesji naukowej wzięli udział pracownicy Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Wydziału Kultury Fizycznej i Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego – dr hab. Renata Urban, prof. US i dr Ryszard Stefanik, którzy wygłosili referaty związane z zaproponowaną tematyką.

Jak co roku PKOl opublikował *Apel olimpijski*, który od wielu lat (fot. 1–2) jest odczytywany podczas różnych uroczystości, takich jak np.: Centralne Uroczystości Dni Olimpijczyka, Wojewódzkie Uroczystości Dni Olimpijczyka, Powiatowe i Gminne Obchody Dni Olimpijczyka. W województwie zachodniopomorskim (wcześniej: szczecińskim) już sześciokrotnie odbyły się uroczystości centralne: w Szczecinie (1984), Międzyzdrojach (2000), Pyrzycach (2002), Kaliszu Pomorskim (2008), Przelewicach–Pyrzycach–Lipianach–Barlinku (2016) oraz Wałczu (2020) [9–11]. Natomiast uroczystości o randze wojewódzkiej, organizowane przez Zachodniopomorską Radę Olimpijską, miały miejsce w: Wałczu (dwukrotnie: 2003 i 2005), Gryfinie (2004), Pyrzycach (2006), Kaliszu Pomorskim (2007), Policach (2008), Szczecinku (2009), Gryficach (2010), Białogardzie (2011), Szczecinie (dwukrotnie: 2012, 2022), Choszcznie (2013), Kołobrzegu (dwukrotnie: 2014, 2023), Łobzie (2015), Stargardzie (2017), Koszalinie (2018), Goleniowie (2019), Świdwinie (2021), Łobzie (2024) (fot. 3–5). Z kolei w 2024 roku powiatowe uroczystości odbyły się w Pyrzycach (4–5 kwietnia) i Ińsku (12 kwietnia).

Obchody związane z Dniem Olimpijczyka to ważne wydarzenie dla lokalnej społeczności – gospodarzy inauguracji, dzieci i młodzieży szkolnej (początkujących adeptów olimpizmu), nauczycieli wychowania fizycznego, sportowców, trenerów, działaczy lokalnych klubów sportowych, całej rodziny olimpijskiej. Są oni wówczas nie tylko obserwatorami wydarzeń, mają bowiem możliwość spotkania się z zaproszonymi olimpijczykami, paralimpijczykami, obejrzenia przygotowanego programu, w tym jego najważniejszej części – ceremoniału olimpijskiego.

Najważniejszymi postaciami Dni Olimpijczyka są oczywiście sportowcy, uczestnicy igrzysk olimpijskich, paralimpijskich, medaliści tej największej na świecie imprezy sportowej. To oni spotykają się z dziećmi, młodzieżą szkolną, opowiadają o swojej sportowej karierze, w tym o olimpijskiej rywalizacji. Propagują zdrowy styl życia i aktywność fizyczną, wskazując, że to najlepsza droga, by zostać reprezentantami Polski i startować na igrzyskach olimpijskich.

Należy podkreślić, że w województwie zachodniopomorskim głównym pomysłodawcą, organizatorem i osobą doradzającą gospodarzom Dni Olimpijczyka jest Stanisław Kopeć, od 2002 roku prezes Zachodniopomorskiej Rady Olimpijskiej (ZRO) (I–VI kadencja). Na co dzień mieszka w Stargardzie, a przez wiele lat był działaczem sportowym, jak również czynnym politykiem (poseł na Sejm RP – II, III, IV kadencji) [16, 21]. Jest także autorem lub redaktorem corocznych publikacji związanych z organizacją Dni Olimpijczyka, sprawozdań z działalności ZRO i innych materiałów dotyczących olimpizmu na Pomorzu Zachodnim [9–11, 21].

W 2024 roku kolejni polscy sportowcy zostali olimpijczykami (debiutantami) i otrzymali szansę na wzięcie udziału w rywalizacji podczas Igrzysk XXXIII Olimpiady w Paryżu. Już sam udział w igrzyskach olimpijskich jest wielkim osiągnięciem, ponieważ tylko nieliczni sportowcy czy reprezentacyjne zespoły spełniają wymogi kwalifikacyjne gwarantujące start w największej światowej imprezie sportowej czteroletnia. Każdy sportowiec marzy oczywiście o medalu olimpijskim lub chociażby o zakwalifikowaniu się do finału, zajęciu miejsca punktowanego, pobiciu rekordu życiowego w swojej dyscyplinie sportowej (konkurencji), uzyskaniu wyniku, z którego byliby dumni trenerzy przygotowujący do startu olimpijskiego czy klubowi szkoleniowcy.

Biografie sportowe polskich olimpijczyków zostały opisane w wielu opracowaniach [np. 56]. Również pracownicy Uniwersytetu Szczecińskiego, przede wszystkim Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej (wcześniej: Instytutu Kultury Fizycznej, Instytutu Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych, Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji

Zdrowia) są autorami lub współautorami licznych studiów związanych z olimpizmem, w tym biografii olimpijczyków reprezentujących kluby sportowe województwa zachodniopomorskiego [33–55, 57–89, 95]. W 2022 roku Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego opublikowało monografię – *Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXII Olimpiady Tokio 2020*. W opracowaniu tym szczegółowo scharakteryzowano udział zachodniopomorskich sportowców (13 osób) w tokijskich igrzyskach (ze względu na ogólnoświatową pandemię wywołaną wirusem SARS-CoV-2 odbyły się w 2021 roku), przedstawiono także ich dotychczasowe biografie sportowe [53].

Należy wskazać, że już wcześniej ukazały się podobne publikacje dotyczące igrzysk olimpijskich w Atenach (2004), Pekinie (2008) czy Londynie (2012). Były to prace o kompleksowym charakterze, opisano w nich także udział reprezentacji paralimpijskiej [36, 39, 4].

Niniejsza monografia została poświęcona zawodniczkom i zawodnikom klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego, którzy wzięli udział w Letnich Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024. Wzięto pod uwagę tylko tych sportowców, którzy podczas startu olimpijskiego byli reprezentantami klubów sportowych zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim. Pominięto zatem biografie sportowców, którzy wywalczyli kwalifikacje olimpijskie, będąc zawodniczką/zawodnikiem zachodniopomorskiego klubu, a podczas IO w Paryżu reprezentowali już klub sportowy z innego województwa lub z zagranicy (siatkarki Chemika Police: Agnieszka Korneluk – Developres Rzeszów, Martyna Łukasik – Imoco Conegliano, Natalia Mędrzyk – ŁKS Commercecon Łódź; kolarki torowe KK Ziemia Darłowska: Daria Pikulik, Wiktoria Pikulik – Human Powered Health).

Opracowanie to składa się z pięciu części. W pierwszej dokonano ogólnej charakterystyki Letnich Igrzysk XXXIII Olimpiady Paryż 2024, imprezy sportowej, która po 100 latach ponownie zawitała do stolicy Francji.

Część drugą poświęcono polskiej reprezentacji olimpijskiej uczestniczącej w Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 – wymieniono m.in. dyscypliny sportowe, w których startowali nasi rodacy oraz przedstawiono 10 medalistów.

W głównej, trzeciej, części niniejszej publikacji przeanalizowano start dziewięciu sportowców (pięciu zawodniczek i czterech zawodników) klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego w Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024. Przedstawiono m.in. ich udział w określonych zawodach sportowych, podczas których wywalczyli kwalifikację olimpijską, szczegółowo opisano także ich zmagania w paryskiej rywalizacji. W sportowych biogramach każdego z dziewięciu olimpijczyków wymieniono lub ogólnie scharakteryzowano ich największe dotychczasowe osiągnięcia sportowe.

W kolejnej, czwartej części, zaprezentowano olimpijczyków klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego, uczestników igrzysk olimpijskich, które odbyły się w XXI wieku – Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020, Paryż 2024. Zestawiono różnorodne dane (m.in. liczbę zawodniczek i zawodników, dyscypliny olimpijskie, osiągnięcia sportowe), na podstawie których sformułowano wnioski na temat udziału reprezentantów zachodniopomorskich klubów sportowych na letnich igrzyskach.

W ostatniej, piątej części, opisano Muzeum Olimpizmu działające od 2022 roku na Uniwersytecie Szczecińskim. To pierwsze i dotychczas jedyne w Polsce ogólnouczelniane muzeum o profilu sportowym. Jednostkę tę powołano, aby uhonorować m.in. olimpijczyków i paralimpijczyków – absolwentów szczecińskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Szczecińskiego. Podczas startów olimpijskich i paralimpijskich reprezentowali jednak nie tylko Polskę, ale także swój klub sportowy działający w województwie zachodniopomorskim.

Niniejsze opracowanie zakończono podsumowaniem, opatrzone również bibliografią, indeksem osobowym, abstraktami w języku angielskim i niemieckim oraz notą biograficzną.

Autor niniejszej, kolejnej już, publikacji liczy na wyrozumiałość czytelników, przede wszystkim sportowców, ich trenerów, osób wspomagających starty olimpijskie, dyrektorów i prezesów klubów, członków Regionalnych Rad Olimpijskich, Klubów Olimpijczyka, Rodziny Olimpijskiej, gdyby w publikacji pojawiły się nieścisłości lub pominęto jakiś istotny fakt. Będzie również wdzięczny za uwagi, a także informacje, materiały i sugestie, które mogą zostać wykorzystane w następnych planowanych opracowaniach obejmujących problematykę olimpizmu na Pomorzu Zachodnim, w tym w środowisku akademickim. Przykładem może być kolejna monografia, której tematem będzie „40 lat olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim”.

Autor wyraża również serdeczne podziękowania: Paniom i Panom: Marlenie Karwackiej, Katarzynie Milczarek, Elżbiecie Wójcik oraz Zbigniewowi Baranowskiemu i Mateuszowi Bereźnickiemu – za wypełnienie kwestionariuszy ankiet, które zostały wykorzystane w niniejszej pracy, moim synom mgr. Radosławowi Eiderowi i dr. Pawłowi Eiderowi za wszelką pomoc przy redakcji tego opracowania, Wydawnictwu Naukowemu Uniwersytetu Szczecińskiego, które podjęło się wydania tej monografii.

Introduction

The year 2024 was exceptional due to the historical anniversaries celebrated by many sports associations connected to Olympic activities. Notable celebrations included the 100th anniversary of Poland's participation in the Summer Olympic Games, the 130th anniversary of the International Olympic Committee (Międzynarodowy Komitet Olimpijski – MKOl), the 105th anniversary of the Polish Olympic Committee (Polski Komitet Olimpijski – PKOl), and the 40th anniversary of the Polish Olympic Academy (Polska Akademia Olimpijska – PAOl).

Recognizing the achievements of Polish athletes and their performances in the Olympic Games, on July 29, 2023, the Polish Sejm passed a resolution declaring 2024 the Year of Polish Olympians [16]. This year marks the centenary of Poland's debut at the Olympic Games in Paris in 1924 (following the country's regaining of independence in 1918), during which Polish athletes secured their first medals. It was during these Games that Polish track cyclists Józef Lange, Jan Łazarski, Tomasz Stankiewicz, and Franciszek Szymczyk won the silver medal in the team pursuit event over 4000 meters. In addition, Adam Królikiewicz, competing in equestrian show jumping on the horse Pikador, claimed the bronze medal in the Olympic jumping competition [91, 96].

To celebrate the Year of Polish Olympians, the Museum of Sport and Tourism in Warsaw, the Institute of National Remembrance (Instytut Pamięci Narodowej), and the Polish Olympic Committee (Polski Komitet Olimpijski – PKOl) organized a scientific conference titled "From Paris to Paris. Polish Olympic Sport in the Context of Contemporary History" (May 6–7, 2024). The event took place at the Olympic Centre of the Polish Olympic Committee (Centrum Olimpijskie PKOl) in Warsaw.

The conference included 44 historical papers by scholars from across Poland, films about the history of sport, two debates on Olympism with well-known journalists and famous athletes, as well as other popular science events [90, p. 54].

The scientific session was attended by staff members of the Institute of Physical Culture Sciences, Faculty of Physical Culture and Health, University of Szczecin – Dr. Renata Urban, Professor at the University of Szczecin, and Dr. Ryszard Stefanik, who presented papers related to the proposed topic.

As every year, the Polish Olympic Committee (PKOl) published the *Olympic Appeal*, which for many years (see photos 1–2) has been read at various ceremonies, such as the Central Olympic Day Ceremonies, Provincial Olympic Day Ceremonies, and District and Municipal Olympic Day Celebrations. In the West Pomeranian Voivodeship (formerly Szczecin Voivodeship), central ceremonies have been held six times: in Szczecin (1984), Międzyzdroje (2000), Pyrzyce (2002), Kalisz Pomorski (2008), Przelewice–Pyrzyce–Lipiany–Barlinek (2016), and Wałcz (2020) [9–11]. Provincial-level ceremonies organized by the West Pomeranian Olympic Council took place in: Wałcz (twice: 2003 and 2005), Gryfino (2004), Pyrzyce (2006), Kalisz Pomorski (2007), Police (2008), Szczecinek (2009), Gryfice (2010), Białogard (2011), Szczecin (twice: 2012, 2022), Choszczno (2013), Kołobrzeg (twice: 2014, 2023), Łobez (2015), Stargard (2017), Koszalin (2018), Goleniów (2019), Świdwin (2021), and Łobez (2024) (see photos 3–5). In 2024, district-level ceremonies took place in Pyrzyce (April 4–5) and Ińsko (April 12).

The celebrations associated with Olympic Day are important events for the community of the hosting town, including children and school youth – beginner athletes of Olympism, physical education teachers, athletes, coaches, local sports club officials, and the entire Olympic family. During these events, they are not just spectators but have the opportunity to meet invited Olympians, Paralympians, watch the prepared program, and experience its most important part – the Olympic ceremony.

The most important figures during Olympic Day celebrations are, of course, the athletes – participants in the Olympic and Paralympic Games, medalists of this greatest sporting event in the world. They meet with children and school youth, sharing their experiences from

their sports careers, including their Olympic competitions. They promote a healthy lifestyle and the practice of sports, emphasizing that this is the best path to becoming representatives of Poland and competing in the Olympic Games.

It should be emphasized that in the West Pomeranian Voivodeship, the main initiator, organizer, and advisor to the hosts of Olympic Day is Stanisław Kopeć, the President of the West Pomeranian Olympic Council (Zachodniopomorskiej Rady Olimpijskiej – ZRO) since 2002 (I–VI term). He lives in Stargard on a daily basis and has been a sports activist as well as an active politician (Member of the Polish Parliament – II, III, IV term) [16, 21]. He is also the author or editor of annual publications related to the organization of Olympic Day, reports on the activities of the ZRO, and other materials regarding Olympism in West Pomerania [9–11, 21].

In 2024, another group of Polish athletes became Olympians (debutants) and received the opportunity to compete in the 33rd Olympiad in Paris. Simply participating in the Olympic Games is a great achievement, as only a few athletes or national teams meet the qualifying criteria that guarantee a spot in the world's greatest sporting event of the quadrennial. Every athlete, of course, dreams of an Olympic medal or at least qualifying for the final, securing a scoring position, breaking their personal record in their sport (event), or achieving a result that would make their coaches preparing them for the Olympic start or club trainers proud.

The sports biographies of Polish Olympians have been described in many works [e.g., 56]. Additionally, employees of the University of Szczecin, primarily from the Institute of Physical Culture Sciences (formerly: Institute of Physical Culture, Institute of Physical Culture at the Faculty of Natural Sciences, Faculty of Physical Culture and Health Promotion), are authors or co-authors of numerous studies related to Olympism, including the biographies of Olympians representing sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship [33–55, 57–89, 95]. In 2022, the Scientific Publishing House of the University of

Szczecin published a monograph titled *Olympians from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship at the 32nd Olympiad Tokyo 2020*. This work provides a detailed analysis of the participation of West Pomeranian athletes (13 individuals) in the Tokyo Games (which, due to the global pandemic caused by the SARS-CoV-2 virus, were held in 2021), and it also presents their sports biographies up to that point [53].

It should be noted that similar publications on the Olympic Games in Athens (2004), Beijing (2008), and London (2012) have already been released. These were comprehensive works that also described the participation of the Paralympic delegation [36, 39, 4].

This monograph is dedicated to the athletes from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship who participated in the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024. Only those athletes who, during the Olympic start, were representatives of sports clubs registered in the West Pomeranian Voivodeship are included. Therefore, the biographies of athletes who qualified for the Olympics while being members of a West Pomeranian club, but represented a club from another voivodeship or a foreign club during the Paris Games, are omitted. These include volleyball players from Chemik Police: Agnieszka Korneluk (Developres Rzeszów), Martyna Łukasik (Imoco Conegliano), and Natalia Mędrzyk (ŁKS Commercecon Łódź); track cyclists from KK Ziemia Darłowska: Daria Pikulik and Wiktoria Pikulik (Human Powered Health).

This work is divided into five parts. The first part provides a general overview of the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024, a sporting event that, after 100 years, returned to the French capital.

The second part is dedicated to the Polish Olympic team participating in the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024. It lists, among other things, the sports disciplines in which Polish athletes competed and presents 10 medalists.

In the main, third part of this publication, the participation of nine athletes (five women and four men) from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship at the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024 is analyzed. This section discusses their participation in specific

sports events during which they secured Olympic qualification, as well as a detailed description of their performances in the Parisian Olympic competition. The sports biographies of each of the nine Olympians include their greatest achievements to date, either listed or broadly characterized.

In the next, fourth part, Olympians from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship who participated in the Olympic Games held in the 21st century – Athens 2004, Beijing 2008, London 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokyo 2020, and Paris 2024 – are presented. Various data are compared (including the number of female and male athletes, Olympic disciplines, and sports achievements), based on which conclusions are drawn about the participation of representatives of West Pomeranian sports clubs in the Summer Olympic Games.

In the final, fifth part, the Olympic Museum, which has been operating since 2022 at the University of Szczecin, is described. It is the first and, so far, the only university-wide sports museum in Poland. This institution was established to honor, among others, Olympians and Paralympians – graduates of the Szczecin Higher School of Pedagogy and the University of Szczecin. These athletes represented not only Poland but also their sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship (formerly Szczecin Voivodeship) during the Olympic and Paralympic Games.

This publication concludes with a summary, as well as a bibliography, an index of persons, abstracts in English and German, and a biographical note.

The author of this publication hopes for the understanding of readers, particularly athletes, their coaches, individuals supporting Olympic participation, directors and presidents of clubs, members of Regional Olympic Councils, Olympic Clubs, and the Olympic Family, in case there are any inaccuracies or important facts omitted in the work. The author will also be grateful for comments, as well as information, materials, and suggestions that could be used in future planned works addressing the topic of Olympism in West Pomerania, including within the academic environment. An example of such a work could be

another monograph titled “40 years of Olympism at the University of Szczecin”.

The author also expresses sincere thanks to: Ms. Marlena Karwacka, Ms. Katarzyna Milczarek, Ms. Elżbieta Wójcik, Mr. Zbigniew Baranowski, and Mr. Mateusz Bereźnicki for completing the questionnaires, which were used in this work; My sons, Mgr. Radosław Eider and Dr. Paweł Eider, for their help with the editing of this publication; The Scientific Publishing House of the University of Szczecin (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego), for undertaking the publication of this monograph.

Einleitung

Das Jahr 2024 war in Bezug auf historische Jahrestage, die von vielen Sportverbänden mit olympischer Ausrichtung gefeiert wurden, ein besonderes Jahr. So wurden unter anderem folgende Jubiläen begangen: das 100-jährige Jubiläum der Teilnahme der polnischen Nationalmannschaft an den Olympischen Sommerspielen, das 130-jährige Bestehen des Internationalen Olympischen Komitees (MKOl), das 105-jährige Bestehen des Polnischen Olympischen Komitees (PKOl) und das 40-jährige Jubiläum der Polnischen Olympischen Akademie (PAOl).

Der Sejm der Republik Polen würdigte die Verdienste der polnischen Sportler und ihre Leistungen bei den Olympischen Spielen und verabschiedete am 29. Juli 2023 eine Resolution, die das Jahr 2024 zum „Jahr der polnischen Olympioniken“ erklärte [16]. In diesem Jahr jährte sich zum 100. Mal das Debüt der polnischen Nationalmannschaft (nach der Wiedererlangung der Unabhängigkeit im Jahr 1918) bei den Olympischen Spielen in Paris (1924) sowie der Gewinn der ersten Medaillen. Damals gewannen die polnischen Bahnradfahrer im Mannschaftsverfolgsrennen über 4000 m – in der Besetzung Józef Lange, Jan Łazarski, Tomasz Stankiewicz und Franciszek Szymczyk – die Silbermedaille. Adam Królikiewicz (Reitsport) sicherte sich zudem mit seinem Pferd Pikador die Bronzemedaille im olympischen Springreiten [91, 96].

Anlässlich des Jahres der polnischen Olympioniken organisierten das Sport- und Tourismuseum in Warschau, das Institut für Nationales Gedenken sowie das Polnische Olympische Komitee eine wissenschaftliche Konferenz mit dem Titel „Von Paris nach Paris. Der polnische olympische Sport vor dem Hintergrund der neuesten Geschichte“ (6.–7. Mai 2024), die im Olympischen Zentrum des PKOl in Warschau stattfand.

Die Konferenz umfasste: 44 historische Vorträge von Wissenschaftlern aus ganz Polen, Filme über die Geschichte des Sports, zwei Debatten über den Olympismus mit bekannten Journalisten und berühmten Sportlern sowie weitere populärwissenschaftliche Veranstaltungen [90, S. 54].

An der wissenschaftlichen Sitzung nahmen Mitarbeiter des Instituts für Sportwissenschaften der Fakultät für Sport und Gesundheit der Universität Szczecin (US) teil – Dr. hab. Renata Urban, Prof. US, und Dr. Ryszard Stefanik, die Vorträge zu den vorgeschlagenen Themen hielten.

Wie jedes Jahr veröffentlichte das Polnische Olympische Komitee den *Olympischen Appell*, der seit vielen Jahren (Fotografien 1–2) bei verschiedenen Feierlichkeiten verlesen wird, wie z. B.: den Zentralen Feierlichkeiten des Olympiatags, den Woiwodschaftsfeierlichkeiten des Olympiatags sowie den Kreis- und Gemeindefeierlichkeiten des Olympiatags. In der Woiwodschaft Westpommern (früher Stettiner Woiwodschaft) fanden bereits sechsmal zentrale Feierlichkeiten statt: in Szczecin (1984), Międzyzdroje (2000), Pyrzyce (2002), Kalisz Pomorski (2008), Przelevice–Pyrzyce–Lipiany–Barlinek (2016) sowie in Wałcz (2020) [9–11]. Die woiwodschaftlichen Feierlichkeiten, die vom Westpommerschen Olympischen Rat organisiert wurden, fanden hingegen in folgenden Städten statt: Wałcz (zweimal: 2003 und 2005), Gryfino (2004), Pyrzyce (2006), Kalisz Pomorski (2007), Police (2008), Szczecinek (2009), Gryfice (2010), Białogard (2011), Szczecin (zweimal: 2012, 2022), Choszczno (2013), Kołobrzeg (zweimal: 2014, 2023), Łobez (2015), Stargard (2017), Koszalin (2018), Goleniów (2019), Świdwin (2021) und Łobez (2024) (Fotografien 3–5). Im Jahr 2024 fanden die Kreisfeierlichkeiten in Pyrzyce (4.–5. April) und in Ińsko (12. April) statt.

Die Feierlichkeiten zum Tag des Olympioniken sind bedeutende Ereignisse für die Gemeinschaft der gastgebenden Stadt, einschließlich der Kinder und Jugendlichen – der zukünftigen Anhänger des Olympismus – der Sportlehrer, Sportler, Trainer, Teilnehmer lokaler Sportvereine sowie der gesamten olympischen Familie. Sie sind dabei nicht nur Zuschauer der Veranstaltungen, sondern haben auch

die Möglichkeit, eingeladene Olympioniken und Paralympioniken zu treffen, das vorbereitete Programm zu verfolgen, einschließlich seines wichtigsten Teils – der olympischen Zeremonie.

Die wichtigsten Persönlichkeiten der Tage des Olympioniken sind die Sportler – Teilnehmer der Olympischen und Paralympischen Spiele sowie Medaillengewinner dieses größten Sportereignisses der Welt. Sie treffen sich mit Kindern und Jugendlichen, erzählen von ihrer sportlichen Karriere, einschließlich ihres olympischen Wettkampfs. Sie fördern einen gesunden Lebensstil und die Ausübung von Sport, indem sie betonen, dass dies der beste Weg ist, um Vertreter Polens zu werden und an den Olympischen Spielen teilzunehmen.

Hervorzuheben ist, dass in der Woiwodschaft Westpommern der Hauptinitiator, Organisator und Berater der Gastgeber der Tage des Olympioniken Stanisław Kopeć ist, seit 2002 Präsident des Westpommerschen Olympischen Rat (ZRO) (I–VI Amtszeit). Er lebt in Stargard und war über viele Jahre hinweg sowohl Sportfunktionär als auch aktiver Politiker (Abgeordneter des Sejm der Republik Polen in der II., III. und IV. Amtszeit) [16, 21]. Zudem ist er Autor oder Herausgeber der jährlichen Publikationen zur Organisation der Tage des Olympioniken, der Berichte über die Aktivitäten des ZRO sowie anderer Materialien zum Olympismus in Westpommern [9–11, 21].

Im Jahr 2024 wurden weitere polnische Sportler zu Olympioniken (Debütanten) und erhielten die Chance, an den Wettkämpfen der Spiele der XXXIII. Olympiade in Paris teilzunehmen. Schon die bloße Teilnahme an den Olympischen Spielen ist eine große Errungenschaft, denn nur wenige Sportler oder Nationalmannschaften erfüllen die Qualifikationskriterien, die einen Start bei der größten Sportveranstaltung der Welt alle vier Jahre ermöglichen. Jeder Sportler träumt natürlich von einer olympischen Medaille oder zumindest von einer Finalteilnahme, einer Platzierung in den Punkterängen, einer persönlichen Bestleistung in seiner Sportart (Disziplin) oder einem Ergebnis, auf das die Trainer, die ihn auf den olympischen Start vorbereitet haben, sowie die Vereinstrainer stolz sein könnten.

Die sportlichen Biografien polnischer Olympioniken wurden in zahlreichen Publikationen beschrieben [z. B. 56]. Auch Mitarbeiter der Universität Szczecin, insbesondere des Instituts für Sportwissenschaften (früher: Institut für Sportwissenschaft, Institut für Sportwissenschaft der Fakultät für Naturwissenschaften, Fakultät für Sport und Gesundheitsförderung), sind Autoren oder Mitautoren zahlreicher Studien zum Thema Olympismus, darunter Biografien von Olympioniken, die Sportvereine der Woiwodschaft Westpommern vertreten haben [33–55, 57–89, 95]. Im Jahr 2022 veröffentlichte der Wissenschaftsverlag der Universität Szczecin die Monografie *Olympioniken der Sportvereine der Woiwodschaft Westpommern bei den Spielen der XXXII. Olympiade Tokio 2020*. In dieser Arbeit wurde die Teilnahme von Sportlern aus Westpommern (13 Personen) an den Olympischen Spielen in Tokio detailliert beschrieben. Aufgrund der weltweiten Pandemie, die durch das SARS-CoV-2-Virus verursacht wurde, fanden die Spiele erst im Jahr 2021 statt. Zudem wurden in der Publikation die bisherigen sportlichen Biografien dieser Sportler dargestellt [53].

Es ist darauf hinzuweisen, dass bereits zuvor ähnliche Publikationen zu den Olympischen Spielen in Athen (2004), Peking (2008) und London (2012) erschienen sind. Diese Arbeiten hatten einen umfassenden Charakter und beschrieben auch die Teilnahme der Paralympischen Mannschaft [36, 39, 4].

Die vorliegende Monografie ist den Sportlerinnen und Sportlern der Sportvereine der Woiwodschaft Westpommern gewidmet, die an den Sommer-Olympischen Spielen der XXXIII. Olympiade Paris 2024 teilgenommen haben. Berücksichtigt wurden nur diejenigen Sportler, die während ihres olympischen Starts für einen in der Woiwodschaft Westpommern registrierten Sportverein antraten. Daher wurden die Biografien von Sportlern ausgelassen, die sich zwar als Mitglieder eines Sportvereins aus Westpommern für die Olympischen Spiele qualifizierten, jedoch während der Spiele in Paris für einen Verein aus einer anderen Woiwodschaft oder für einen ausländischen Klub starteten (z. B. die Volleyballerinnen von Chemik Police: Agnieszka Korneluk – Developres Rzeszów, Martyna Łukasik – Imoco Conegliano, Natalia

Mędrzyk – ŁKS Commercecon Łódź; die Bahnradfahrerinnen des KK Ziemia Darłowska: Daria Pikulik, Wiktoria Pikulik– Human Powered Health).

Diese Arbeit besteht aus fünf Teilen. Der erste Teil gibt eine allgemeine Charakteristik der Sommer-Olympischen Spiele der XXXIII. Olympiade Paris 2024, einer Sportveranstaltung, die nach 100 Jahren erneut in die französische Hauptstadt zurückkehrte.

Der zweite Teil dieser Arbeit ist der polnischen Olympia-Mannschaft gewidmet, die an den Spielen der XXXIII. Olympiade Paris 2024 teilgenommen hat. Hier werden unter anderem die Sportarten aufgelistet, in denen polnische Athleten an den Start gingen, sowie die zehn Medaillengewinner vorgestellt.

Der zentrale dritte Teil dieser Publikation analysiert die Teilnahme von neun Sportlern (fünf Sportlerinnen und vier Sportlern) aus Sportvereinen der Woiwodschaft Westpommern an den Spielen der XXXIII. Olympiade Paris 2024. Es wird ihr Weg zu den Olympischen Spielen beschrieben, einschließlich der Wettkämpfe, in denen sie sich für die Spiele qualifizierten. Darüber hinaus werden ihre Wettkämpfe und Ergebnisse während der Olympischen Spiele in Paris detailliert analysiert. Die Sportbiografien aller neun Olympioniken enthalten zudem eine Übersicht ihrer größten bisherigen sportlichen Erfolge.

Im vierten Teil werden die Olympioniken aus Sportvereinen der Woiwodschaft Westpommern vorgestellt, die an den Olympischen Spielen des 21. Jahrhunderts teilgenommen haben – Athen 2004, Peking 2008, London 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020 und Paris 2024. Anhand verschiedener Daten (u. a. Anzahl der Athleten, olympische Disziplinen, sportliche Erfolge) wurden Schlussfolgerungen über die Beteiligung von Sportlern aus Westpommern an den Olympischen Sommerspielen gezogen.

Der fünfte und letzte Teil beschreibt das Museum des Olympismus, das seit 2022 an der Universität Szczecin besteht. Es ist das erste und bisher einzige universitätsweite Sportmuseum in Polen. Diese Institution wurde gegründet, um unter anderem die Olympioniken und Paralympioniken zu ehren, die Absolventen der Pädagogischen

Hochschule Szczecin und der Universität Szczecin sind. Während ihrer Olympiastarts vertraten sie nicht nur Polen, sondern auch ihren jeweiligen Sportverein aus der Woiwodschaft Westpommern (früher: Stettiner Woiwodschaft).

Diese Arbeit wird mit einer Zusammenfassung abgeschlossen und enthält zudem eine Bibliografie, ein Namensregister, Abstracts in englischer und deutscher Sprache sowie eine biografische Notiz.

Der Autor dieser – mittlerweile weiteren – Publikation bittet die Leser um Nachsicht, insbesondere die Sportler, ihre Trainer, Personen, die die Olympiastarts unterstützen, Direktoren und Präsidenten von Sportvereinen, Mitglieder der Regionalen Olympischen Räte, der Olympioniken-Klubs und der Olympischen Familie, falls sich in dieser Arbeit Ungenauigkeiten finden oder ein wesentlicher Fakt ausgelassen wurde. Gleichzeitig ist er dankbar für Anmerkungen, Informationen, Materialien und Anregungen, die in zukünftige Publikationen über den Olympismus in Westpommern, insbesondere im akademischen Umfeld, einfließen können. Ein Beispiel für eine künftige Monografie ist die geplante Veröffentlichung mit dem Titel „40 Jahre Olympismus an der Universität Szczecin“.

Der Autor spricht außerdem seinen herzlichen Dank aus: Frau Marlena Karwacka, Frau Katarzyna Milczarek, Frau Elżbieta Wójcik sowie Herrn Zbigniew Baranowski und Herrn Mateusz Bereźnicki – für das Ausfüllen der Fragebögen, die in dieser Arbeit verwendet wurden, seinen Söhnen, Mgr. Radosław Eider und Dr. Paweł Eider, für jegliche Unterstützung bei der Redaktion dieser Arbeit, dem Wissenschaftsverlag der Universität Szczecin, der sich der Veröffentlichung dieser Monografie angenommen hat.

Fotografia 1. Apel olimpijski z 2024 roku

Źródło: [11].

Photograph 1. Olympic Appeal from 2024

Source: [11].

Fotografie 1. Der Olympische Appell aus dem Jahr 2024

Quelle: [11].

POLSKI KOMITET OLIMPIJSKI

UL. WYBRZEŻE GDYŃSKIE 4
01-531 WARSZAWA

Apel olimpijski

Sto lat temu polscy olimpijczycy zadebiutowali na igrzyskach olimpijskich pod flagą białoczerwoną. Po odzyskaniu niepodległości, Polska musiała stanąć ponownie w obronie swoich ziem, dlatego na olimpijski szlak wkroczyliśmy dopiero w 1924 roku – w Chamonix i Paryżu. Ze stolicy Francji nasi kolarze torowi oraz jeźdźcie przywieźli po raz pierwszy olimpijskie medale. Pierwsze sukcesy przyszły z trudem, ale niezłomny charakter polskich olimpijczyków pokazał Polskę jako silny, sportowy kraj, co udowadniał w kolejnych dekadach.

Naszą olimpijską historię tworzyło ponad trzy tysiące olimpijczyków, to historia ich osobistych rekordów, niezwykłych wydarzeń na olimpijskich stadionach, ale przede wszystkim narodowej dumy.

W uznaniu zasług naszych sportowców Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił 2024 rok – Rokiem Polskich Olimpijczyków. Jednocześnie celebруем Rok Kazimierza Wierzyńskiego – złotego medalisty olimpijskiego w literaturze z Igrzysk IX Olimpiady w Amsterdamie 1928, gdzie pierwszy złoty medal olimpijski dla Polski zdobyła także Halina Konopacka w rzucie dyskiem.

26 lipca 2024 roku rozpoczną się Igrzyska XXXIII Olimpiady - Olimpijska Reprezentacja Polski wraca po stu latach do Paryża. Społeczność olimpijska, którą tworzymy my wszyscy, jest dumna z każdej polskiej olimpijki i każdego olimpijczyka. Pragniemy z całego serca zachęcić wszystkich do kibicowania biało-czerwonym w paryskich zmaganiach; niech ich wysiłek umocni nasze dziedzictwo olimpijskie. Rok Polskich Olimpijczyków zobowiązuje bardziej niż kiedykolwiek do pielęgnowania wartości olimpijskich.

Sport ma ogromną moc zmiany społecznej, a igrzyska olimpijskie to czas pokoju i wzajemnego szacunku okazywanego przez współzawodnictwo. Dążmy do relacji fair play, która wnosi naszą moralność na wyżyny piękna.

Polski Komitet Olimpijski
Warszawa 2024

SPONSORZY I PARTNERZY PKOl I POLSKIEJ REPREZENTACJI OLIMPIJSKIEJ

Sponsorzy i Partnerzy Strategiczni

Partnerzy Medialni

Partnerzy

Główny Partner Medyczny

Partner Reprezentacji Młodzieżowej

APEL OLIMPIJSKI

Wkroczyliśmy w rok 1969 — rok 25-lecia Polski Ludowej oraz rok 50-lecia Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Z dumą oceniamy nasz dorobek w wielu dziedzinach życia, także i w sporcie. W ciągu 50 lat istnienia PKOl sport polski zdobył podczas zimowych i letnich Igrzysk 99 medali, z czego 79 medali przypadło na okres Polski Ludowej. Te porównania zdobyczy olimpijskich świadczą o wielkim postępie i wspaniałych osiągnięciach naszego socjalistycznego sportu.

Swoją wysoką pozycję sport polski potwierdził podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich w Meksyku. Pięć razy powiewała biało-czerwona flaga na najwyższym maszcie na cześć naszych reprezentantów — zdobywców laurów olimpijskich. Osiemnaście medali złotych, srebrnych i brązowych wywalczyli polscy sportowcy w trudnej i stale zaostarzającej się rywalizacji z udziałem około 7000 zawodniczek i zawodników, ze 107 krajów. Postawa i osiągnięcia naszych olimpijczyków zostały wysoko ocenione przez kierownictwo partii i rządu.

Polski Komitet Olimpijski dziękuje wszystkim zawodnikom, trenerom i działaczom za to, że swoją ofiarną, pełną poświęceń pracę przyczynili się do pomnożenia sukcesów polskiego sportu. Serdeczne podziękowania składa również Polski Komitet Olimpijski całemu społeczeństwu, które moralnie i materialnie popierało przygotowania swoich reprezentantów do startu w Meksyku.

Rozpoczynamy nowy okres intensywnych przygotowań do startu w Zimowych Igrzyskach w Sapporo i XX Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Monachium. Naszym celem jest osiągnięcie w rywalizacji olimpijskiej nowych sukcesów. Aby ten cel osiągnąć musimy zwiększyć liczbę dyscyplin, w których polscy sportowcy mogą zdobywać medale. Musimy objąć opieką szkoleniową i wychowawczą dziesiątki tysięcy dziewcząt i chłopców uprawiających sport. Nie może zmarnować się ani jeden talent. Uzdolnionej młodzieży należy oddać do dyspozycji sprzęt i nowoczesne urządzenia sportowe. Do pracy z nią skierować wysoko kwalifikowanych instruktorów i trenerów.

Musimy stanąć w pełni przygotowani do wielkiej i stale wzmagającej się rywalizacji.

Pospieszmy wszyscy z pomocą polskiemu ruchowi olimpijskiemu, aby nasi reprezentanci startowali we wszystkich konkurencjach.

Wzbogacajmy głęboką treścią ideową nasz ruch sportowy.

Zacieśniajmy więź między kulturą duchową i kulturą fizyczną.

Czujmy się współodpowiedzialni za właściwe przygotowanie naszych sportowców do startu w Sapporo i Monachium.

Wspomagajmy Fundusz Olimpijski.

Rodzice! Zachęcajcie swoje dzieci, aby czas wolny od nauki poświęcały sportowi. Współdziałajcie w organizowaniu życia sportowego w miejscu pracy, zamieszkania i w szkołach.

Nauczyciele i Wychowawcy! W szkołach i na wyższych uczelniach stwarzajcie warunki, sprzyjające uprawianiu sportu przez młodzież. Spieszcie z pomocą szkolnym i uczelnianym organizacjom sportowym.

Zakłady pracy! Pomagajcie pracownikom, którzy obok codziennych zajęć zawodowych poświęcają swój wolny czas na doskonalenie mistrzostwa sportowego.

Dowódcy jednostek wojskowych! Oczekujcie opieką żołnierzy-sportowców! Pomagajcie środowiskom cywilnym w organizowaniu zajęć sportowych.

Działacze sportowi i trenerzy! Wzmóście wysiłki w prawidłowym wychowaniu i szkoleniu młodzieży sportowej!

Działacze organizacji młodzieżowych! Upowszechniajcie zainteresowania sportowe w Waszych środowiskach. Wzmóście swoje oddziaływanie ideowo-wychowawcze w klubach i organizacjach sportowych.

Dziewczęta i chłopcy! Korzystajcie z możliwości udziału w najpiękniejszej i najbardziej pasjonującej przygodzie, jaką jest rywalizacja sportowa. Przed Wami wielka szansa startu w Igrzyskach Olimpijskich w Sapporo i Monachium.

Rozwijajmy i umacniajmy wspólnie idee olimpijską, łącząc młodzież całego świata.

POLSKI KOMITET OLIMPIJSKI

Fotografia 2. Apel olimpijski sprzed 55 lat (1969)

Źródło: archiwum Jerzego Eidera.

Photograph 2. Olympic Appeal from 55 years ago (1969)

Source: Archive of Jerzy Eider.

Fotografie 2. Der Olympische Appell vor 55 Jahren (1969)

Quelle: Archiv von Jerzy Eider.

Fotografia 3. Zaproszenie na Wojewódzkie Uroczystości Dni Olimpijczyka

Źródło: archiwum Jerzego Eidera.

Photograph 3. Invitation to the Provincial Olympic Day Ceremonies

Source: Archive of Jerzy Eider.

Fotografie 3. Einladung zu den Woiwodschaftsfeierlichkeiten des Olympiatags

Quelle: Archiv von Jerzy Eider.

ROK 2024 – ROKIEM POLSKICH OLIMPIJCZYKÓW

Hala sportowo-widowiskowa Łobez

Zespół Szkół w Resku im. Kazimierza Górskiego

Powiat Łobeski

ZACHODNIOPOMORSKY OLIMPIJCZYCY
1932 - 2024

Polski
Komitet
Olimpijski

Związek Sportowy

Urząd Marszałkowski
Województwa
Zachodniopomorskiego

Zachodniopomorskie
Zrzeszenie LZS

Wojewódzki Aktywny
Turystyczny Centrum
Zrzeszenia

Sportowy Związek Sportowy

Wydział Kultury
Fizycznej i Zdrowia

Wydział Kultury
Fizycznej i Zdrowia

Fotografia 4. Okolicznościowe opracowanie opublikowane z okazji Wojewódzkich Uroczystości Dni Olimpijczyka

Źródło: [10].

Photograph 4. Commemorative publication published on the occasion of the Provincial Olympic Day Ceremonies

Source: [10].

Fotografie 4. Gelegenheitsveröffentlichung anlässlich der Woiwodschaftsfeierlichkeiten des Olympiatags

Quelle: [10].

ZACHODNIOPOMORSKA WOJEWÓDZKA INAUGURACJA DNI OLIMPIJCZYKA

SPRAWOZDANIE ŁOBEZ 2024

Fotografia 5. Okolicznościowe opracowanie sprawozdawcze z Zachodniopomorskiej Wojewódzkiej Inauguracji Dni Olimpijczyka

Źródło: [11].

Photograph 5. Commemorative report in the West Pomeranian Provincial Olympic Day Inauguration

Source: [11].

Fotografie 5. Gelegenheitsbericht zur Westpommerschen Woiwodschaftsinauguration des Olympiatags

Quelle: [11].

1. Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024

Letnie igrzyska olimpijskie odbywają się co cztery lata, w roku parzystym. W nowożytnej historii tej największej sportowej imprezy światowej czterolecia (1896–2024), tylko Igrzysk XXXII Olimpiady Tokio 2020 nie przeprowadzono w roku parzystym. Ze względu na ogólnoswiatową pandemię wywołaną wirusem SARS-CoV-2 zostały przeniesione na rok kolejny – 2021 [53]. Tokijskie igrzyska odbyły się z zachowaniem rygorystycznych wymogów sanitarnych, jednocześnie, decyzją Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego zachowano nazewnictwo „Tokio 2020”.

Poniżej wymienione zostały miasta-gospodarze letnich igrzysk olimpijskich – wskazano także rok oraz daty rozpoczęcia i zakończenia rywalizacji olimpijskiej:

- Ateny 1896 (6–15 kwietnia)
- Paryż 1900 (14 maja – 28 października)
- St. Louis 1904 (1 lipca – 23 listopada)
- Londyn 1908 (27 kwietnia – 31 października)
- Sztokholm 1912 (27 kwietnia – 27 lipca)
- Berlin 1916 (nie odbyły się ze względu na trwający konflikt zbrojny – pierwsza wojna światowa)
- Antwerpia 1920 (14 sierpnia – 12 września)
- Paryż 2024 (4 maja – 27 lipca)
- Amsterdam 1928 (17 maja – 12 sierpnia)
- Los Angeles 1932 (30 lipca – 14 sierpnia)
- Berlin 1936 (1–16 sierpnia)

- Helsinki 1940, Londyn 1944 (nie odbyły się ze względu na trwający konflikt zbrojny – druga wojna światowa)
- Londyn 1948 (29 lipca – 14 sierpnia)
- Helsinki 1952 (19 lipca – 3 sierpnia)
- Melbourne 1956 (22 listopada – 8 grudnia)
- Rzym 1960 (25 sierpnia – 11 września)
- Tokio 1964 (10–24 października)
- Meksyk 1968 (12–27 października)
- Monachium 1972 (26 sierpnia – 11 września)
- Montreal 1976 (17 lipca – 1 sierpnia)
- Moskwa 1980 (19 lipca – 3 sierpnia)
- Los Angeles 1984 (28 lipca – 12 sierpnia)
- Seul 1988 (17 września – 2 października)
- Barcelona 1992 (25 lipca – 9 sierpnia)
- Atlanta 1996 (19 lipca – 4 sierpnia)
- Sydney 2000 (15 września – 1 października)
- Ateny 2004 (13–29 sierpnia)
- Pekin 2008 (8–24 sierpnia)
- Londyn 2012 (27 lipca – 12 sierpnia)
- Rio de Janeiro 2016 (5–21 sierpnia)
- Tokio 2020 (23 lipca – 8 sierpnia 2021)
- Paryż 2024 (26 lipca – 11 sierpnia).

Liczba letnich igrzysk olimpijskich zorganizowanych na poszczególnych kontynentach (symbolizowanych przez kolory kół olimpijskich):

- Europa (kolor niebieski) – 17 razy:
 - Ateny 1896, 2004
 - Paryż 1900, 1924, 2024
 - Londyn 1908, 1948, 2012
 - Sztokholm 1912
 - Antwerpia 1920
 - Amsterdam 1928
 - Berlin 1936

- Helsinki 1952
- Rzym 1960
- Monachium 1972
- Moskwa 1980
- Barcelona 1992
- Ameryka Północna (kolor czerwony) – 6 razy:
 - St. Louis 1904
 - Los Angeles 1932, 1984
 - Meksyk 1968
 - Montreal 1976
 - Atlanta 1996
- Ameryka Południowa (kolor czerwony) – 1 raz:
 - Rio de Janeiro 2016
- Azja (kolor żółty) – 4 razy:
 - Seul 1988
 - Pekin 2008
 - Tokio 1964, 2020
- Australia (kolor zielony) – 2 razy:
 - Melbourne 1956
 - Sydney 2000
- Afryka (kolor czarny) – ani razu [6–8, 12–13, 113–118, 132, 145–146, 154–156].

Trzykrotnie gospodarzami igrzysk olimpijskich były Paryż (1900, 1924, 2024) i Londyn (1908, 1948, 2012), natomiast dwukrotnie Los Angeles (1932, 1984, po raz trzeci IO odbędą się w tym mieście w 2028 r.) i Tokio (1964, 2020). Najczęściej igrzyska olimpijskie organizowano na przełomie lipca i sierpnia (11 razy) oraz w sierpniu (4 razy).

Podczas 131. Sesji Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego w Limie (Peru) ogłoszono (13.09.2017), że gospodarzem Igrzysk XXXIII Olimpiady w 2024 roku będzie Paryż. Data ta ma charakter symboliczny, stolica Francji była bowiem organizatorem igrzysk olimpijskich w 1924 roku, czyli 100 lat temu. Paryż był zresztą jedynym kandydatem

ubiegającym się o organizację największej imprezy sportowej czte-rolecia, ponieważ wcześniej swoje kandydatury wycofały: Hamburg (29.11.2015), Rzym (17.10.2016) i Budapeszt (27.02.2017). Natomiast 31 lipca 2017 roku zawarte zostało porozumienie między Paryżem a Los Angeles, na mocy którego amerykańska metropolia w zamian za wycofanie się z rywalizacji, otrzymała prawo do organizacji IO w 2028 roku. Zostało to oficjalnie potwierdzone 13 września 2017 roku na wymiennej Sesji MKOl w Limie [145].

Letnie Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 trwały od 26 lipca do 11 sierpnia 2024 roku (24 i 25 lipca, jeszcze przed oficjalnym rozpoczęciem, przeprowadzono eliminacje w pięciu dyscyplinach sportowych) [118]. Ceremonia otwarcia igrzysk zorganizowana została w piątek 26 lipca 2024 roku w godzinach wieczornych (19.30–23.30). Organizatorzy przygotowali niezwykle spektakl – po raz pierwszy w historii nowożytnych igrzysk uroczystość ta nie odbyła się na stadionie, ale na bulwarach i kanałach Sekwany oraz na ulicach Paryża. Reprezentacje 206 narodowych ekip olimpijskich płynęły 85 barkami turystycznymi po Sekwanie – od Pont d'Austerlitz do Pont d'Iena [104]. Jedną z nich zajmowała polska reprezentacja olimpijska, na czele z Anitą Włodarczyk (lekkoatletka) i Przemysławem Zamojskim (koszykarz 3 x 3) – chorążymi ekipy podczas uroczystości otwarcia. Końcowa część ceremoniału otwarcia odbyła się w Ogrodach Trocadero. Tu na głównej trybunie zasiedli najważniejsi goście, m.in. przewodniczący MKOl Thomas Bach oraz przywódcy państw, politycy i przedstawiciele rodzin panujących. Uroczystego otwarcia Igrzysk XXXIII Olimpiady dokonał prezydent Francji Emmanuel Macron.

W Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 uczestniczyli sportowcy z 206 narodowych reprezentacji olimpijskich: 54 z Afryki, 48 z Europy, 44 z Azji, 41 z Ameryki Południowej i Północnej, 17 z Oceanii oraz Indywidualni sportowcy neutralni i Olimpijska reprezentacja uchodźców. W gronie startujących 10 500 sportowców było 5250 kobiet i 5250 mężczyzn. Pierwszy raz w historii nowożytnych igrzysk Międzynarodowy Komitet Olimpijski wprowadził obowiązek równouprawnienia

płci w zakresie liczby startujących zawodniczek i zawodników. Do tej pory zawsze w zawodach tej rangi przeważali mężczyźni [145].

W paryskich igrzyskach 2024, najliczniejsze ekipy wystawiły: USA – 592 osoby, Francja – 573, Australia – 460, Niemcy – 428, Japonia – 403, Chiny 388, Hiszpania – 383, Włochy – 371, Wielka Brytania – 328, Kanada 315, Brazylia – 274, Holandia – 258 i Polska – 210 [110, 118].

Rywalizacja olimpijska odbyła się w 32 sportach – 329 konkurencjach:

1. Badminton – 5
2. Boks – 13
3. Breaking (*breakdance*) – 2
4. Gimnastyka – 18 (gimnastyka artystyczna – 2, gimnastyka sportowa – 14, gimnastyka – trampolina – 2)
5. Golf – 2
6. Hokej na trawie – 2
7. Jeździectwo – 6
8. Judo – 15
9. Kajakarstwo – 16 (regatowe – 10, górskie – 6)
10. Kolarstwo – 22 (BMX – 4, górskie – 2, szosowe – 4, torowe – 12)
11. Koszykówka – 4 (halowa – 2, uliczna 3 x 3 – 2)
12. Lekkoatletyka – 48
13. Łucznictwo – 5
14. Pięciobój nowoczesny – 2
15. Piłka nożna – 2
16. Piłka ręczna – 2
17. Podnoszenie ciężarów – 10
18. Rugby – 7-osobowe – 2
19. Siatkówka – 4 (halowa – 2, plażowa – 2)
20. Skateboarding – 4
21. Sporty wodne – 49 (piłka wodna – 2, pływanie – 37, pływanie synchroniczne – 2, skoki do wody – 8)
22. Strzelectwo – 15
23. Surfing – 2
24. Szymierka – 12

- 25. Taekwondo – 8
- 26. Tenis stołowy – 5
- 27. Tenis ziemny – 5
- 28. Triathlon – 3
- 29. Wioślarstwo – 14
- 30. Wspinaczka sportowa – 4
- 31. Zapasy – 18
- 32. Żeglarstwo – 10 [118].

Rywalizacja olimpijska odbywała się nie tylko na stołecznych obiektach sportowych, niektóre konkurencje rozgrywano w okolicznych miejscowościach, a nawet znacznie oddalonych od Paryża Lille czy Marsylii. Zawody w surfingu zostały przeprowadzone na terytorium Polinezji Francuskiej w Teahupo'o na Tahiti.

W porównaniu z poprzednimi igrzyskami olimpijskimi (Tokio 2020), podczas których rozegrano najwięcej dyscyplin (33) i konkurencji (339) sportowych w dotychczasowej historii, w Paryżu zmniejszono tę liczbę.

Ceremonia zamknięcia Igrzysk XXXIII Olimpiady Paryż 2024 odbyła się 11 sierpnia 2024 roku na Stade de France. Tym razem zaszczytną rolę chorążych polskiej reprezentacji pełnili: Julia Szeremeta – srebrna medalistka w boksie oraz Wiktor Głazunow – kajakarz. Przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego Thomas Bach [125, s. 12] swoje wystąpienie zakończył tradycyjną formułą: „Ogłaszam Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 za zamknięte”.

Najwięcej medali zdobyły reprezentacje USA i Chin. Gospodarze tych igrzysk zajęli w klasyfikacji medalowej piąte miejsce, a reprezentacja Polski dopiero 42. miejsce (1 złoty, 4 srebrne, 5 brązowych – ogółem 10 medali). Sportowcy 92 drużyn narodowych zostali sklasyfikowani w gronie medalistów olimpijskich Paryż 2024 [110].

Następne Igrzyska XXXIV Olimpiady odbędą się w Los Angeles w 2028 roku.

2. Olimpijska reprezentacja Polski na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024

Polski Komitet Olimpijski 15 lipca 2024 roku oficjalnie ogłosił skład polskiej reprezentacji olimpijskiej na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 [133]. W gronie tym znalazło się 210 sportowców – zaszczytu reprezentowania naszego kraju na paryskich igrzyskach dostąpiło 113 kobiet (53,8%) i 97 mężczyzn (46,2 %). Polska miała prawo włączyć do ekipy 18 sportowców rezerwowych, w tym 12 kobiet i 6 mężczyzn. W dotychczasowej historii startów polskiej reprezentacji w letnich igrzyskach po raz pierwszy zdarzyło się, że w ekipie było więcej kobiet niż mężczyzn. Należy wyjaśnić, że stan osobowy polskiej reprezentacji na IO Paryż 2024 ulegał nieznacznym zmianom – jeszcze przed otwarciem Igrzysk XXXIII Olimpiady z rywalizacji wycofał się tenista Hubert Hurkacz (ze względu na operację łokcia), tym samym z udziału w igrzyskach musiał zrezygnować jego partner w grze podwójnej, Jan Zieliński. Lekkoatleta Norbert Kobielski został natomiast zdyskwalifikowany po kontroli antydopingowej. Już w trakcie rozgrywania poszczególnych konkurencji, ze względu na kontuzję, miejsce w pierwszym składzie zajmowali sportowcy rezerwowi (np. siatkarz Bartłomiej Bołądź czy tenisistka stołowa Anna Węgrzyn). Ostateczny skład polskiej reprezentacji olimpijskiej startującej na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 nie został podany przez PKOl do końca września 2024 roku, tj. do momentu złożenia niniejszego opracowania w Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu Szczecińskiego.

Ślubowania, poprzedzone odebraniem nominacji do składu olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024, odbyły się 18, 22 i 23 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim PKOl w Warszawie. Nieliczna grupa sportowców złożyła ślubowanie w Domu Polskim w Paryżu (wynajęta przez PKOl willa na obrzeżach Lasku Bulońskiego), który stał się miejscem spotkań sportowców, w tym medalistów paryskich igrzysk, trenerów, kibiców, dziennikarzy, zaproszonych osób [126].

Szefem polskiej misji olimpijskiej na IO Paryż 2024 został wiceprezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki ds. organizacji i kontaktów międzynarodowych, Tomasz Majewski, dwukrotny złoty medalista w pchnięciu kulą (Pekin 2008, Londyn 2012). Chorążymi polskiej ekipy podczas ceremonii otwarcia igrzysk w stolicy Francji byli: Anita Włodarczyk – trzykrotna złota medalistka w rzucie młotem na IO: Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020 oraz Przemysław Zamojski – kapitan zespołu koszykówki 3 x 3, natomiast podczas uroczystego zamknięcia tę zaszczytną funkcję pełnili: Julia Szeremeta – bokserka, brązowa medalistka na IO Paryż 2024 oraz Wiktor Głazunow – kajakarz, który na paryskich igrzyskach zajął VI miejsce w C-1 1000 m.

Polscy sportowcy startowali w 22 sportach, w 28 dyscyplinach sportowych (wielu konkurencjach): boksie, golfie, jeździectwie, judo, kajakarstwie (klasyczne, górskie), kolarstwie (szosowe, torowe, górskie), koszykówce 3 x 3, lekkoatletyce, łucznictwie, pięcioboju nowoczesnym, podnoszeniu ciężarów, siatkówce (halowa, plażowa), sportach wodnych (pływanie, pływanie na otwartym akwenie, skoki do wody), strzelectwie, szermierce, tenisie stołowym, tenisie ziemnym, triathlonie, wioślarstwie, wspinaczce sportowej, zapasach, żeglarstwie.

Reprezentanci Polski dobyli 10 medali (1 złoty, 4 srebrne, 5 brązowych) w 9 dyscyplinach sportowych (tab. 1). W przypadku 6 dyscyplin były to osiągnięcia indywidualne, 3 medale zdobyto natomiast zespołowo. Kobiety wywalczyły 8 medali – 7 indywidualnie i jeden w szpadzie drużynowo (był to 300 medal dla Polski zdobyty na letnich

igrzyskach), natomiast mężczyźni mogli się poszczycić tylko 2 medalami zespołowo (siatkówka mężczyzn, wioślarska czwórka podwójna).

Najmłodsza polska medalistka miała 20 lat (Alicja Klasik, szermierka – ur. 14.02.2004), a najstarsza – 32 lata (Aleksandra Mirośław, wspinaczka sportowa – ur. 2.02.1992), natomiast najmłodszy medalista w polskiej ekipie liczył 25 lat (Fabian Barański, wioślarz – ur. 27.05.1999), najstarszy zaś – 37 lat (Grzegorz Łomacz, siatkarz – ur. 1.10. 1987).

W klasyfikacji medalowej na IO Paryż 2024 Polska, z 10 medalami, uplasowała się dopiero na 42. miejscu spośród 92 sklasyfikowanych ekip narodowych (w tym Reprezentacji uchodźców i Indywidualnych neutralnych sportowców) [108–110]. Liczba złotych medali zdobytych przez dane państwo decyduje w pierwszej kolejności o miejscu w klasyfikacji medalowej, dopiero później bierze się pod uwagę medale srebrne, a na końcu brązowe. Po raz ostatni tak słaby wynik polska reprezentacja olimpijska osiągnęła na Igrzyskach XVI Olimpiady Melbourne 1956 – wówczas było to dziewięć medali (1 złoty, 4 srebrne, 4 brązowe).

Tabela 1. Polscy medaliści na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024

Medale	Imię i nazwisko	Reprezentowany klub sportowy	Dyscyplina	Konkurencja
złoty	Aleksandra Mirośław	KW Kottłownia	wspinaczka sportowa	wspinaczka na czas
srebrne	Klaudia Zwolińska	Start Nowy Sącz	kajakarstwo górskie	K-1
	Mateusz Bieniek	Aluron CMC Warta Zawiercie	siatkówka	siatkówka halowa
	Bartłomiej Boładź	Projekt Warszawa		
	Tomasz Fornal	Jastrzębski Węgiel		
	Norbert Huber	Jastrzębski Węgiel		
	Marcin Janusz	ZAKSA Kędzierzyn-Koźle		
	Łukasz Kaczmarek	Marcelo Mendez		
	Jakub Kochanowski	Projekt Warszawa		

Medale	Imię i nazwisko	Reprezentowany klub sportowy	Dyscyplina	Konkurencja
srebrne	Bartosz Kurek	ZAKSA Kędzierzyn-Koźle		
	Wilfredo Leon	LUK Lublin	siatkówka	siatkówka halowa
	Grzegorz Łomacz	PGE Skra Bełchatów		
	Kamil Semeniuk	Sir Safety Perugia		
	Aleksander Śliwka	Suntory Sunbrids		
	Paweł Zatorski	Asseco Resovia		
	Julia Szeremeta	Paco Lublin	boks	kategoria 57 kg
	Daria Pikulik	KK Ziemia Darłowska	kolarstwo torowe	omnium
brązowe	Aleksandra Jarecka	AZS AWF Kraków	szermierka	szpada drużynowo
	Alicja Klasik	Rybnicki Młodzieżowy Klub Sportowy		
	Renata Knapik-Miazga	AZS AWF Kraków		
	Martyna Swatowska-Wenglarczyk	AZS AWF Katowice		
	Dominik Czaja	AZS AWF Warszawa	wioślarstwo	czwórka podwójna
	Mateusz Biskup	RTW Bydgoszcz Bydgoszcz		
	Mirosław Ziętarski	AZS UMK Toruń		
	Fabian Barański	WTW Włocławek		
	Iga Świątek	niezrzeszona	tenis	gra pojedyncza
	Aleksandra Kałucka	AZS ANS Tarnów	wspinaczka sportowa	wspinaczka na czas
	Natalia Kaczmarek	Podlasie Białystok	lekkoatletyka	400 m

Źródło [110, 146].

3. Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024

Najważniejszym zagadnieniem podjętym w tym opracowaniu było przedstawienie szczegółowej charakterystyki rywalizacji olimpijskiej zawodniczek i zawodników oraz ich sportowych biografii (przyjęto kolejność alfabetyczną).

3.1. Zbigniew Baranowski

Zbigniew Baranowski urodził się 2 lipca 1991 roku w Białogardzie. W tym mieście ukończył Szkołę Podstawową nr 4 oraz Technikum Handlowe. Gdy miał 12 lat, rozpoczął uprawianie zapasów w Atletycznym Klubie Sportowym (AKS) Białogard. Jako zapaśnik stylu wolnego osiągnął już wiele sukcesów na imprezach rangi krajowej i międzynarodowej.

W olimpijskiej reprezentacji Polski startującej na igrzyskach olimpijskich w Paryżu znalazło się pięcioro sportowców uprawiających zapasy: Wiktoria Chołuj, Anhelina Łysak, Robert Baran, Zbigniew Baranowski i Arkadiusz Kułynycz. Rywalizacja w tej dyscyplinie odbywała się w dniach 5–11 sierpnia 2024 roku. Wiktoria Chołuj i Zbigniew Baranowski na co dzień trenują w AKS Białogard (woj. zachodniopomorskie), działającym pod tą nazwą od 1993 roku. Klub funkcjonuje

w hali sportowej Białogardzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (BOSiR), ul. Moniuszki 49. Prowadzone są tu dwie sekcje – zapasy w stylu wolnym kobiet i mężczyzn (jedna z najlepszych w Polsce) oraz podnoszenie ciężarów kobiet i mężczyzn. Funkcję prezesa od 2017 roku pełni Przemysław Lis, wspierają go: Bartłomiej Jabłoński – wiceprezes sekcji zapaśniczej oraz Jarosław Grabowski – wiceprezes sekcji podnoszenia ciężarów. Warto dodać, że Zbigniew Baranowski został wybrany na członka zarządu AKS Białogard.

Zawodnik ten do zdobycia kwalifikacji olimpijskiej i uczestnictwa w Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 przygotowywał się pod opieką trenera AKS Białogard Cezarego Jastreby (szkoleniowiec ten przygotowywał Baranowskiego również do walk kwalifikacyjnych i debiutu na IO Rio de Janeiro 2016) oraz Grigorija Danko, trenera kadry olimpijskiej.

Kwalifikację olimpijską na IO Paryż 2024 wywalczył na Światowym Turnieju Kwalifikacyjnym w zapasach, który odbył się w dniach 7–13 maja 2024 roku w Stambule (Turcja). Sportowcy rywalizowali wówczas w stylach: klasycznym i wolnym oraz w zapasach kobiet. Pięciu polskich zapaśników, w tym dwóch z AKS Białogard – Zbigniew Baranowski (kategoria 97 kg) oraz Krzysztof Bieńkowski (kategoria 65 kg; nie wywalczył kwalifikacji olimpijskiej) uczestniczyło w tych zawodach. Zbigniew Baranowski wygrał wszystkie trzy walki – 1/8 finału, ćwierćfinał oraz półfinał – w znakomitym stylu i wywalczył kwalifikację olimpijską. Należy podkreślić, że każdy zapaśnik, który wygrał walkę półfinałową uzyskiwał kwalifikację sportową na IO Paryż 2024. Zbigniew Baranowski w pojedynku półfinałowym w ostatnich sekundach pokonał reprezentanta Chin Awusagimana Habiłę, który w walce ćwierćfinałowej niespodziewanie wygrał z Węgrem Władysławem Bajcawem, wielokrotnym mistrzem Europy. W stambulskim turnieju kwalifikacyjnym nie odbywały się walki finałowe.

18 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie Zbigniew Baranowski otrzymał powołanie do olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i złożył ślubowanie.

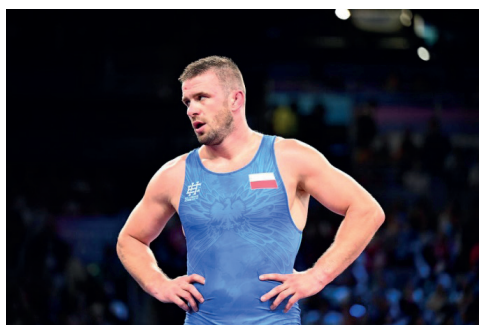
Zapaśnik przebywał w Paryżu od 6 do 12 sierpnia 2024 roku, a w rywalizacji olimpijskiej uczestniczył 10 sierpnia. W tym czasie do startu przygotowywali go trenerzy – Grigorij Danko i Ryszard Klimas. W 1/8 finału (początek godz. 11.30) stoczył walkę z Radu Lefterem (młodzieżowy mistrz Europy), zapaśnikiem z Mołdawii. Wygrał 8 : 2 i awansował do ćwierćfinału (fot. 6–7). W walce ćwierćfinałowej (początek godz. 12.50) spotkał się z Magomedchanem Magomiedowem, utytułowanym zapaśnikiem z Azerbejdżanu. Początek walki był pomyślny dla polskiego zapaśnika, udało mu się bowiem zyskać dwupunktowe prowadzenie. Ostatecznie, nasz zapaśnik przegrał z Azerem 2 : 7 i nie mógł już bezpośrednio uczestniczyć w dalszej rywalizacji olimpijskiej. Jedynie zwycięstwo Magomedchana Magomiedowa w walce półfinałowej dawałoby Zbigniewowi Baranowskiemu szansę na udział w repasażu i pojedynku o brązowy medal. Zapaśnik z Azerbejdżanu przegrał jednak walkę półfinałową (wywalczył brązowy medal olimpijski), co wykluczało białogardzkiego zapaśnika z dalszej rywalizacji. Swoją start w Paryżu Baranowski zakończył na VIII miejscu i tak go ocenił: „Jestem zadowolony z tego względu, że miałem możliwość walczenia o złoty medal olimpijski. Jest duży niedosyt, że nie wróciłem do domu z medalem” [1, s. 5]. Zawodnik zadeklarował, że będzie nadal uprawiał zapasy z myślą m.in. o ponownym starcie na Igrzyskach XXXIV Olimpiady Los Angeles 2028.

Zbigniew Baranowski w dotychczasowej karierze sportowej uczestniczył już w rywalizacji olimpijskiej w Rio de Janeiro 2016, wówczas w kategorii wagowej 86 kg zajął X miejsce. Kilkakrotnie brał udział w zmaganiach podczas mistrzostw świata:

- 2014 – XII miejsce w kategorii 86 kg
- 2017 – IX miejsce w kategorii 86 kg
- 2018 – IX miejsce w kategorii 86 kg
- 2019 – XX miejsce w kategorii 86 kg
- 2021 – X miejsce w kategorii 92 kg
- 2022 – XVIII miejsce w kategorii 97 kg
- 2023 – X miejsce w kategorii 97 kg.

Na Mistrzostwach Europy Seniorów wywalczył dwa medale – srebrny w 2019 roku w kat. 92 kg (Bukareszt) i brązowy w 2022 roku w kat. 97 kg (Budapeszt). Jest multimedalistą Mistrzostw Polski Seniorów – na zawodach tej rangi zdobył aż osiem złotych medali (2014 – kat. 97 kg; 2016 – kat. 97 kg; 2018 – kat. 92 kg; 2019 – kat. 92 kg; 2020 – kat. 92 kg; 2021 – kat. 97 kg; 2022 – kat. 97 kg; 2024 – kat. 97 kg) oraz trzy brązowe medale (2011 – kat. 84 kg; 2012 – kat. 84 kg; 2023 – kat. 97 kg).

Białogardzki zapaśnik należy do wyjątkowego grona polskich sportowców, którzy startowali we wszystkich największych imprezach sportowych: igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy, pucharze świata, mistrzostwach Polski. Zbigniew Baranowski już jako junior zdobył wiele medali na krajowych i zagranicznych zawodach [1, 25, 128, 137, 148].

Fotografia 6. Zbigniew Baranowski przed walką w 1/8 finału

Źródło: archiwum Zbigniewa Baranowskiego.

Fotografia 7. Zbigniew Baranowski wygrywający walkę w 1/8 finału

Źródło: archiwum Zbigniewa Baranowskiego.

3.2. Mateusz Bereźnicki

Mateusz Bereźnicki urodził się 10 marca 2001 roku w Wałbrzychu. Miał 5 lat, gdy rodzice podjęli decyzję o wyjeździe do Wielkiej Brytanii. Tam podjął naukę – w 2015 roku ukończył Bay House School (*secondary school* – gimnazjum) w Gosport, a w 2017 roku Fareham College w Fareham. Jako dziesięciolatek, za namową matki, zaczął rekreacyjnie uprawiać boks w Gosport Boxing Club Gosport, a trzy lata później

uczestniczył w pierwszych dziecięcych zawodach. W dotychczasowej karierze sportowej reprezentował dwa kluby: Gosport Boxing Club Gosport oraz Bokserski Klub Sportowy (BKS) Skorpion Szczecin (zawodnikiem tego klubu jest od 2019 roku).

BKS Skorpion Szczecin powstał w 2006 roku na bazie BKS „Sztorm” Szczecin. Od 2007 roku prezesem tego klubu jest Karol Chabros, który także, obok Marcina Stankiewicza i Patryka Tkaczyka, pełni funkcję trenera (wszyscy wymienieni są absolwentami Instytutu Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego). Marcin Stankiewicz obronił w 2006 roku pracę magisterską – *Historia boksu w BKS „Sztorm” Szczecin*, której promotorem był dr hab. Jerzy Eider, prof. US, autor niniejszego opracowania.

Wykształcenie zdobyte przez trenerów, posiadane uprawnienia, zrealizowane staże szkoleniowe, umiejętność pracy z dziećmi i młodzieżą w różnym wieku niewątpliwie przyczyniło się do tego, że BKS Skorpion Szczecin już 16 razy zajmował pierwsze miejsce w klasyfikacji klubów bokserskich w Polsce w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży.

Szkoleniowcy klubowi przyczynili się niewątpliwie do tego, że Mateusz Bereźnicki wywalczył kwalifikację na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024, a po zdobyciu przepustki olimpijskiej, do debiutanckiego udziału w igrzyskach. Natomiast do kwalifikacji i startu w rywalizacji olimpijskiej przygotowywali go trenerzy kadry narodowej: Grzegorz Proksa, Fiodor Łapin i Ireneusz Przywara.

Mateusz Bereźnicki (kategoria wagowa 92 kg) upragnioną indywidualną kwalifikację na IO Paryż 2024 zdobył na 2. Światowym Turnieju Kwalifikacyjnym, który odbył się w Bangkoku (Tajlandia) w dniach 24 maja – 2 czerwca 2024 roku (fot. 8). Każdy pojedynek, z Adrianem Paolettim (Australia), Peterem Alwangą (Kenia), Christianem Okufo-rem (Niemcy), Danielem Guzmanem (Dominikana), wygrał w stosunku 5 : 0. Wszyscy półfinałiści w kategorii 92 kg wywalczyli kwalifikacje na igrzyska paryskie (fot. 9), bowiem w tym turnieju nie było walki finałowej. Należy wskazać, że Mateusz Bereźnicki był już w 2023 roku bliski wywalczenia kwalifikacji na IO Paryż 2024. Uczestniczył w turnieju bokserskim na III Igrzyskach Europejskich Kraków/Małopolska

(23 czerwca – 2 lipca 2023). Zdobył wprawdzie brązowy medal, nie gwarantowało to jednak kwalifikacji na turniej olimpijski, ponieważ tylko finaliści mogli się cieszyć z wywalzonego startu w paryskich igrzyskach.

22 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie Mateusz Bereźnicki otrzymał nominację do olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i złożył ślubowanie (fot. 10–11). Tego dnia w uroczystości, oprócz zespołu bokserskiego, uczestniczyli także m.in. przedstawiciele koszykówki 3 x 3, kolarstwa szosowego, wioślarstwa oraz siatkówki plażowej.

Olimpijski turniej bokserski odbywał się w dniach 27 lipca – 10 sierpnia 2024 roku i rywalizowało w nim 248 sportowców (w identycznych proporcjach – 124 kobiety i 124 mężczyzn). W olimpijskiej reprezentacji Polski było pięcioro bokserów: Aneta Rygielska, Julia Szeremeta, Elżbieta Wójcik oraz Mateusz Bereźnicki i Damian Durkacz.

Po 52 latach przerwy na igrzyskach olimpijskich wystąpił pięściarz reprezentujący szczeciński klub (IO Monachium 1972 – Krzysztof Pierwieniecki). Mateusz Bereźnicki przebywał w Paryżu w dniach 23–30 lipca 2024 (fot. 12). Opiekowali się nim wówczas trenerzy: Grzegorz Proksa, Fiodor Łapin, Ireneusz Przywara oraz fizjoterapeuta Dominik Kęska. W jego kategorii wagowej, czyli 92 kg, rywalizowało 16 bokserów. 28 lipca 2024 roku stoczył walkę w 1/8 finału z Jackiem Marley'em z Irlandii, którą przegrał 1 : 4. Polski zawodnik w jednym z wywiadów stwierdził, że jest „bardzo niezadowolony, ponieważ dobra praca była wykonana ale coś nie zagrało i nie udało się, ale дума i tak jest i zawsze będzie” [2, s. 2]. Należy jednak podkreślić, że już sam udział w igrzyskach olimpijskich jest olbrzymim osiągnięciem sportowym. Uczestnictwo w największej imprezie sportowej czterolecia jest marzeniem sportowców z całego świata – tylko najlepsi spełniają wymogi kwalifikacyjne gwarantujące im uczestnictwo w rywalizacji olimpijskiej. W gronie tym był (zapewne nie był to jego ostatni występ) Mateusz Bereźnicki, który po dość krótkim okresie szkolenia w BKS

Skorpion Szczecin, został nie tylko reprezentantem Polski biorącym udział w licznych imprezach krajowych i międzynarodowych, ale zaliczył również debiut na igrzyskach olimpijskich.

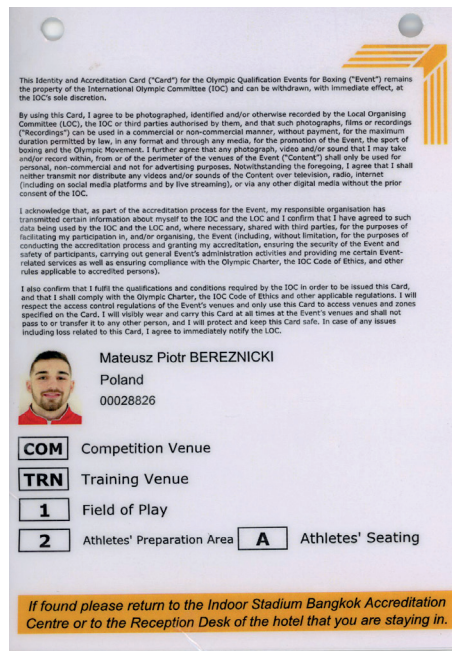
Najważniejsze osiągnięcia sportowe Mateusza Bereźnickiego:

- debiut na IO Paryż 2024 – IX miejsce (kat. 92 kg)
- udział w Mistrzostwach Świata w Belgradzie 2021 (kat. 92 kg) 2021 – odpadł w 1/16 finału
- brązowy medal (kat. 92 kg) na III Igrzyskach Europejskich Kraków/Małopolska 2023
- brązowy medal (kat. 91 kg) na Młodzieżowych Mistrzostwach Europy 2021 w Roseto degli Abruzzi
- udział (kat. 92 kg) w Młodzieżowych Mistrzostwach Europy 2023 w Budvie (Czarnogóra), gdzie przegrał w ćwierćfinale
- trzykrotny złoty medalista Mistrzostw Polski Seniorów (2020 Wałcz – kat. 91 kg; 2021 Wałbrzych – kat. 92 kg; 2022 Zabrze – 92 kg)
- czterokrotny złoty medalista Mistrzostw Polski Młodzieżowców (2020 Grudziądz; 2001 Wałcz; 2022 Mielec; 2023 Pułtusk; 2024 Toruń).

Startował także w wielu innych bokserskich imprezach krajowych i międzynarodowych, odnosząc zwycięstwa bądź zajmując wysokie miejsca (jako junior, młodzieżowiec, senior). Mimo młodego wieku brał już udział w największych imprezach sportowych: igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy oraz mistrzostwach Polski.

Mateusz Bereźnicki cały czas podnosi swoje umiejętności bokserskie, do czego niewątpliwie przyczyniają się efektywne metody treningowe stosowane przez trenerów kadry i szczecińskich szkoleniowców klubowych. Planuje wystartować na Igrzyskach XXXIV Olimpiady Los Angeles 2028, gdzie chciałby osiągnąć lepsze wyniki sportowe. Myśli także o rozpoczęciu studiów, w związku z tym 9 sierpnia 2024 roku spotkał się z autorem tego opracowania w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej Wydziału Kultury Fizycznej i Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego. Zapoznał się wówczas z ofertą edukacyjną wydziału, odwiedził również Muzeum Olimpizmu działające w budynku

WKFiZ US. Postanowił, że podejmie studia w WKFiZ, na kierunku studiów wychowanie fizyczne (złożył wymagane dokumenty) [2, 17–18, 28, 30, 100–102, 118, 122, 142, 153].

Fotografia 8. Akredytacja Mateusza Bereznickiego

Źródło: archiwum Mateusza Bereznickiego.

Fotografia 9. Bilet do Paryża Mateusza Bereznickiego

Źródło: archiwum Mateusza Bereznickiego.

Fotografia 10. Nominacja olimpijska Mateusza Bereźnickiego

Źródło: archiwum Mateusza Bereźnickiego.

Fotografia 11. Mateusz Bereznicki po złożeniu ślubowania

Źródło: archiwum Mateusza Bereznickiego

Fotografia 12. Akredytacja na igrzyska olimpijskie Paryż 2024

Źródło: archiwum Mateusza Bereznickiego.

3.3. Wiktoria Chołuj

Wiktoria Chołuj urodziła się 14 lutego 2020 roku w Białogardzie i reprezentuje lokalny Atletyczny Klub Sportowy (AKS) Białogard.

W olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 były tylko dwie zapaśniczki – Wiktoria Chołuj (kat. 68 kg) i Anhelina Łysak (57 kg). Już wcześniej wspomniano, że rywalizacja w zapasach odbywała się od 5 do 11 sierpnia 2024 roku. Wiktoria Chołuj i zapaśnik Zbigniew Baranowski (scharakteryzowany w ppkt 3.1.) reprezentowali na igrzyskach nie tylko Polskę, ale również swoje miasto i białogardzki klub zapaśniczy.

Do wywalczenia kwalifikacji olimpijskiej w kategorii wagowej 68 kg i zapewnienia sobie startu w paryskich igrzyskach, przygotowywał ją trener klubowy Cezary Jastreba oraz trener kadry narodowej Dariusz Grzywiński. Kwalifikację olimpijską na IO Paryż 2024 wywalczyła na Europejskim Turnieju w Baku (Azerbejdżan), który odbył się w dniach 5–7 kwietnia 2024 roku. Dla zapaśników (styl klasyczny, styl wolny, zapasy kobiet) była to przedostatnia szansa wywalczenia kwalifikacji do paryskich zawodów (ostatni taki turniej odbył się w maju 2024 roku w Stambule). Tylko finaliści w poszczególnych kategoriach wagowych mogli zdobyć kwalifikację zapewniającą im rywalizację w turnieju olimpijskim. W zapasach kobiet startowały cztery polskie zawodniczki, w tym gronie była Wiktoria Chołuj, która jako jedyna dotarła do finału. W decydującej walce pokonała reprezentantkę Czech Adele Hanzlickovą 3 : 2 i tym samym wywalczyła kwalifikację olimpijską.

Wiktoria Chołuj rozpoczęła rywalizację olimpijską w poniedziałek 5 sierpnia. W pierwszej walce – 1/8 finału (początek o godz. 15.00) spotkała się na macie z utytułowaną Chinką Feny Zhou (m.in. medalistką mistrzostw świata i igrzysk azjatyckich). Zapaśniczka z Białogardu doskonale zaprezentowała się w tej walce, pokonała rywalkę 10 : 3 i awansowała do ćwierćfinału. W ćwierćfinale (również 5 sierpnia, początek o godz. 16.20) walczyła ze znakomitą Amerykanką Amit Elor (m.in. dwukrotną złotą medalistką Mistrzostw Świata Seniorów w 2022 i 2023 roku w kategorii nieolimpijskiej 72 kg), faworytką

w kategorii 68 kg [111]. Niestety, zgodnie z przewidywaniami, Polka przegrała tę walkę 0 : 8. Amerykanka, wygrywając walkę półfinałową z reprezentantką Korei Północnej Sol Gum Pak 10 : 0 (także 5 sierpnia), umożliwiła naszej reprezentantce stoczenie walki w repasażu. We wtorek 6 sierpnia (o godz. 11.00) Wiktorii Chołuj zmierzyła się z Turczynką Buse Tosun Cavusoglu (m.in. złotą medalistką Mistrzostw Świata 2023 i Mistrzostw Europy 2024). W wyrównanej walce lepsza okazała się Turczynka, wygrywając 4 : 3 (fot. 13–14). Buse Tosun Cavusoglu zwyciężyła także w kolejnym pojedynku, zdobywając tym samym brązowy medal dla Turcji. Wiktorii Chołuj zajęła w turnieju olimpijskim VIII miejsce (tak samo jak jej klubowy kolega Zbigniew Baranowski w kategorii 97 kg).

Wiktorii Chołuj w debiutanckim turnieju olimpijskim trafiła na bardzo utytułowane przeciwniczki – każda z nich była już medalistką mistrzostw świata. Ostatecznie Amerykanka Amit Elor wywalczyła medal złoty, a Turczynka Buse Tosun Cavusoglu – brązowy. Należy podkreślić, że w turnieju zapaśniczym w kategorii wagowej 68 kg rywalizowało tylko 16 zawodniczek. Aby wystartować w IO Paryż 2024, musiały pokonać rywalki w turniejach kwalifikacyjnych (światowych i kontynentalnych). W tym zaszczytnym gronie znalazła się także 24-letnia Wiktorii Chołuj z Atletycznego Klubu Sportowego Białogard [25, 111–112, 118, 128, 137, 147].

Zawodniczka z Białogardu w swojej dotychczasowej karierze startowała już w największych sportowych imprezach, takich jak: igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i Europy, igrzyska europejskie, mistrzostwa Polski. Już jako młodzieżowiec/juniorka/kadetka odnosiła sukcesy na turniejach zapaśniczych, warto zatem wymienić jej najważniejsze zdobycze medalowe:

- brązowy medal (kat. 72 kg) na Mistrzostwach Europy Seniorów w Bukareszcie (2024)
- srebrny medal (kat. 72 kg) na Młodzieżowych Mistrzostwach Świata w Pantevedrze (2022)

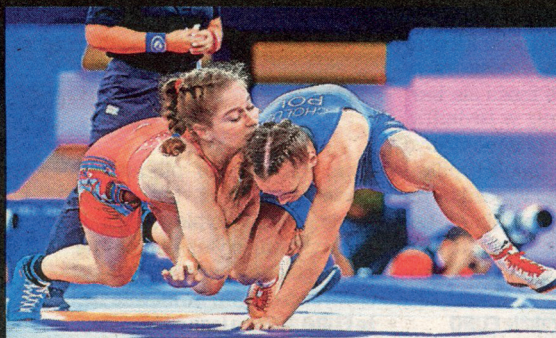
- złote medale (kat. 72 kg) na Młodzieżowych Mistrzostwach Europy w Skopje (2021), Płowdiwie (2022), Bukareszcie (2023)
- brązowy medal (kat. 65 kg) na Mistrzostwach Świata Juniorów w Talinie (2019)
- złoty medal (kat. 65 kg) na Mistrzostwach Europy Juniorów w Pontevedra (2019)
- brązowy medal (kat. 70 kg) na Mistrzostwach Świata Kadetów w Atenach (2017)
- złote medale (kat. 68 kg) na Mistrzostwach Polski Seniorów w Bydgoszczy (2022) i Sieradzu (2023)
- wielokrotnie nagradzana medalami na innych krajowych imprezach zapaśniczych [147].

ZAPASY

Nerwowe oczekiwanie Polki na wynik rywalki

Wiktoria Chołuj (na zdjęciu) miała w igrzyskach śródok-gorzkim poniedziałek. Najpierw wygrała 10:3 w 1/8 finału kategorii do 68 kg. Po pierwszej, liczącej trzy minuty rundzie prowadziła jej wyżej notowaną rywalkę, Chinka Zhou Feng. Wicemistrzyni świata z 2015 roku i brązowa medalistka czempionatu globu sprzed sześciu lat pierwszy punkt zdobyła po tym, jak ukarana za pasywność Polka nie zdołała wykonać punktowanej akcji w ciągu trzydziestu sekund. Zawodniczka urodzona w Białogardzie objęła prowadzenie już 20 sekund po starcie drugiej rundy, gdy uzyskała cztery punkty za wy-

konanie tzw. „Dzaksarowa” (nazwa tej techniki pochodzi od nazwiska zawodnika, który jako pierwszy ją wykonał). Chinka po tym przeżycie wylądowała na plecach i zrobiło się 4:1. Później Chołuj podwyższyła na

6:1, ale trzykrotna złota medalistka Igrzysk azjatyckich (2014, 2018, 2022) po chwili wywalczyła dwa oczka. Feng nie odrobiła strat, a do tego brązowa medalistka ME 2024 zdobyła tuż przed końcem kolejne punkty.

W ćwierćfinale lepsza od urodzonej w 2000 roku zapaśniczki z AKS Białogard okazała się Amit Elor (0:8). Amerykanka ma zaledwie 20 lat, ale już dwukrotnie stanęła na najwyższym stopniu podium MŚ seniorów (2022 i 2023). Dokonała tego w nieolimpijskiej kategorii 72 kg, lecz tuż przed starciem z Polką pokonała aktualną mistrzynię globu w kat. 68 kg – Turczynkę Buse Tosun Cavusoglu. Polka może w Paryżu jeszcze wystąpić we wtorkowym repasażu i zachować szansę na brązowy medal. Stanie się tak, jeśli Elor awansuje do finału.

PZ

Fotografia 13. Artykuł w „Przeglądzie Sportowym” o olimpijskim starciu Wiktorii Chołuj

Źródło: [111–112].

Fotografia 14. Artykuł w „Przeglądzie Sportowym” o olimpijskim starciu Wiktorii Chołuj

Źródło: [111–112].

3.4. Marlena Karwacka

Marlena Karwacka urodziła się 20 lutego 1997 roku w Sławnie (woj. zachodniopomorskie). Uczęszczała do Zespołu Szkół nr 2 w Starym Jarosławiu (wieś w powiecie sławieńskim, gmina Darłowo), gdzie ukończyła szkołę podstawową (2009) i gimnazjum (2013). Kontynuowała naukę w liceum ogólnokształcącym w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Kolarstwie w Żyrardowie, gdzie w 2016 roku zdała maturę. Zalicza się do sportowców, którzy potrafią pogodzić wyczynowe uprawianie sportu z edukacją akademicką – w 2019 roku ukończyła studia I stopnia na Wydziale Wychowania Fizycznego i Zdrowia Wyższej Szkoły Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej w Pruszkowie,

a następnie studia II stopnia (2022) na Wydziale Ekonomiczno-Pedagogicznym Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu.

Miała 11 lat, gdy zaczęła uprawiać kolarstwo szosowe w Kolarskim Klubie (KK) Ziemia Darłowska, natomiast po pięciu latach rozpoczęła szkolenie w kolarstwie torowym i od tej pory startuje wyłącznie w tej dyscyplinie. Jej pierwszym trenerem był obecny prezes KK Ziemia Darłowska Artur Szarycz, później zastąpił go Marcin Adamów. Z chwilą przekwalifikowania się na kolarstwo torowe, trenerem kadrowym Marleny Karwackiej został Daniel Meszka.

W olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 było siedmioro sportowców startujących w kolarstwie torowym: Marlena Karwacka, Daria Pikulik, Wiktoria Pikulik, Urszula Łoś, Nikola Sibiak, Alan Banaszek, Mateusz Rudyk oraz dwie kolarki rezerwowe – Patrycja Lorkowska i Paulina Petri. Spośród pierwszych pięciu wymienionych zawodniczek tylko Urszula Łoś nie była związana z Darłowem (miasto nad Bałtykiem w woj. zachodniopomorskim). To tu działa od 1981 roku Kolarski Klub Ziemia Darłowska, w którym szkolą się kolarki i kolarze reprezentujący Polskę na imprezach sportowych najwyższej rangi: igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy, pucharach świata i Europy, mistrzostwach Polski oraz innych międzynarodowych i krajowych imprezach kolarskich. Prezesem tego klubu w kadencji 2022–2026 jest Artur Szarycz, natomiast funkcję wiceprezesów pełnią Emil Gawęda i Piotr Masłowski.

W 2024 roku darłowski klub kolarski mógł się poszczycić (juniorzy–seniorzy) jednym medalem olimpijskim (srebro Darii Pikulik), 14. medalami mistrzostw świata, 50. medalami mistrzostw Europy oraz 657. medalami mistrzostw Polski [29].

Wszystkie wymienione darłowskie kolarki były wychowankami KK Ziemia Darłowska (szkolonymi przez znakomitych trenerów), ale na IO Paryż 2024, klub ten reprezentowały tylko Marlena Karwacka i Nikola Sibiak. Siostry Daria i Wiktoria Pikulik podczas paryskiego startu występowały jako kolarki torowe amerykańskiego klubu Human Powered Health.

Marlena Karwacka do wywalczenia kwalifikacji olimpijskiej i uczestnictwa na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 przygotowywała się pod opieką szkoleniowca kadrowego Daniela Meszki. O kwalifikacji na paryskie igrzyska decydował Olimpijski Ranking Międzynarodowej Unii Kolarskiej (UCI), do którego wliczano wyniki uzyskane przez kolarki torowe podczas startów w Mistrzostwach Świata 2023, Mistrzostwach Europy 2023, 2024 i Pucharach Narodów 2023, 2024. Marlena Karwacka, Nikola Sibiak (obie z KK Ziemia Darłowska) i Urszula Łoś (Stal Grudziądz) w wymienionych mistrzowskich zawodach brały udział w sprincie drużynowym, zdobywając określone punkty rankingowe. Decydujące znaczenie dla wywalczenia kwalifikacji olimpijskiej miał dla nich start w Pucharze Narodów, który odbył się w dniach 12–14 kwietnia 2024 roku w kanadyjskiej miejscowości Milton. Zajęły III miejsce w sprincie drużynowym i tym samym wywalczyły dla Polski kwalifikację na IO Paryż 2024. Triumfowały również w klasyfikacji generalnej Pucharu Narodów.

Trener kadry Daniel Meszka przedstawił Polskiemu Związkowi Kolarskiemu do zatwierdzenia propozycję składu zespołu, co musiało jeszcze zostać zaakceptowane przez Zarząd PKOl. Kolarki z Darłowa zasłużenie znalazły się w olimpijskiej reprezentacji Polski uczestniczącej w Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024.

Marlena Karwacka 18 lipca 2024 roku otrzymała nominację do olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i w Centrum Olimpijskim PKOl w Warszawie złożyła uroczyste ślubowanie. W Paryżu przebywała od 30 lipca do 11 sierpnia 2024. Rywalizacja olimpijska w kolarstwie torowym odbywała się w dniach 5–11 sierpnia 2024 roku. Marlena Karwacka startowała w sprincie drużynowym, keirinie i sprincie. Rywalizacja w sprincie drużynowym kobiet odbyła się 5 sierpnia (początek o godz. 17.00). Polski zespół wystąpił w składzie: Marlena Karwacka, Urszula Łoś i Nikola Sibiak. W eliminacjach nasza drużyna zajęła VII miejsce, w półfinale VIII, a w finale VII miejsce [146]. Tym samym kolarki powtórzyły wynik reprezentacji Polski w sprincie drużynowym z Igrzysk XXXII Olimpiady Tokio 2020.

W czwartek 8 sierpnia Marlena Karwacka startowała w keirinie. W repasażu, po rundzie pierwszej, zakończyła udział w tej kolarskiej konkurencji, zajmując ostatecznie 19 miejsce. Następnego dnia (9 sierpnia) uczestniczyła w sprincie. W wyścigu repasażowym do rundy drugiej przegrała z Francuską Kouame' Cuadrado i w ten sposób zakończyła swój udział w rywalizacji torowej. W końcowej klasyfikacji sprintu zajęła 23 miejsce. Zawodniczka była „(...) zadowolona ze swojego startu” [3, s. 4], ponieważ udało się jej poprawić dotychczasowe rekordy życiowe, planuje również start na Igrzyskach XXXIV Olimpiady Los Angeles 2028 [3, 19, 29, 130, 141, 146, 151].

W dotychczasowej karierze sportowej uczestniczyła w największych imprezach kolarskich: igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata, pucharach świata, mistrzostwach Europy, mistrzostwach Polski i innych rangi międzynarodowej i krajowej [19].

Największe sukcesy Marlena Karwacka święciła w sprincie drużynowym:

- IO Tokio 2020 – VII miejsce, IO Paryż 2024 – VII miejsce
- Mistrzostwa Świata: 2020 – VII miejsce, 2022 – VI miejsce, 2023 – VII miejsce
- Puchar Świata w latach 2019–2024 – medale złote, srebrne, brązowe
- Mistrzostwa Europy 2022 – medal brązowy [29, 141].

3.5. Piotr Lisek

Piotr Lisek urodził się 16 sierpnia 1992 roku w Dusznikach koło Poznania. W rodzinnej miejscowości ukończył szkołę podstawową i gimnazjum, natomiast do technikum uczęszczał w Poznaniu. W latach 2006–2011 uprawiał skok o tyczce w klubie Olimpia Poznań. W 2012 roku związał się ze szczecińskim Ośrodkiem Skoku O Tyczce (OSOT), a od 2023 roku reprezentuje Klub Mistrzostwa Sportowego (KMS) Szczecin.

W latach 2012–2015 (OSOT) jego szkoleniowcem był Wiaczesław Kaliniczenko (trenował także znakomitą tyczkarkę Monikę Pyrek). Natomiast od połowy sezonu lekkoatletycznego 2015 roku, trenerem

klubowym (OSOT, KMS) i kadrowym Piotra Liska został Marcin Szczepański. W tym czasie lekkoatleta święcił największe triumfy – zakwalifikował się do udziału w igrzyskach olimpijskich: Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020, Paryż 2024, zdobył wiele medali na największych zawodach rangi mistrzowskiej, a w 2019 roku ustanowił rekord Polski, osiągając wynik – 6,02 m.

World Athletics (Światowa Lekkoatletyka) pod koniec grudnia 2022 roku ogłosiła wymogi kwalifikacyjne do Igrzysk XXXIII Olimpiady Paryż 2024. Od 1 lipca 2023 roku zawodniczki i zawodnicy uprawiający konkurencje lekkoatletyczne (w tym skok o tyczce) mogli zdobywać kwalifikacje indywidualne oraz dla kraju, punkty rankingowe itd. Wymóg kwalifikacyjny w skoku o tyczce mężczyzn wynosił 5,82 m. W dniach 3–4 sierpnia 2023 roku odbyła się 27. edycja mitingu tyczkarskiego (Stabhochsprungmeeting) w niemieckim Jockgrim. Piotr Lisek uczestniczył w tej imprezie sportowej (4 sierpnia) i zwyciężył wynikiem 5,82 m – w ten sposób zapewnił sobie udział w paryskich igrzyskach.

Minimum kwalifikacyjne potwierdził 14 lutego 2024 roku na Mitingu Tyczkarskim w Roubaix (World Athletics Indoor Tour Challenger), gdzie zajął III miejsce z wynikiem 5,82 m. Również 31 maja 2024 roku na Międzynarodowym Mitingu Skoku o Tyczce w Dusznikach – „Lisek w domu” skoczył 5,82 m, wygrywając tym samym zawody zaliczane do cyklu World Athletics Continental Tour Bronze.

18 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie Piotr Lisek otrzymał nominację do olimpijskiej reprezentacji na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i złożył ślubowanie.

W olimpijskiej reprezentacji Polski było tylko dwoje lekkoatletów uprawiających skok o tyczce – Piotr Lisek (KMS Szczecin) i Robert Sobera (AZS AWF Wrocław). Konkurencje lekkoatletyczne podczas igrzysk rozgrywano od 1 do 11 sierpnia 2024 – większość konkurencji, w tym skok o tyczce, na Stade de France.

Eliminacje w skoku o tyczce mężczyzn odbyły się 3 sierpnia. Startowało 31 zawodników w dwóch grupach: A – 15 tyczkarzy (Robert Sobera), B – 16 tyczkarzy (Piotr Lisek). Do finału mieli awansować zawodnicy, którzy w eliminacjach skoczyli 5,80 m lub 12 zawodników, którzy uzyskali najlepsze wyniki. Obaj polscy tyczkarze bez problemów pokonali 5,40 m, a następnie 5,60 m. Niestety, kolejnej wysokości 5,70 m nie zaliczyli i odpadli z dalszej rywalizacji (w kwalifikacjach zajęli XV miejsca). Do olimpijskiego finału zakwalifikowało się 12 tyczkarzy, którzy osiągnęli wynik 5,75 m (10 zawodników) i 5,70 m (dwóch najlepszych). Złoty medal zdobył Szwed Armand Duplantis, pokonując wysokość 6,25 m – ustanowił tym samym nowy rekord świata. Jedenasty finalista zakończył rywalizację na wysokości 5,70 m. Szkoda, że Piotr Lisek nie znalazł się w gronie finalistów, przed paryskim startem uczestniczył w kilku mistrzowskich zawodach skoku o tyczce, gdzie nie miał większych problemów z pokonaniem wysokości 5,75 m. On sam i jego trener klubowy i kadrowy Marcin Szczepański zapewne znają przyczyny nieudanego startu w paryskich igrzyskach olimpijskich.

Piotr Lisek w dotychczasowej, udanej seniorskiej karierze sportowej uczestniczył w największych imprezach sportowych, takich jak: igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i Europy (stadion, hala, Diamentowa liga, mistrzostwa Polski – stadion, hala) i wielu innych rangi międzynarodowej. W debiucie olimpijskim w Rio de Janeiro 2016 zajął IV miejsce, a na igrzyskach Tokio 2020 uplasował się na VI miejscu (fot. 15). W pozostałych wymienionych mistrzowskich imprezach zdobywał medale lub zajmował wysokie miejsca [53, 103, 119–122, 144]. Szczegóły jego medalowych osiągnięć uzyskanych do 2021 roku autor niniejszego opracowania przedstawił w książce – *Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXII Olimpiady Tokio 2020* [53]. Na tych igrzyskach reprezentował nie tylko Polskę, ale również klub szczeciński OSOT.

Po zakończeniu IO w Tokio, w okresie 2021–2024, Piotr Lisek uczestniczył w największych imprezach sportowych, osiągając znakomite wyniki:

- srebrny medal na Halowych Mistrzostwach Europy w Stambule (2023)
- IX miejsce na Mistrzostwach Świata w Budapeszcie (2023)
- VI miejsce na Mistrzostwach Europy w Rzymie (2024)
- złote medale na Mistrzostwach Polski w Suwałkach (2022) i Bydgoszczy (2024)
- złote medale na Halowych Mistrzostwach Polski w Toruniu (2022, 2023, 2024)
- I miejsce w prestiżowym cyklu World Indoor Tour Gold (2024) [144, 156].

LEKKOATLETYKA Trzecie igrzyska Piotra Lisika

W kolekcji brakuje tylko medalu olimpijskiego

Start w Paryżu dla szczecińskiego tyczkarze Piotra Lisika będzie trzecim występem olimpijskim. Na igrzyskach w Rio de Janeiro w 2016 roku był czwarty, pięć lat później w Tokio uplasowała się w finałowym konkursie na 6 pozycji. Czy Paryż i nowy stadion wybudowany specjalnie na zawody lekkoatletyczne okaże się szczęśliwy dla rekordzisty Polski i 32-letni sportowiec stanie pierwszy raz na podium igrzysk olimpijskich?

Międzynarodowa kariera Piotra Lisika trwa nieprzerwanie od 11 lat. W 2013 roku zadebiutował na halowych mistrzostwach Europy w Göteborgu. Dwa lata później w Pradze zdobył pierwszy medal halowych mistrzostw Europy i mistrzostw świata na otwartym obiekcie w Pekinie. Łącznie Piotr Lisik ma już w dorobku 10 medali mistrzostw świata i Europy. W tej bogatej kolekcji brakuje już tylko krawka olimpijskiego.

– Do Paryża wylatuję 31 lipca. Jadę tam oddać dobre skoki i cieszyć się sportem. Po raz trzeci będą miał okazję zasmakować atmosfery

igrzysk i cieszyć się, że znów będę miał okazję startować w tym elitar-nym gronie – deklaruje Piotr Lisik.

W mocno obsadzonej stawce tyczkarzy szczecinianin nie jest faworytem. Jego najlepszy tego-roczny wynik 5,82 m jest 14 rezul-tatem sezonu na świecie. Stawka jest tym razem bardzo mocna, co pokazały niedawne mistrzostwa Europy w Rzymie. Wynik 5,75 m dał Polakowi 6 miejsce. Aby stanąć na podium trzeba było skakać powyżej 5,82 m, a aby sięgnąć po złoto poprawić rekord świata!

– Były takie igrzyska, gdy do wywalczenia medalu olimpijskie-

go wystarczyło 5,70 m. Ale to już historia. Obecnie cała światowa czołówka skacze na bardzo wy-sokim poziomie. Skok o tyczce to specyficzna konkurencja, na igrzyskach trzeba skakać jeszcze wyżej niż na mistrzostwach Europy – uważa Piotr Lisik.

Polski tyczkarz deklaruje, że w Paryżu będzie dopingował całą lekkoatletyczną reprezentację Polski i... koszykarzy.

– Będę kibicował wszystkim naszym lekkoatletom, bo to jest moja dyscyplina. Mam nadzieję, że naszym reprezentantom uda się powtórzyć sukcesy z Tokio, gdzie wywalczyli 4 medale. Uważnie będą też śledził zmagania koszykarzy 3x3, bo to nowa i bardzo ciekawa dyscyplina – zapowiada Piotr Lisik.

Kwalifikacje konkursu tyczkarzy zaplanowano w Paryżu 3 sierpnia, a finał dwa dni później. (woj)

Piotr Lisik po raz trzeci reprezentować będzie Polskę na igrzyskach olimpijskich. Fot. Ryszard PANIESER

Fotografia 15. Artykuł o Piotrze Lisiku w „Kurierze Szczecińskim”

Źródło: [120].

3.6. Filip Matczak

Filip Matczak urodził się 18 września 1993 roku w Zielonej Górze i w tym mieście, w klubie Zastal Zielona Góra, rozpoczął swoją profesjonalną przygodę z koszykówką. Od początku swojej sportowej kariery, czyli od sezonu 2009/2010 związany był z wieloma klubami – występował

m.in. w Zastalu Zielona Góra (różne nazwy sponsorskie), Asseco Gdynia, Legii Warszawa, PGE Spójnia Stargard, KGS Arka Gdynia oraz King Szczecin (obecny klub – od maja 2021).

Należy wskazać, że szczeciński klub od sezonu 2014/2015 uczestniczył w rozgrywkach Polskiej Ligi Koszykówki. Od 2016 roku zespół koszykarski występował pod nazwą King Szczecin, a prezesem klubu został Krzysztof Król – główny sponsor, właściciel KING HURTOWNIE. Była to marketingowa nazwa powstałego w 2004 roku klubu King Wilki Morskie Szczecin SA.

Filip Matczak w drugiej części sezonu 2023/2024 został wypożyczony (do 30 czerwca 2024 roku) do klubu Krajowej Grupy Spożywczej Arka Gdynia. Umowa zawarta z klubem King Szczecin obowiązywała do 30 czerwca 2025 roku, a w związku z tym podczas turnieju olimpijskiego w Paryżu 2024 był zawodnikiem Kinga Szczecin i spełniał kryterium przyjęte przez autora niniejszego opracowania (reprezentował Polskę i szczeciński klub koszykarski).

Kwalifikację olimpijską na IO Paryż 2024 polski zespół koszykarski 3 x 3 wywalczył na Światowym Turnieju Kwalifikacyjnym rozegranym w Debreczynie na Węgrzech, w dniach 16–19 maja 2024. Polska reprezentacja wystąpiła w składzie: Adrian Bogucki (wzrost 215 cm), Filip Matczak (wzrost 187 cm), Michał Sokołowski (wzrost 196 cm), Przemysław Zamojski (wzrost 193 cm). Trenerem reprezentacyjnej kadry był Piotr Renkiel (podobnie, jak podczas IO Tokio 2020). W turnieju kwalifikacyjnym wzięło udział 16 reprezentacji: Węgry jako gospodarz oraz 15 zespołów z rankingu FIBA 3 x 3. Polska rozpoczęła turniej w Grupie D, razem z Belgią, Japonią i Mongolią. Nasza reprezentacja przegrała pierwszy mecz z Mongolią 14 : 21, następnie wygrała z Japonią 21 : 20 i Belgią 20 : 19. Polski zespół awansował do ćwierćfinału, w którym pokonał Australię 21 : 19, niestety w meczu półfinałowym lepsza okazała się reprezentacja Litwy 15 : 21 (półfinaliści otrzymywali kwalifikację na IO Paryż 2024). Polacy po przegranym półfinale grali o trzecie miejsce z Mongolią (specyfika regulaminu tego turnieju). Zwycięski zespół otrzymywał kwalifikację na olimpijski turniej w Paryżu.

Polacy w dogrywce pokonali zespół Mongolii 22 : 20 i spełnili swoje marzenia o uczestnictwie w Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024.

22 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie, wraz z innymi sportowcami, którzy wywalczyli kwalifikację do paryskich igrzysk, otrzymali nominację do olimpijskiej reprezentacji, a następnie złożyli uroczyste ślubowanie.

Olimpijski turniej koszykówki 3 x 3 mężczyzn odbył się w dniach 30 lipca – 5 sierpnia 2024 roku na Place de la Concorde. Wystąpiło osiem zespołów: Chiny, Francja, Holandia, Litwa, Łotwa, Polska, Serbia, USA (kolejność alfabetyczna). W polskim zespole wystąpili koszykarze z następujących klubów sportowych: Adrian Bogucki – Śląsk Wrocław, Filip Matczak – King Szczecin, Michał Sokołowski – Banco di Sardegna Sassari i Przemysław Zamojski – Energia Basketball Elbląg. Trenerem kadrowym był Piotr Renkiel z Gdańska (od 2019 roku trener koszykarskiej 3 x 3 reprezentacji Polski mężczyzn).

W początkowej fazie grupowej każdy zespół rozgrywał spotkania z pozostałymi reprezentacjami rozpoczynającymi turniej olimpijski (siedem meczy). Polska reprezentacja w tej fazie wygrała tylko dwa mecze, a pięć przegrała. Terminy i szczegółowe wyniki kolejnych meczy:

- 30.07.2024 (godz. 22.05) Polska–Francja 19 : 21
- 31.07.2024 (godz. 22.35) Polska–USA 19 : 17
- 1.08.2024 (godz. 13.25) Polska–Litwa 12 : 21
- (godz. 19.35) Polska–Chiny 22 : 17
- 2.08. 2024 (godz. 10.35) Polska–Holandia 17 : 21
- (godz. 22.05) Polska–Serbia 12 : 21
- 4.08.2024 (godz. 18.00) Polska–Łotwa 16 : 22.

W tej fazie rozgrywek Polacy zajęli VI miejsce (byli ostatnim zespołem kwalifikującym się do dalszego turnieju) i wystąpili w fazie *play-in*, w której spotkali się 4 sierpnia (godz. 21.30) z Litwą. Niestety, po raz drugi na paryskim turnieju Polacy przegrali z reprezentacją tego kraju

(późniejszym brązowym medalistą IO Paryż 2024), tym razem 15 : 21 (fot. 16). Polski zespół koszykarski 3 x 3 zajął w końcowej klasyfikacji VI miejsce (na Igrzyskach XXXII Olimpiady Tokio 2020 Polacy zajęli VII miejsce, a w składzie reprezentacji był m.in. koszykarz Przemysław Zamojski).

Filip Matczak debiutował na igrzyskach olimpijskich, podobnie jak jego dwaj koledzy z drużyny – Adrian Bogucki i Michał Sokołowski. W swojej dotychczasowej karierze koszykarskiej 5 x 5, szczególne osiągnięcia miał w czasach juniorskich. W 2010 roku, w Hamburgu na Mistrzostwach Świata do lat 17 zdobył z reprezentacją srebrny medal. Był reprezentantem Polski w kategoriach wiekowych: 16, 17, 18 i 20 lat. Rozegrał wiele meczów w Polskiej Lidze Koszykarskiej, a jako koszykarz Kinga Szczecin, wywalczył mistrzostwo Polski w 2023 roku i Supercup Polski [27, 122–123, 129, 136, 140, 146, 156].

IGRZYSKA OLIMPIJSKIE Trzech naszych wraca bez medali

Paryż już bez szczecinian

Filip Matczak nie błysnął w turnieju olimpijskim 3x3.

Fot. Ryszard PAKIESER

Trzech przedstawicieli szczecińskich klubów wystąpiło w Paryżu, ale wszyscy pojeździł się już z igrzyskami. Niestety żaden nie stanął do walki o medale i nie zachwycił swoim startem olimpijskim.

Jako pierwszy porażki na bokserskim ringu doznał Mateusz Berezicki. Reprezentant Polski walczący w wadze 92 kg przegrał w 1/8 finału jednogłośnie z Irlandczykiem Jackiem Marilem.

W sobotę fatalne dla Polaków były eliminacje konkursu skoku o tyczce choć polscy kibice wiali ze startem tyczkarzy, a w szczególności szczecinianina Piotra Lisaka spore nadzieje. Wielokrotny medalista mistrzostw świata i Europy z łatwością pokonał 5,40 m oraz 5,60 m. Niestety kłopoty pojawiły się na kolejnej wysokości, czyli 5,70 m. Szczecinianin bezskutecznie atakował poprzeczkę zawieszoną na tym poziomie, co oznaczało brak awansu do finału. Tym samym Piotr Lisak stracił okazję na medal olimpijski – jedyny

trofeum, którego nie ma jeszcze w kolekcji.

Najdłuższą szansę na medal zachowywał reprezentant Polski w koszykówce 3x3 Filip Matczak, wciąż jeszcze oficjalnie zawodnik Kinga. Zawodnik, który dopiero od kilku miesięcy występuje na boiskach 3x3 był w 4-osobowym składzie kadry.

Polscy koszykarze wygrali tylko dwa z siedmiu spotkań grupowych, ale zakwalifikowali się do ćwierćfinałów. Tu trafili na swoich pogromców w fazie grupowej Litwinów. Polacy robili wszystko, by ich rywale nie odskoczyli na większą niż dwupunktową przewagę. Przy stanie 8:6 dla Litwinów ważną dwójkę na remis trafił Przemysław Zamojski. Z każdą minutą było jednak wiadać, że biało-czerwonym zaczyna

brakować sił, co odbijało się na skuteczności.

Podopieczni trenera Piotra Renkiela mieli wiele okazji rzutowych, ale piłka nie wpadała do kosza. Gdy wydawało się, że Litwa przejmie inicjatywę, przy stanie 10:14 Michał Sokołowski trafił za dwa punkty i walka zaczęła się na nowo. Później szansę na dogonienie rywali dała jeszcze celna dwójka Zamojskiego na 14:17. W ostatniej minucie spotkania polscy zawodnicy szukali okazji dwupunktowych zdając sobie sprawę, że jedno oczko może nie wystarczyć. W końcu rywale kilka sekund przed końcem zdobyli 21 punkt i zakończyli paryski sen Polaków wygrywając do 15.

Nasza reprezentacja zajęła ostatecznie szóste miejsce na igrzyskach i poprawiła więc wynik sprzed trzech lat. W Tokio byliśmy na siódmej pozycji. To jednak jeden z nielicznych pozytywnych występów kadry 3x3 z Filipem Matczakiem w składzie. (wój)

Fotografia 16. Artykuł o olimpijskim występie szczecińskich sportowców

Źródło: [122].

3.7. Katarzyna Milczarek

Katarzyna Milczarek urodziła się 2 września 1965 roku w Warszawie. Tu ukończyła szkołę podstawową, liceum ogólnokształcące, a następnie studia I stopnia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Miała 17 lat, gdy zaczęła trenować jeździectwo w CWKS Legia Stara Miłosna, a za radą ojca zajęła się ujeżdżeniem. Jej klubowymi trenerkami były wówczas Anna Piasecka i Wanda Wąsowska (fot. 17).

Od wielu lat zawodniczka jest związana z Klubem Sportów Jeździeckich (KSJ) „Zagozd” w Zagoździe (to niewielka wieś położona w województwie zachodniopomorskim, w gminie Drawsko Pomorskie). Miejscowość znana jest nie tylko dzięki osiągnięciom sportowym dwukrotnej olimpijki (Londyn 2012, Paryż 2024) Katarzyny Milczarek, ale również dzięki temu, że mieszkał tu Józef Szmidt (Schmidt) – były rekordzista świata w trójskoku (17.03 m), dwukrotny mistrz olimpijski (Rzym 1960, Tokio 1964) oraz dwukrotny mistrz Europy (Sztokholm 1958, Belgrad 1962). Ten utytułowany sportowiec zmarł 29 lipca 2024 roku.

Reprezentanci Polski w jeździectwie podczas paryskich igrzysk wystąpili w następujących konkurencjach: ujeżdżenie drużynowo i indywidualnie, skoki przez przeszkody drużynowo i indywidualnie, WKKW (Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego) drużynowo i indywidualnie. Katarzyna Milczarek była jedyną zawodniczką w jeździectwie (ujeżdżenie) reprezentującą klub sportowy działający w województwie zachodniopomorskim – KSJ „Zagozd”.

Kwalifikację olimpijską – drużynową w ujeżdżeniu, reprezentanci Polski wywalczyli w dniach 7–11 czerwca 2023 roku, podczas konkursu Grand Prix CDIO3x – NC w Pilisjászfalu koło Budapesztu. W rywalizacji uczestniczyły trzy reprezentacje: Izrael, Polska i Węgry. Nasza drużyna wygrała wynikiem 204,892 pkt (suma trzech najlepszych wyników), przed Węgrami – 202,152 i Izraelem 192,522. W składzie zwyciężskiej ekipy wystąpili:

- Żaneta Skowrońska-Kozubik (Romantic P), 69, 696 pkt
- Mateusz Cichoń (Hertzregent 2), 67,913 pkt

- Magdalena Jura (Ron), 67,283 pkt
- Marta Sobierajska (Ultrablue De Massa), 65, 565 pkt.

Katarzyna Milczarek do wywalczenia kwalifikacji olimpijskiej i startu na IO Paryż 2024 przygotowywała się „(...) głównie sama pod okiem partnera życiowego Jarosława Klimy” [4, s. 4], trenera kadry Andrzeja Sałackiego oraz trenera wspomagającego Jana Bemelmansa.

W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 24 czerwca 2024 roku zawodniczki i zawodnicy byli zobowiązani do startów w określonych zawodach wskazanych przez trenera kadry narodowej i Polski Związek Jeździecki. Osiągnięte wówczas wyniki miały zadecydować o powołaniu do polskiej reprezentacji na IO Paryż 2024. Skład reprezentacji olimpijskiej w ujeżdżeniu, ustalony przez Andrzeja Sałackiego, trenera kadry narodowej, został następnie zaakceptowany przez Zarząd Polskiego Związku Jeździeckiego oraz Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

9 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie wręczono zawodniczkom i zawodnikom uprawiającym jeździectwo powołania olimpijskie. W konkurencji ujeżdżenie nominacje otrzymały:

- Katarzyna Milczarek (Gaupo), Klub Sportów Jeździeckich „Zagozd”
- Żaneta Skowrońska-Kozubik (Love Me), Klub Jeździecki Lewada
- Sandra Sysojeva (Maxima Bella), Klub Sportowy Centurion
- Aleksandra Szulc (Breakdance), Klub Jeździecki Golden Dream (zawodniczka rezerwowa).

Rywalizacja olimpijska w konkurencjach jeździeckich odbyła się w dniach 27 lipca – 6 sierpnia 2024 roku w ogrodach pałacu wersalskiego. Katarzyna Milczarek przebywała w Paryżu od 26 lipca do 6 sierpnia, jej trenerem był w tym czasie Jan Bemelmans. W dniach 30–31 lipca odbyły się pierwsze rywalizacje w ujeżdżeniu z udziałem 60. jeźdźców i koni (Grand Prix). Zawodnicy zostali podzieleni na sześć grup (A, B, C, D, F, G). Sportowcy walczyli o kwalifikacje drużynowe i indywidualne, by móc wziąć udział w finale (3–4 sierpnia). We wtorek

30 lipca w grupie B wystąpiła Katarzyna Milczarek na ogierze Gaupo. Sędziowie ocenili jej start na 66,910 pkt i w swojej grupie zajęła dopiero IX miejsce. W środę 31 lipca, w grupie F startowała Sandra Sysojeva (Litwinka z polskim obywatelstwem) na klaczy Maxima Bella. Jej występ był bardzo dobry, sędziowie ocenili go na 73,416 pkt i dzięki temu zajęła w swojej grupie IV miejsce. Jako jedyna reprezentantka Polski zakwalifikowała się do finałowego konkursu indywidualnego (Grand Prix Freestyle), który przeprowadzono 4 sierpnia (startowało 18 par). Trzecią reprezentantką startującą w ujeżdżeniu była Aleksandra Szulc (rezerwowa zawodniczka) na koniu Brekdance – zastąpiła w kwalifikacjach Żanetę Skowrońską-Kozubik. Startowała w grupie G, a jej występ sędziowie ocenili na 60,078 pkt, w rezultacie czego zajęła w tej grupie X miejsce [110]. W kwalifikacjach (Grand Prix) Polki uplasowały się na następujących pozycjach: Sandra Sysojeva – 18; Katarzyna Milczarek – 42 [4], Aleksandra Szulc – 58.

Do drużynowego finału rozgrywanego 3 sierpnia awansowało 10 najlepszych reprezentacji (z 15. startujących w kwalifikacjach). Niestety, reprezentacja Polski z wynikiem 200,404 pkt zajęła przedostatnie – XIV miejsce i nie znalazła się w gronie finalistów (na X miejscu była drużyna z Australii z wynikiem 209,115 pkt). Do indywidualnego finału Grand Prix Freestyle (4 sierpnia) przeszło 18 sportowców (duety – jeździec i koń), którzy uzyskali w kwalifikacjach najlepsze rezultaty. Z każdej grupy automatycznie awansowało dwóch jeźdźców, następnie wzięto pod uwagę sześciu z kolejnymi wynikami (w tej „szóstce” znalazła się Sandra Sysojeva). W rywalizacji finałowej sędziowie ocenili jej występ na 80,075 pkt (technicznie – 73,893, artystycznie – 86,257), zdecydowanie lepiej niż w kwalifikacjach. Uzyskany wynik pozwolił jej na zajęcie XV miejsca.

Fotografia 17. Artykuł o Katarzynie Milczarek w „Przeglądzie Sportowym”

Źródło: [124].

8

PARYŻ 2024

JEŹDZIECTWO

Będzie rekord!

Jeśli Katarzyna Milczarek dzisiaj wystartuje na arenie jeździeckiej w Wersalu, to zostanie najstarszą reprezentantką Polski w historii igrzysk olimpijskich.

**Jakub
WOJCZYŃSKI**

@Wojczyn

Na wtorek i środę w zawodach jeździeckich zaplanowano Grand Prix w ujeżdżeniu, czyli w praktyce zawody eliminacyjne do finałów indywidualnych i drużynowych. Milczarek ma wystąpić pierwszego dnia rywalizacji o godzinie 13.28. Występ jej koleżanek z kadry Sandry Sysojevej i Zanety Skowronskiej-Kozubik zaplanowano na drugi dzień.

Na czele listy najstarszych polskich uczestników IO znajduje się aktualnie 57-letni strzelec Józef Kiszkurko. Urodzona 2 września 1965 roku Milczarek zbliża się do 59. urodzin, więc go wyprzedzi. Zostanie też najstarszą przedstawicielką polskiego jeździectwa na igrzyskach, a na razie tym mianem wciąż jeszcze może pochwalić się bliska jej osoba.

Jej trenerką była legenda

Wanda Wąsowska, bo o niej mowa, to legenda ujeżdżenia w Polsce. W 1980 roku startowała w igrzyskach w Moskwie, gdzie polskiej drużynie niewiele zabrakło do medalu, zajęła czwarte miejsce. Wąsowska miała wtedy 49 lat, więc łatwo obliczyć, że urodziła się przed drugą wojną światową. Jej wujem był major Wojska Polskiego Janusz Komorowski, uczestnik igrzysk w Berlinie. Wąsowska zajmowała się hodowlą koni, startowała w zawodach

Katarzyna Milczarek nie jest wcale najstarszą uczestniczką zawodów w jeździectwie. Kilka osób ma ponad 60 lat, a rezerwowa Australijka Mary Hanna nawet 69 lat.

w ujeżdżeniu i pracowała jako trenerka.

– Była moją pierwszą trenerką w latach 80. w Legii Warszawy. Wtedy było fajnie, bo mieliśmy w klubie wszystko: konie, trenerów, weterynarzy, kowali. Życie nie umierać. Może nie powiem, że było lepiej niż teraz, ale było dobrze – wspomina Milczarek, która po zmianie ustroju w Polsce kupowała swojego pierwszego prywatnego konia, a do teraz przez jej ręce przeszły ich dziesiątki. Od lat prowadzi na Pojezierzu Drawskim Klub Sportów Jeździeckich Zagózd. Jest idealnym przykładem na to, że jeździectwo różni się od innych dyscyplin nie tylko wielkimi zawodnikami. – Ko-

nie to moje życie, pasja, ale także sposób zarabkowania. I sport też, bo lubię rywalizować – przyznaje. A rywalizuje z sukcesami, bo ma 23 medale mistrzostw Polski, a w obecnej kadrze jest jedyną osobą, która już startowała w igrzyskach.

Jeszcze w ubiegłym roku nie było pewne, czy będzie mogła walczyć o Paryż. Została zawieszona, bo w jej organizmie wykryto zakazaną substancję, którą znaleziono w lekach pomagających uporać się jej z menopauzą.

Syn też jest jeźdźcem

Jeździectwem zajmuje się także jej syn Tomasz Jasiński, który odnosił sukcesy w mistrzostwach kraju w niższych kategoriach wiekowych. Startuje w ujeżdżeniu i skokach.

– Rywalizacja między nami? Nie. Chociaż on ma już 28 lat, to może jakoś ze mną rywalizuje. Ale przegrał, bo to ja się zakwalifikowałam na igrzyska – śmieje się Milczarek.

Tegoroczne igrzyska nie muszą być jej pożegnaniem z olimpijską rodziną.

– Wcale jeszcze nie powiedziałam ostatniego słowa. Mam akurat bardzo fajnego młodego konia. To perspektywa, nadzieja – mówi. Wspomniany przez nią koń to trzylatek. Zawodniczka twierdzi, że takiego jeszcze nie miała. Teraz pojedzie natomiast na 13-letnim Guapo, na którym startuje od 2021 roku. W Londynie Milczarek razem z drużyną zajęła 8. miejsce wśród 10 startujących ekip. Teraz mówi, że dobrym wynikiem byłaby lokata w czołowej dziesiątce. Wystartuje 15 reprezentacji. Indywidualnie występ w finale uznalaby za świetny wynik. Weźmie w nim udział 18 zawodników z grona 60 startujących.

Z polskiej reprezentacji jeździeckiej na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024, tylko Katarzyna Milczarek startowała już wcześniej na największej imprezie czterolecia. Wystąpiła już na Igrzyskach XXX Olimpiady Londyn 2012, także w ujeżdżeniu drużynowo i indywidualnie (na koniu Ekwador). W konkurencji indywidualnej zawodniczka zajęła XXXVIII miejsce, natomiast drużyna w składzie: Katarzyna Milczarek, Michał Rapcewicz, Beata Stremler została sklasyfikowana na VIII miejscu.

Katarzyna Milczarek może być wzorem zarówno dla adeptów jeździectwa – ujeżdżenia, jak też dla zawodników z większym stażem, jej postawa wskazuje bowiem, że ta dyscyplina/konkurencja olimpijska nie jest zarezerwowana wyłącznie dla młodych osób. Gdy w 2012 roku debiutowała na igrzyskach, miała 47 lat, natomiast podczas IO Paryż 2024 startowała jako 59-latką. Sama zresztą stwierdziła, że będzie uprawiała ujeżdżenie „(...) tak długo, jak zdrowie pozwoli” [4, s. 5].

W swojej dotychczasowej karierze sportowej uczestniczyła w największych rywalizacjach jeździeckich: igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy, pucharach świata, mistrzostwach Polski i innych zawodach rangi międzynarodowej [4, 20, 41, 102, 110, 118, 124, 138, 146, 149–150].

3.8. Nikola Sibiak

Nikola Sibiak urodziła się 21 czerwca 2000 roku w Darłowie. Do szkoły podstawowej i gimnazjum uczęszczała w Darłównku, a następnie kontynuowała naukę w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Żyrardowie [29]. Darłowo znane jest z prężnej działalności Klubu Kolarskiego Ziemia Darłowska, który funkcjonuje nieprzerwanie od 40 lat. Władze miasta i gminy Darłowo w miarę swoich możliwości finansowych wspierają klub, szkolenie zawodniczek i zawodników reprezentujących różny poziom zawansowania sportowego. Pracujący tu trenerzy, m.in. Artur Szarycz i Marcin Adamów, wyszkolili już duże grono sportowców – medalistów, którzy święcili triumfy w konkurencjach kolarstwa torowego podczas międzynarodowych i krajowych

impres mistrzowskich. Wśród nich są cztery olimpijki: Daria Pikulik (Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020, Paryż 2024 – srebrna medalistka w omnium), Wiktoria Pikulik (Tokio 2020, Paryż 2024), Marlena Karwacka (Tokio 2020, Paryż 2024) oraz Nikola Sibiak (Paryż 2024). Za przygotowanie Nikoli Sibiak, Marleny Karwackiej i Urszuli Łoś do uzyskania drużynowej kwalifikacji olimpijskiej dla Polski odpowiadał Daniel Meszka – trener kadry narodowej w kolarstwie torowym (konkurencje sprinterskie). O wywalczeniu przepustki dla kraju decydował Olimpijski Ranking Międzynarodowej Unii Kolarskiej (UCI), do którego zaliczano wyniki kolarów torowych uzyskane podczas startów w Mistrzostwach Świata 2023, Mistrzostwach Europy 2023, 2024 oraz Pucharze Narodów 2023, 2024. W zawodach tych, w sprincie drużynowym, startowały także polskie reprezentantki – Marlena Karwacka i Nikola Sibiak (obie z KK Ziemia Darłowska) i Urszula Łoś (Stal Grudziądz). Podczas rywalizacji w wymienionych imprezach zajmowały punktowane miejsca, powiększając tym samym punktację rankingową. Olbrzymie znaczenie dla uzyskania kwalifikacji olimpijskiej dla swojego kraju, miał ich start w Pucharze Narodów, który odbył się (12–14.04.2024) w kanadyjskiej miejscowości Milton. Tam polskie kolarze torowe w składzie: Marlena Karwacka, Nikola Sibiak i Urszula Łoś wywalczyły III miejsce w sprincie drużynowym, powiększając znacząco punktację rankingową. W efekcie wywalczyły kwalifikację dla Polski na IO Paryż 2024. Warto jeszcze dodać, że polska reprezentacja wygrała klasyfikację generalną Pucharu Świata 2024.

Ustalony przez Daniela Meszkę, trenera kadry narodowej, skład reprezentacji olimpijskiej w sprincie drużynowym kobiet na IO Paryż 2024, został następnie zatwierdzony przez Zarząd Polskiego Związku Kolarskiego oraz Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

18 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim PKOl w Warszawie, Nikola Sibiak wraz z koleżankami z drużyny – Elżbietą Karwacką i Urszulą Łoś, otrzymały nominacje do olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i złożyły ślubowanie. W uroczystości tej brały również udział utytułowane kolarze torowe z Darłowa – siostry Daria i Wiktoria Pikulik, które wówczas już nie

reprezentowały KK Ziemia Darłowska, a amerykańską grupę zawodową Human Powered Health.

Nikola Sibiak przebywała w Paryżu od 30 lipca do 11 sierpnia 2024 roku. Rywalizacja w konkurencjach kolarstwa torowego odbywała się w dniach 5–11 sierpnia 2024 roku. Funkcję trenera Nikoli Sibiak, Marleny Karwackiej, Urszuli Łoś i Pauliny Petri (zawodniczka rezerwowa) pełnił w Paryżu Daniel Meszka, natomiast szkoleniowcem Darii i Wiktorii Pikulik był Grzegorz Ratajczyk. Rywalizacja olimpijska w sprincie drużynowym odbyła się 5 sierpnia. Polski zespół wystąpił w składzie: Marlena Karwacka, Urszula Łoś, Nikola Sibiak. W kwalifikacjach (w fazie decydującej o rozstawieniu) nasza drużyna zajęła VII miejsce, w półfinale VIII miejsce, a w finale wywalczyła VII miejsce. Nikola Sibiak na igrzyskach paryskich wystąpiła również w sprincie. Konkurencja ta przeprowadzona została w dniach 9–11 sierpnia. Niestety, polska zawodniczka uczestniczyła tylko w kwalifikacjach, w których zajęła 25 miejsce, co wykluczyło ją z dalszej rywalizacji sprinterskiej.

Nikola Sibiak jest młodą zawodniczką i był to jej debiut na największej imprezie sportowej czterolecia. Jej start w sprincie drużynowym należy uznać za udany, choć brak medalu zawsze wywołuje niedosyt. Być może uda jej się zrealizować sportowe ambicje na kolejnych Igrzyskach XXXIV Olimpiady Los Angeles 2028, ma bowiem duży potencjał i znajduje się pod opieką dobrych trenerów.

Zawodniczka z Darłowa, mimo młodego wieku, ma już na swoim koncie wiele medali – triumfowała przede wszystkim w sprincie drużynowym, sprincie, keirinie na mistrzostwach świata juniorów, mistrzostwach Europy juniorów oraz mistrzostwach Polski juniorów. W 2022 roku na Mistrzostwach Europy w Monachium, wraz z Marleną Karwacką i Urszulą Łoś, zdobyła brązowy medal w sprincie drużynowym. Była również wielokrotną medalistką Mistrzostw Polski Elity w różnych konkurencjach kolarstwa torowego [29, 110, 118, 130–131, 139, 143, 152].

Nikola Sibiak była jedną z czterech kolarek z Darłowa (obok Darii i Wiktorii Pikulik oraz Marleny Karwackiej), które uczestniczyły

w spotkaniu z mieszkańcami miasta – 6 września 2024 roku odbyło się uroczyste powitanie paryskich olimpijek w lokalnym kinie „Bajka”. Organizatorem tej uroczystości były władze Miasta i Gminy Darłowo i KK Ziemia Darłowska.

Poza gratulacjami, zawodniczki otrzymały liczne nagrody i wyróżnienia. Burmistrz Miasta Darłowa – Arkadiusz Klimowicz oraz Wójt Gminy Darłowo – Radosław Głużewski wręczyli na scenie czeki o wartości 15 tys. zł dla Darii Pikulik oraz po 5 tys. zł dla pozostałych olimpijek. Wojewoda Adam Rudawski wręczył upominki. Marszałek województwa zachodniopomorskiego, Olgierd Geblewicz wręczył czek na 40 tys. zł, a także uhonorował ją najwyższym odznaczeniem województwa – Złotym Gryfem Zachodniopomorskim. Wyróżnieni zostali również trenerzy: Artur Szarycz i Marcin Adamów [152].

3.9. Elżbieta Wójcik

Elżbieta Wójcik urodziła się 14 stycznia 1996 roku w Białogardzie. Gdy miała 15 lat, zaczęła uprawiać boks w Klubie Sportów Walki „Róża” Karlino. Jej pierwszym trenerem klubowym był Tomasz Różański (w latach 2011–2018), a następnie Hakob Karapetyan (od 2018 roku). Od 2020 roku reprezentuje Klub Bokserski (KB) Karlino.

W olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 wystąpiły trzy bokserki: Aneta Rygielska (66 kg), Julia Szeremeta (57 kg), Elżbieta Wójcik (75 kg). Turniej bokserski kobiet i mężczyzn odbywał się od 27 lipca do 10 sierpnia 2024 roku (z przerwą 5 sierpnia). Spośród wymienionych zawodniczek tylko Elżbieta Wójcik reprezentowała województwo zachodniopomorskie jako zawodniczka KB Karlino, miasta znajdującego się w powiecie białogardzkim.

Do zdobycia kwalifikacji olimpijskiej i uczestnictwa na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 przygotowywali ją trenerzy klubowi – Kamil Goiński i Marcin Sala oraz trener kadry narodowej – Tomasz Dylak. Indywidualną kwalifikację na IO Paryż 2024 wywalczyła na 1. Światowym Turnieju Kwalifikacyjnym, który odbył się w Busto Arsizio (Włochy), w dniach 3–11 marca 2024 roku. W sobotę 9 marca wygrała walkowerem z Wietnamką Diem Ouynk Luua, a w poniedziałek

11 marca z Nigeryjką Patricią Mbatą. Jako półfinalistka wywalczyła upragniony udział w paryskiej rywalizacji olimpijskiej.

22 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie odebrała nominację do olimpijskiej reprezentacji Polski na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024, a następnie złożyła ślubowanie.

Olimpijski turniej bokserski kobiet i mężczyzn odbywał się w dniach 27 lipca – 10 sierpnia 2024. Elżbieta Wójcik była w Paryżu od 22 lipca do 5 sierpnia. W trakcie pobytu na igrzyskach olimpijskich miała zapewnioną opiekę trenera kadry Tomasza Dylaka oraz szkoleniowców wspomagających – Kamila Goińskiego i Marcina Sali. W środę 31 lipca stoczyła pierwszą walkę w 1/8 finału z Irlandką Aofie O'Rourke, bokserką, z którą do tej pory aż czterokrotnie przegrywała na różnych turniejach międzynarodowych. Tym razem jednak wygrała w stosunku 3 : 2, o zwycięstwie zadecydował korzystny dla niej przebieg walki w ostatnich sekundach trzeciej rundy. Zwycięstwo w pojedynku ćwierćfinałowym gwarantowało już wywalczenie medalu brązowego. W niedzielę 4 sierpnia stoczyła walkę ćwierćfinałową z reprezentantką Panamy Atheyną Bibeichi Bylon (to m.in. była mistrzyni świata z 2014 roku i wicemistrzyni z 2022 roku). Niestety, ten pojedynek przegrała 2 : 3, co było zaskoczeniem zarówno dla samej zawodniczki, jej trenerów, jak i wielu znawców boks olimpijskiego. Sama tak oceniła to spotkanie: „Nie jestem zadowolona ze swojego startu, nie zdobyłam medalu, zostałam oszukana w walce o medal” [5, s. 4]. Również „(...) w polskim sztabie i nie tylko wynik skomentowano jako wielce kontrowersyjny, jeśli nie skandaliczny” [106, s. 7]. Tomasz Dylak (trener kadry) pokusił się o taki komentarz:

Pierwszą rundę wygraliśmy, druga była wyrównana. I sędziowie przyznali ją Panamce, co często się dzieje w takiej sytuacji. A trzecia runda? Nie wyobrażam sobie, jak można było widzieć w niej przewagę rywalki. Byliśmy pewni zwycięstwa, Ela też. Oprócz tego, że Panamka uderzała po komendzie „stop”, a więc zadawała ciosy, które w ogóle nie powinny być brane pod uwagę, to prawie w ogóle nie trafiała, nie była aktywna. A Ela atakowała do końca. Dla mnie werdykt był bardzo kontrowersyjny, niesamowicie krzywdzący [107, s. 7].

Należy podkreślić, że w końcowej klasyfikacji olimpijskiej Elżbieta Wójcik zajęła V miejsce. W jej kategorii wagowej (75 kg) rywalizowało na paryskich ringach tylko 16 zawodniczek, które w różnych turniejach kwalifikacyjnych musiały pokonać utytułowane przeciwniczki. Swoim drugim udziałem w IO (wcześniej uczestniczyła w tokijskich igrzyskach 2020) Elżbieta Wójcik udowodniła, że jest w gronie najlepszych bokseerek świata w kategorii 75 kg [5, 26, 31, 118, 134, 135].

W dotychczasowej karierze sportowej (młodzieżowych, juniorów, U 22, seniorów), uczestniczyła w największych imprezach: igrzyskach olimpijskich, igrzyskach europejskich, mistrzostwach świata i Europy, młodzieżowych mistrzostwach Europy, mistrzostwach Polski, gdzie zajmowała wysokie miejsca i zdobywała medale. Władze Karlina już niejednokrotnie dziękowały Elżbiecie Wójcik za godne reprezentowanie i promowanie miasta (fot. 18–19). Szczegóły jej medalowych osiągnięć do 2020 roku zostały przedstawione we wcześniejszym opracowaniu autorskim – *Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXII Olimpiady Tokio 2020* [53]. Właśnie podczas tokijskich igrzysk zawodniczka z Karlina debiutowała w rywalizacji olimpijskiej jako reprezentantka Polski i KB Karlino.

W latach 2021–2024 (do 30 września) Elżbieta Wójcik uczestniczyła w największych międzynarodowych i krajowych kobiecych turniejach bokserskich. Do jej największych osiągnięć we wskazanym okresie należy zaliczyć:

- V miejsce (75 kg) – na IO Paryż 2024
- brązowy medal (kat. 75 kg) na III Igrzyskach Europejskich Kraków/Małopolska 2023 (Nowy Targ)
- srebrny medal (kat. 75 kg) na Mistrzostwach Europy 2022 (Budva).

Elżbieta Wójcik zamierza po raz trzeci uczestniczyć w rywalizacji olimpijskiej i zdobyć upragniony medal na Igrzyskach XXXIV Olimpiady Los Angeles 2028 [135].

Fotografia 18. Elżbieta Wójcik na karlińskim banerze

Źródło: Urząd Miasta Karlino.

Fotografia 19. Podziękowania za start w IO Paryż 2024 w Urzędzie Miejskim w Karlinie

Źródło: Urząd Miasta Karlino.

4. Od Aten do Paryża. Zawodnicy zachodniopomorskich klubów sportowych w XXI-wiecznej historii igrzysk olimpijskich

Od początku XXI wieku sześciokrotnie organizowano letnie igrzyska olimpijskie. Gospodarzami tej największej światowej imprezy sportowej były: Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020, Paryż 2024. W składzie wszystkich polskich reprezentacji olimpijskich biorących udział w tych igrzyskach byli sportowcy z klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego.

Igrzyska XXVIII Olimpiady Ateny 2004 (13–29 sierpnia)

W zespole polskiej reprezentacji olimpijskiej startującej w Atenach było dziesięcioro sportowców (2 kobiety i 8 mężczyzn) z klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego*:

1. Justyna Banasiak – gimnastyczka artystyczna, debiutowała na IO Ateny 2004 (MKS „Kusy” Szczecin**).
2. Marek Garmulewicz – zapaśnik, uczestnik IO: Barcelona 1992, Atlanta 1996 (Slavia Ruda Śląska), Sydney 2000 (GKS „Czeczot” Wola), Ateny 2004 (ZKS „Megavolt” Koszalin).
3. Marek Kolbowicz – wioślarz, uczestnik IO: Atlanta 1996, Sydney 2000, Ateny 2004 (AZS Szczecin).

4. Grzegorz Krejner – kolarz torowy, uczestnik IO: Barcelona 1992 (Start Skierniewicze), Atlanta 1996 (Cyklista Żyrardów), Sydney 2000 (Panorama „Servisco” Warszawa), Ateny 2004 (MKS „Gryf” Szczecin).
5. Andrzej Pasek – jeździec, debiutował na IO Ateny 2004 (LKS „Dragon” Nowielice).
6. Monika Pyrek – lekkoatletka, uczestniczka IO: Sydney 2000 (Warszawianka TOP 2000), Ateny 2004 (MKL Szczecin).
7. Kamil Rajnert – jeździec, debiutował na IO Ateny 2004 (LKS „Hubertus” Biały Bór).
8. Paweł Spisak – jeździec, debiutował na IO Ateny 2004 (JKS Dako-Galant Skibno).
9. Przemysław Stańczyk – pływak, debiutował na IO Ateny 2004 (MKP Szczecin).
10. Damian Zieliński – kolarz torowy, debiutował na IO Ateny 2004 (MKS „Gryf” Szczecin).

* W kolejności alfabetycznej.

** W nawiasach podano nazwę klubu, który reprezentował sportowiec podczas IO w danym roku.

Igrzyska XXIX Olimpiady Pekin 2008 (8–24 sierpnia)

Do polskiej reprezentacji olimpijskiej uczestniczącej w sportowej rywalizacji powołano piętnaścioro sportowców (4 kobiety i 11 mężczyzn), którzy byli w tym czasie zawodnikami klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego:

1. Katarzyna Baranowska – pływaczka, debiutowała na IO Pekin 2008 (MKP Szczecin).
2. Przemysław Czerwiński – lekkoatleta, debiutował na IO Pekin 2008 (MKL Szczecin).
3. Maria Cześnik – triathlonistka, debiutowała na IO Pekin 2008 (KS Biuro Podróży AS Szczecin).

4. Maciej Grabowski – żeglarz, uczestnik IO: Sydney 2000 (YKP Gdynia), Ateny 2004 (SKŻ Hestia Sopot), Pekin 2008 (Sejk „Pogoń” Szczecin).
5. Marek Kolbowicz – wioślarz, uczestnik IO: Atlanta 1996, Sydney 2000, Ateny 2004, Pekin 2008 (AZS Szczecin) – mistrz olimpijski w wioślarskiej czwórce podwójnej.
6. Kamil Kuczyński – kolarz torowy, debiutował na IO Pekin 2008 (MKS „Gryf” Szczecin).
7. Marcin Lewandowski – lekkoatleta, debiutował na IO Pekin 2008 (UKL „Ósemka” Police).
8. Marcin Matkowski – tenisista, uczestnik IO: Ateny 2004 (Arka Gdynia), Pekin 2008 (KT „Masters” Szczecin).
9. Marta Pihan – gimnastyczka sportowa, debiutowała na IO Pekin 2008 (MKS „Kusy” Szczecin).
10. Monika Pyrek – lekkoatletka, uczestniczka IO: Sydney 2000 (Warszawianka TOP 2000), Ateny 2004, Pekin 2008 (MKL Szczecin).
11. Rafał Ratajczyk – kolarz torowy, debiutował na IO Pekin 2008 (MKS „Gryf” Szczecin).
12. Mateusz Sawrymowicz – pływak, debiutował na IO Pekin 2008 (MKP Szczecin).
13. Paweł Spisak – jeździec, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008 (JKS Dako-Galant Skibno).
14. Przemysław Stańczyk – pływak, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008 (MKP Szczecin).
15. Konrad Wasielewski – wioślarz, debiutował na IO Pekin 2008 (AZS Szczecin) – mistrz olimpijski w wioślarskiej czwórce podwójnej.

Igrzyska XXX Olimpiady Londyn 2012 (27 lipca–12 sierpnia)

W polskiej reprezentacji olimpijskiej uczestniczącej w igrzyskach londyńskich było szesnaścioro sportowców oraz jeden zawodnik rezerwowy (6 kobiet i 11 mężczyzn) z klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego:

1. Maciej Bielecki – kolarz torowy, uczestnik IO: Pekin 2008 (PCK Pruszków), Londyn 2012 (SSPS „Piast” Szczecin).
2. Marek Jaskółka – triathlonista, uczestnik IO: Pekin 2008 (Akwedukt Kielce), Londyn 2012 (KS Biuro Podróży AS Szczecin).
3. Marek Kolbowicz – wioślarz, uczestnik IO: Atlanta 1996, Sydney 2000, Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012 (AZS Szczecin).
4. Kamil Kuczyński – kolarz torowy, uczestnik IO: Pekin 2008 (MKS „Gryf” Szczecin), Londyn 2012 (SSPS „Piast” Szczecin).
5. Marcin Matkowski – tenisista, uczestnik IO: Ateny 2004 (Arka Gdynia), Pekin 2008, Londyn 2012 (KT „Masters” Szczecin).
6. Katarzyna Milczarek – jeździec, debiutowała na IO Londyn 2012 (KSJ „Zagodz”).
7. Marta Pihan-Kulesza – gimnastyczka sportowa, uczestniczka IO: Pekin 2008, Londyn 2012 (MKS „Kusy” Szczecin).
8. Renata Pliś – lekkoatletka, debiutowała na IO Londyn 2012 (MKL „Maraton” Świnoujście).
9. Monika Pyrek – lekkoatletka, uczestniczka IO: Sydney 2000 (Warszawianka TOP 2000), Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012 (OSOT Szczecin).
10. Mateusz Sawrymowicz – pływak, uczestnik IO: Pekin 2008, Londyn 2012 (MKP Szczecin).
11. Agnieszka Skrzypulec – żeglarka, debiutowała na IO Londyn 2012 (Sejk „Pogoń” Szczecin).
12. Paweł Spisak – jeździec, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012 (JKS Dako-Galant Skibno).
13. Konrad Wasielewski – wioślarz, uczestnik IO: Pekin 2008, Londyn 2012 (AZS Szczecin).
14. Małgorzata Wojtyra – kolarka torowa, debiutowała na IO Londyn 2012 (BO GO Szczecin).
15. Damian Zieliński – kolarz torowy, uczestnik IO: Ateny 2004 (MKS „Gryf” Szczecin), Londyn 2012 (SSPS „Piast” Szczecin).
16. Kacper Ziemiński – żeglarz, uczestnik IO: Pekin 2008 (ChKŻ Chojnice), Londyn 2012 (Sejk „Pogoń” Szczecin).

- Oskar Krupecki – pływak, debiutował na IO Londyn 2012 jako zawodnik rezerwowym z akredytacją „Aa” (MKP Szczecin).

Igrzyska XXXI Olimpiady Rio de Janeiro 2016 (5–21 sierpnia)

Do polskiej reprezentacji olimpijskiej uczestniczącej w sportowej rywalizacji powołano piętnaścioro sportowców oraz jednego zawodnika rezerwowego (5 kobiety i 11 mężczyzn) z klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego:

1. Zbigniew Baranowski – zapaśnik, debiutował na IO Rio de Janeiro 2016 (AKS Białogard).
2. Sofia Ennaoui – lekkoatletka, debiutowała na IO Rio de Janeiro 2016 (MKL Szczecin).
3. Magomedmurad Gadżijew – zapaśnik, debiutował na IO Rio de Janeiro 2016 (AKS Białogard).
4. Małgorzata Hołub – lekkoatletka, debiutowała na IO Rio de Janeiro 2016 (KL Bałtyk Koszalin).
5. Piotr Lisek – lekkoatleta, debiutował na IO Rio de Janeiro 2016 (OSOT Szczecin).
6. Marcin Matkowski – tenisista, uczestnik IO: Ateny 2004 (Arka Gdynia), Pekin 2008, Londyn 2012 (KT „Masters” Szczecin), Rio de Janeiro 2016 (SKT Szczecin).
7. Daria Pikulik – kolarka torowa, debiutowała na IO Rio de Janeiro 2016 (BCM Nowatex Ziemia Darłowska).
8. Mateusz Sawrymowicz – pływak, uczestnik IO: Pekin 2008, Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016 (MKP Szczecin).
9. Agnieszka Skrzypulec – żeglarka, uczestniczka IO: Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016 (Sejk „Pogoń” Szczecin).
10. Paweł Spisak – jeździec, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016 (JKS Dako-Galant Skibno).

11. Małgorzata Wojtyra – kolarzka torowa, uczestniczka IO: Londyn 2012 (BO GO Szczecin), Rio de Janeiro 2016 (Planet X BO GO Szczecin) – ostatecznie, w wyniku decyzji trenera, nie wzięła udziału w rywalizacji.
 12. Filip Zaborowski – pływak, debiutował na IO Rio de Janeiro 2016 (MKP Szczecin).
 13. Krystian Zalewski – lekkoatleta, debiutował na IO Rio de Janeiro 2016 (UKS Barnim Goleniów).
 14. Damian Zieliński – kolarz torowy, uczestnik IO: Ateny 2004 (MKS „Gryf” Szczecin), Londyn 2012 (SSPS „Piast” Szczecin), Rio de Janeiro 2016 (GK „Piast” Szczecin).
 15. Kacper Ziemiński – żeglarz, uczestnik IO: Pekin 2008 (ChKŻ Chojnice), Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016 (SEJK „Pogoń” Szczecin).
- Kamil Kuczyński – kolarz torowy, uczestnik IO: Pekin 2008 (MKS „Gryf” Szczecin), Londyn 2012 (SSPS „Piast” Szczecin), Rio de Janeiro 2016 (GK „Piast” Szczecin) – zawodnik rezerwowy z akredytacją „P”¹.

Igrzyska XXXII Olimpiady Tokio 2020
(ze względu na światową pandemię COVID-19
odbyły się w dniach 23 lipca – 8 sierpnia 2021 roku)

W polskiej reprezentacji olimpijskiej uczestniczącej w tokijskich igrzyskach było dwanaścioro sportowców oraz jeden zawodnik rezerwowy (5 kobiet, 8 mężczyzn) z klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego:

1. Marcin Chabowski – lekkoatleta, uczestnik IO: Londyn 2012 (WKS Flota Gdynia), nie wystartował ze względu na kontuzję, Tokio 2020 (STS Pomerania Szczecinek).

¹ Według przepisów MKOl zawodnik rezerwowy nie jest członkiem reprezentacji olimpijskiej danego kraju, staje się olimpijczykiem w momencie wystawienia go do zawodów olimpijskich i zmiany akredytacji „P” na „Aa” [8].

2. Patryk Dobek – lekkoatleta, uczestnik IO: Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016 (SKLA Sopot), Tokio 2020 (MKL Szczecin) – brązowy medalista w biegu na 800 m.
 3. Marlena Karwacka – kolarka torowa, debiutowała na IO Tokio 2020 (KK LARK Ziemia Darłowska).
 4. Piotr Lisek – lekkoatleta, uczestnik IO: Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020 (OSOT Szczecin).
 5. Adam Nowicki – lekkoatleta, debiutował na IO Tokio 2020 (MKL Szczecin).
 6. Karol Ostrowski – pływak, debiutował na IO Tokio 2020 (MKP Szczecin).
 7. Daria Pikulik – kolarka torowa, uczestniczka IO: Rio de Janeiro 2016 (BCM Nowatex Ziemia Darłowska), Tokio 2020 (KK LARK Ziemia Darłowska).
 8. Wiktoria Pikulik – kolarka torowa, debiutowała na IO Tokio 2020 (KK LARK Ziemia Darłowska).
 9. Michał Rozmys – lekkoatleta, debiutował na IO Tokio 2020 (UKS Barnim Goleniów).
 10. Agnieszka Skrzypulec – żeglarka, uczestniczka IO: Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020 (SEJK „Pogoń” Szczecin) – srebrny medal w klasie 470, razem z Jolantą Ogar-Hill.
 11. Paweł Spisak – jeździec, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020 (JKS Dako-Galant Skibno).
 12. Elżbieta Wójcik – bokserka, debiutowała na IO Tokio 2020 (KB Karlino).
- Łukasz Posyłałka – wioślarz, debiutował na IO Tokio 2020 (AZS Szczecin) – zawodnik rezerwowy, uczestniczył w zawodach testowych wioślarzy rezerwowych [53].

Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 (26 lipca – 11 sierpnia)

Do polskiej reprezentacji olimpijskiej występującej na IO Paryż 2024 powołanych zostało dziewięcioro sportowców (5 kobiet i 4 mężczyzn) z klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego:

1. Zbigniew Baranowski – zapaśnik, uczestnik IO: Rio de Janeiro 2016, Paryż 2024 (AKS Białogard).
2. Mateusz Bereźnicki – bokser, debiutował na IO Paryż 2024 (Skorpion Szczecin).
3. Wiktoria Chołuj – zapaśniczka, debiutowała na IO Paryż 2024 (AKS Białogard).
4. Marlena Karwacka – kolarka torowa, uczestniczka IO: Tokio 2020 (KK LARK Ziemia Darłowska), Paryż 2024 (KK Ziemia Darłowska).
5. Piotr Lisek – lekkoatleta, uczestnik IO: Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020 (OSOT Szczecin), Paryż 2024 (KMS Szczecin).
6. Filip Matczak – koszykarz, debiutował na IO: Paryż 2024 (King Szczecin).
7. Katarzyna Mielczarek – jeździec, uczestniczka IO: Londyn 2012, Paryż 2024 (KSJ „Zagózd”).
8. Nikola Sibiak – kolarka torowa, debiutowała na IO: Paryż 2024 (KK Ziemia Darłowska).
9. Elżbieta Wójcik – bokserka, uczestniczka IO: Tokio 2020, Paryż 2024 (KB Karlino).

Tylko czworo sportowców w tym okresie zdobyło olimpijskie medale (Daria Pikulik na IO Paryż 2024 nie reprezentowała klubu sportowego z województwa zachodniopomorskiego, dlatego jej osiągnięcia nie zostały wzięte pod uwagę):

- Marek Kolbowicz, Konrad Wasielewski – wioślarze, złoci medaliści w wioślarskiej czwórce podwójnej, razem z Michałem Jelińskim i Adamem Korolem podczas IO Pekin 2008
- Agnieszka Skrzypulec – żeglarka, srebrna medalistka w żeglarskim, w klasie 470, wraz z załogantką Jolantą Ogar-Hill, na IO Tokio 2020

- Patryk Dobek – lekkoatleta, brązowy medalista w biegu na 800 m na IO Tokio 2020.

Pięć razy Polskę reprezentowali na letnich igrzyskach olimpijskich:

- Marek Kolbowicz – Atlanta 1996, Sydney 2000, Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012
- Paweł Spisak – Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012, Rio de Janeiro 2016, Tokio 2020.

Najwięcej zawodników z zachodniopomorskich klubów sportowych (16 oraz 1 rezerwowy) wzięło udział w Igrzyskach XXX Olimpiady Londyn 2012, natomiast najmniej (9 sportowców) uczestniczyło w rywalizacji olimpijskiej na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 (tab. 2). Warto jednak zaznaczyć, że w Paryżu, po raz pierwszy w XXI-wiecznej historii igrzysk, do reprezentacji powołano z zachodniopomorskich klubów więcej kobiet niż mężczyzn [8, 36, 39, 41, 53].

Tabela 2. Udział sportowców z zachodniopomorskich klubów sportowych w XXI-wiecznej historii letnich igrzysk olimpijskich

Gospodarz igrzysk	Rok	Płeć		Ogółem	Rezerwowi		Ogółem
		K	M		K	M	–
Ateny	2004	2	8	10	–	–	–
Pekin	2008	4	11	15	–	–	–
Londyn	2012	6	10	16	–	1	1
Rio de Janeiro	2016	5	10	15	–	1	1
Tokio	2020	5	7	12	–	1	1
Paryż	2024	5	4	9	–	–	–

Źródło: [7, 8, 12–13, 36, 39, 41, 53].

5. Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim

Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim (MOUS) jest wyodrębnioną badawczo-dydaktyczną jednostką ogólnouczelnianą. Powołane zostało na mocy Zarządzenia nr 138/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z 29 września 2022 roku [14]. Powstało na bazie tworzonej Wydziałowej Sali Osiągnięć Sportowych [52] na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US (od 1.10.2019 r. obowiązuje nazwa Wydział Kultury Fizycznej i Zdrowia). Działa na podstawie obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego MOUS, w którym określono strukturę tej jednostki. Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego powołuje Radę Muzeum (organ opiniujący działalność dyrektora tej jednostki), jak również, po zasięgnięciu opinii Senatu, dyrektora MOUS [14–15]. Uroczyste otwarcie muzeum odbyło się 29 listopada 2022 roku. Szczegóły tego wyjątkowego wydarzenia zostały przedstawione w publikacji – *Uniwersyteckie Muzeum Olimpizmu* [55].

Siedziba muzeum mieści się na Wydziale Kultury Fizycznej i Zdrowia US (Kampus Piastów; al. Piastów 40b, budynek 6). Jednostka ta jest od 2 stycznia 2023 roku członkiem instytucjonalnym Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych w Warszawie. Aktualnie Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim jest pierwszą i jedyną w Polsce ogólnouczelnianą jednostką muzealną o profilu sportowym (fot. 20).

W muzeum zostali uhonorowani jedynie uczestnicy igrzysk olimpijskich lub paralimpijskich, którzy spełnili następujące warunki: są absolwentami szczecińskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej (WSP),

Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej (WIET PS) oraz Uniwersytetu Szczecińskiego (uniwersytet powstał na bazie WSP i WIET PS w 1985 roku), byłymi nauczycielami akademickimi wymienionych uczelni lub obroniły prace doktorskie z nauk o kulturze fizycznej na US. W gronie wyróżnionych do tej pory osób (na 30 września 2024 roku) znalazło się:

- 24 olimpijczyków¹
- 4 paralimpijczyków
- 7 trenerów
- 2 fizjoterapeutów
- 1 sędzia sportowa.

Władze muzeum zdają sobie sprawę z tego, że nie mają kompletnej wiedzy na temat sportowych biografii absolwentów wskazanych uczelni, dlatego też w najbliższym czasie liczba osób wyróżnionych może się zwiększyć (powiększy się także kolekcja sportowa).

W gronie 24 olimpijczyków² uhonorowanych w uniwersyteckim Muzeum znaleźli się:

1. Wojciech Lipoński – absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1967), ukończył studia na Wydziale Filologicznym. Doktor nauk humanistycznych w zakresie filologii polskiej (1972), doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie historii kultury ze szczególnym uwzględnieniem stosunków polsko-brytyjskich (1977), profesor tytularny nauk humanistycznych (1995). W latach 2014–2018 pracownik Uniwersytetu Szczecińskiego. Lekkoatleta, był rezerwowym zawodnikiem na IO Tokio 1964 (AZS Poznań) w sztafecie 4 x 400 m.

1 Jedna osoba w zestawieniach ujmowana jest dwukrotnie – jako olimpijczyk i menedżer w grupie trenerskiej.

2 Kolejność wymienionych olimpijczyków odpowiada chronologii startu w igrzyskach, w przypadku tego samego roku – zastosowano układ alfabetyczny.

2. Wojciech Matusiak – absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie (1983), ukończył studia na Wydziale Wychowania Fizycznego. Kolarz szosowy, torowy, dwukrotny olimpijczyk. Podczas IO Meksyk 1968 (WLKS Gryf Szczecin) startował w kolarstwie torowym, natomiast podczas igrzysk olimpijskich w Montrealu 1976 (Arkonia Szczecin) był rezerwowym zawodnikiem w kolarstwie szosowym.
3. Jacek Ryłski – absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie (1979), ukończył studia na Wydziale Wychowania Fizycznego. Wioślarz (sternik), uczestnik IO Monachium 1972 (MKS AZS Warszawa).
4. Ewa Ambroziak – absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie (1975). Ukończyła wyższe studia zawodowe na Wydziale Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie (WWF WSP), natomiast egzamin dyplomowy ukończenia wyższych studiów zawodowych złożyła 9 czerwca 1975 roku na WWF WSP. Wioślarka, reprezentowała Polskę podczas IO Montreal 1976 (SKS „Czarni” Szczecin).
5. Henryk Wawrowski – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (1987), ukończył studia w Instytucie Kultury Fizycznej. Piłkarz nożny, uczestnik IO Montreal 1976 (Pogoń Szczecin).
6. Dorota Brzozowska – absolwentka Uniwersytetu Szczecińskiego (1991), ukończyła studia na Wydziale Ekonomicznym. Pływaczka, uczestniczka IO Moskwa 1980 (Stal „Stocznia” Szczecin).
7. Ireneusz Omięcki – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (1989), ukończył studia w Instytucie Kultury Fizycznej. Wioślarz (sternik), uczestnik IO Seul 1988 (SKS „Czarni” Szczecin).
8. Marek Gawkowski – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (1995), ukończył studia w Instytucie Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych. Wioślarz, uczestnik IO Barcelona 1992 (AZS Szczecin).

9. Paweł Czapiewski – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2001), ukończył studia licencjackie na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania. Lekkoatleta, uczestnik IO Pekin 2008 (Lubusz Słubice).
10. Marek Kolbowicz – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (1998), ukończył studia w Instytucie Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych. Doktor nauk o kulturze fizycznej (2012 – AWF w Poznaniu). Wioślarz, uczestnik IO: Atlanta 1996, Sydney 2000, Ateny 2004, Pekin 2008, Londyn 2012 (AZS Szczecin).
11. Danuta Piotrowska (Bartoszek) – absolwentka Uniwersytetu Szczecińskiego (1987), ukończyła studia w Instytucie Kultury Fizycznej. Lekkoatletka, uczestniczka IO Atlanta 1996 (reprezentowała Kanadę).
12. Witold Roman – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2001), ukończył studia w Instytucie Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych. Siatkarz, uczestnik IO Atlanta 1996 (Legia Warszawa).
13. Łukasz Chyła – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego, ukończył studia licencjackie (2009) w Instytucie Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych oraz studia magisterskie (2016) na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Lekkoatleta, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008 (SKLA Sopot).
14. Przemysław Stańczyk – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2011), ukończył studia na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Pływak, uczestnik IO: Ateny 2004, Pekin 2008 (MKP Szczecin).
15. Damian Zieliński – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2011), ukończył studia na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Kolarz torowy, uczestnik IO: Ateny 2004 (MKS „Gryf” Szczecin), Londyn 2012 (SSPS „Piast” Szczecin), Rio de Janeiro 2016 (GK „Piast” Szczecin).

16. Przemysław Czerwiński – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2011), ukończył studia na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Lekkoatleta, uczestnik IO Pekin 2008 (MKL Szczecin).
17. Marcin Lewandowski – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2011), ukończył studia na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Lekkoatleta, uczestnik IO: Pekin 2008 (UKI „Ósemka” Police), Londyn 2012 (WKS Zawisza Bydgoszcz), Rio de Janeiro 2016 (CWZS Zawisza Bydgoszcz), Tokio 2020 (AZS UMCS Lublin).
18. Konrad Wasielewski – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2010), ukończył studia w Instytucie Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych. Wioślarz, uczestnik IO: Pekin 2008, Londyn 2012 (AZS Szczecin).
19. Matylda Kowal (Szłęczak) – absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie (2014), ukończyła studia na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu. Doktor nauk o kulturze fizycznej (2023 – Uniwersytet Szczeciński). Lekkoatletka, uczestniczka IO: Londyn 2012 (AZS AWF Kraków), Rio de Janeiro 2016 (CWKS Resovia Rzeszów).
20. Oskar Krupecki – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego, ukończył studia licencjackie (2014) oraz magisterskie (2017) na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Pływak, rezerwowi zawodnik na IO Londyn 2012 (MKP Szczecin). Na Igrzyskach XVII Paralimpiady Paryż 2024 był trenerem parapływaków.
21. Małgorzata Wojtyra – absolwentka Uniwersytetu Szczecińskiego, ukończyła studia licencjackie (2015) oraz magisterskie (2017) na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Kolarka torowa, uczestniczka IO: Londyn 2012 (BO GO Szczecin), Rio de Janeiro 2016 (Planet X BO GO Szczecin) – nie wystartowała.
22. Patryk Dobek – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2018), ukończył studia licencjackie na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Lekkoatleta, uczestnik IO: Londyn 2012 (SKLA Sopot) – zawodnik rezerwowi, Rio de Janeiro 2016 (SKLA Sopot), Tokio 2020 (MKL Szczecin).

23. Adam Nowicki – absolwent Uniwersytetu Zielonogórskiego (2015), ukończył studia licencjackie na Wydziale Lekarskim i Nauk o Zdrowiu) oraz Uniwersytetu Szczecińskiego (2023), studia magisterskie na Wydziale Kultury Fizycznej i Zdrowia. Lekkoatleta, uczestnik IO Tokio 2020 (MKL Szczecin).
24. Michał Rozmys – absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego (2018), ukończył studia licencjackie na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług. Lekkoatleta, uczestnik IO Tokio 2020 (UKS Barnim Goleńów) [22–24, 32, 54–55, 92–94, 97–99].

Na szczególną uwagę zasługują medaliści igrzysk olimpijskich: Marek Kolbowicz, Konrad Wasielewski (z partnerami Michałem Jelińskim, Adamem Korolem) – mistrzowie olimpijscy w wioślarskiej czwórce podwójnej Pekin 2008, Henryk Wawrowski – srebrny medalista piłkarskiej reprezentacji na igrzyskach Montreal 1976 oraz Patryk Dobek – brązowy medalista w biegu na 800 m Tokio 2020.

Z wymienionych 24 olimpijczyków tylko lekkoatleci – Patryk Dobek, Adam Nowicki i Michał Rozmys – są nadal czynnymi sportowcami. Nie uczestniczyli w rywalizacji podczas paryskich igrzysk, ponieważ nie spełnili wymogów kwalifikacyjnych.

Na kolekcję sportową prezentowaną w Muzeum Olimpizmu składają się pamiątki przekazane przez olimpijczyków, paralimpijczyków, trenerów, fizjoterapeutów i sędzię sportową: powołania w skład ekipy olimpijskiej, akredytacje, ubiory olimpijskie (stroje reprezentacyjne, dresy, koszulki, spodenki, obuwie itd.), kolce biegowe, numery startowe, torby, koszulki od wolontariuszy, sprzęt sportowy, okolicznościowe medale pamiątkowe, które otrzymują uczestnicy igrzysk, dyplomy nagrodowe, dyplomy uczestnictwa, widokówki, fotografie, maskotki, gadżety, prasa, książki, przewodniki, listy gratulacyjne, podziękowania i inne przedmioty związane z igrzyskami.

Szczegółowe biografie sportowe wyróżnionych olimpijczyków zamieszczono w publikacjach wydanych przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego – *Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie*

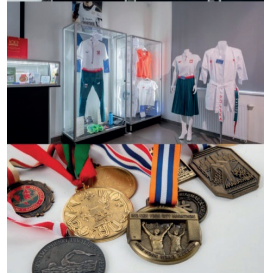
Szczecińskim [54] i Uniwersyteckie Muzeum Olimpizmu [55], jak również w innych opracowaniach poświęconych tej tematyce [np. 36, 39, 41, 47, 53].

W Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim uhonorowano także czterech parolimpijczyków (Irena Pienio, *de domo* Rusewicz, Piotr Majka, Anna Harkowska, Rafał Wilk), siedmiu trenerów (Krzysztof Krupecki, Oskar Krupecki, Tomasz Kaźmierczak, Witold Roman – menedżer, Tomasz Lewandowski, Grzegorz Musztafaga, Jacek Kostrzeba), dwoje fizjoterapeutów (Rafał Antczak, Beata Buryta) oraz sędzię sportową (Joanna Uracz).

**PIERWSZE I JEDYNE
W POLSCE
OGÓLNOUCZELNIAŃE
MUZEUM O PROFILU
SPORTOWYM!**

**Muzeum Olimpizmu
w Uniwersytecie Szczecińskim**
al. Piastów 40b, budynek 6
Wydział Kultury Fizycznej i Zdrowia
71-065 Szczecin

Rezerwacje:
jerzyeider@usz.edu.pl
606 344 408

Wstęp do muzeum jest bezpłatny.
muzeum.olimpizmu.usz.edu.pl

**Muzeum OLIMPIZMU
W UNIWERSYTECIE SZCZECIŃSKIM**

**PIERWSZE I JEDYNE
W POLSCE OGÓLNOUCZELNIAŃE
MUZEUM O PROFILU SPORTOWYM!**

Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim to wyodrębniona badawczo-dydaktyczna jednostka ogólnouczelniarna. Powstało na bazie tworzonych Wydziałowej Szkoły Olimpijczyków na byłym Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US. Uroczyste otwarcie Muzeum odbyło się 29 listopada 2022 roku.

W Muzeum uhonorowani są absolwenci szczecińskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej, a także osoby, które obroniły prace doktorskie na US oraz byli nauczyciele akademicy wymienionych uczelni – uczestnicy letnich igrzysk olimpijskich lub paraliimpijskich (olimpijczycy, paraliimpijczycy, trenerzy, fizjoterapeuci, sędziowie sportowi).

Prezentowane przez Muzeum eksponaty sportowe zostały przekazane m.in. przez: medalistów IO (Jana Marka Kulbowlaka, Konrada Wasilewskiego, Henryka Wawrowskiego, Patryka Dobka), IP (Irenę Pienio, Rafała Wilka), MŚ i ME (np. Marcina Lewandowskiego, Przemysława Stańczyka).

Wstęp do Muzeum jest bezpłatny.

Muzeum Olimpizmu
w Uniwersytecie Szczecińskim
al. Piastów 40b, budynek 6
Wydział Kultury Fizycznej i Zdrowia
71-065 Szczecin

Rezerwacje:
jerzyeider@usz.edu.pl
606 344 408

www.muzeum.olimpizmu.usz.edu.pl

Fotografia 20. Materiały promocyjne
Źródło: Dział Promocji US.

Podsumowanie

Stolica Francji była w przeszłości już trzykrotnie organizatorem Letnich Igrzysk Olimpijskich (1900, 1924 i 2024). Wyboru Paryża na gospodarza Letnich Igrzysk XXXIII Olimpiady dokonano 13 września 2017 roku na 131. Sesji Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego w stolicy Peru – Limie. Na tej samej sesji postanowiono również, że organizatorem Igrzysk XXXIV Olimpiady będzie Los Angeles (poprzednio – 1932 i 1984).

Skład polskiej reprezentacji na Igrzyska XXXIII Olimpiady w Paryżu został ogłoszony przez Polski Komitet Olimpijski 15 lipca 2024 roku. Przedstawiony tego dnia zespół liczył 210 sportowców – 113 kobiet (53,8%) i 97 mężczyzn (46,2%) oraz 18 rezerwowych. Po raz pierwszy w 100-letniej (1924–2024) historii uczestnictwa polskiej reprezentacji na letnich igrzyskach, w jej składzie przeważały kobiety. W kolejnych dniach trwania IO liczba ta uległa nieznacznym zmianom, m.in. z powodu dyskwalifikacji antydopingowej czy kontuzji. Ostatecznie w zmaganiach olimpijskich wzięło udział 211 sportowców z Polski, którzy rywalizowali w 22 sportach i 28 dyscyplinach.

W dniach 18, 22, 23 lipca 2024 roku w Centrum Olimpijskim Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie sportowcy odbierali powołania na Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 oraz składali uroczyste ślubowanie. Część sportowców ślubowanie złożyło w Domu Polskim w Paryżu, w tym gronie była m.in. Anita Włodarczyk.

Igrzyska XXXIII Olimpiady Paryż 2024 trwały od 26 lipca do 11 sierpnia (24 i 25 lipca odbyły się już eliminacje w kilku dyscyplinach sportowych). Po raz pierwszy w historii nowożytnych igrzysk

uroczystość otwarcia nie odbyła się na stadionie. Uczestnicy tej największej światowej imprezy sportowej czterolecia płynęli „(...) barkami po Sekwanie, a wielki finał rozpoczął się na placu Trocadero tuż pod wieżą Eiffa i zakończył zapaleniem znicza olimpijskiego w ogrodach Tuileries” [104, s. 4]. Anita Włodarczyk (lekkoatletka) i Przemysław Zamojski (koszykarz 3 x 3) byli chorążymi olimpijskiej reprezentacji Polski podczas otwarcia, natomiast podczas tradycyjnej ceremonii zamknięcia igrzysk olimpijskich na Stade de France funkcje chorążych polskiej ekipy pełnili Julia Szeremeta (bokserka) i Wiktor Głazunow (kajakarz).

W polskiej reprezentacji olimpijskiej startującej na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024 było dziewięcioro sportowców reprezentujących siedem sportowych klubów województwa zachodniopomorskiego:

- Zbigniew Baranowski (AKS Białogard), zapasy styl wolny, kategoria 97 kg
- Mateusz Bereźnicki (BKS Skorpion Szczecin), boks, kategoria 92 kg
- Wiktoria Chołuj (AKS Białogard), zapasy kobiet, kategoria 68 kg
- Marlena Karwacka (KK Ziemia Darłowska), kolarstwo torowe, sprint, sprint drużynowy, keirin
- Piotr Lisek (KMS Szczecin), lekkoatletyka, skok o tyczce
- Filip Matczak (King Szczecin), koszykówka 3 x 3
- Katarzyna Milczarek (KSJ Zagózd), jeździectwo, ujeżdżenie indywidualne i drużynowe
- Nikola Sibiak (KK Ziemia Darłowska), kolarstwo torowe, sprint, sprint drużynowy
- Elżbieta Wójcik (KB Karlino), boks, kategoria 75 kg.

Trzeba dodać, że biorąc pod uwagę igrzyska olimpijskie, które miały miejsce w XXI wieku, w paryskich zmaganiach wystąpiło najmniej sportowców reprezentujących zachodniopomorskie kluby sportowe (Ateny 2004 – 10; Pekin 2008 – 15; Londyn 2012 – 16 + 1 rezerwowy;

Rio de Janeiro 2016 – 15 + 1 rezerwowo; Tokio 2020 – 12 + 1 rezerwowo; Paryż 2024 – 9).

Dwie kolarki torowe z Darłowa – Daria Pikulik i jej siostra Wiktoria Pikulik – przez wiele lat zawodniczki KK Ziemia Darłowska, nie reprezentowały już tego klubu na IO Paryż 2024, tylko amerykańską grupę zawodową Human Powered Health. Podobnie było z siatkarkami: Agnieszką Korneluk, Martyną Łukasik, Natalią Mędrzyk, które jeszcze podczas zmagania kwalifikacyjnych polskiego zespołu reprezentowały policki klub Chemik. Z tego też powodu wszystkie wymienione zawodniczki nie zmieściły się w kryterium przyjętym przez autora niniejszej pracy (sportowcy reprezentujący klub sportowy województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Paryż 2024) i nie zostały ujęte w głównej części tego opracowania.

Na igrzyskach olimpijskich w Paryżu 2024 debiutowali: Mateusz Bereźnicki, Wiktoria Chołuj, Filip Matczak i Nikola Sibiak. Swoją drugi występ na IO odnotowali: Zbigniew Baranowski (2016, 2024), Marlena Karwacka (2020, 2024), Katarzyna Milczarek (2012, 2024) i Elżbieta Wójcik (2020, 2024). Piotr Lisek był natomiast sportowcem, który już trzykrotnie (2016, 2020, 2024) uczestniczył w rywalizacji olimpijskiej. Rozpiętość wieku zawodniczek wynosiła 25 lat (24– 59 lat), natomiast u zawodników była mniejsza – 10 lat (23–33 lata).

Sportowcy reprezentujący w Paryżu kluby sportowe województwa zachodniopomorskiego startowali w sześciu dyscyplinach olimpijskich. Warto odnotować, że w XXI-wiecznej historii igrzysk olimpijskich po raz pierwszy w gronie sportowców reprezentujących kluby sportowe województwa zachodniopomorskiego było więcej kobiet (55,6%) niż mężczyzn (44,4%).

Polscy sportowcy na paryskich igrzyskach 2024 zdobyli tylko 10 medali (jeden złoty, cztery srebrne oraz pięć brązowych). Złotą medalistką została Aleksandra Mirośław (wspinaczka sportowa na czas); srebrne medale¹ zdobyli: Klaudia Zwolińska (kajakarstwo górskie,

¹ Kolejność według daty i godziny zdobycia medalu.

K-1); drużyna siatkówki męskiej w składzie: Mateusz Bieniek, Bartłomiej Bołądź, Tomasz Fornal, Norbert Huber, Marcin Janusz, Łukasz Kaczmarek, Jakub Kochanowski, Bartosz Kurek, Wilfredo Leon, Grzegorz Łomacz, Kamil Semeniuk, Aleksander Śliwka, Paweł Zatorski; Julia Szeremeta (boks, kategoria 57 kg); Daria Pikulik (kolarstwo torowe, omnium). Brązowe medale wywalczyli: Aleksandra Jarecka, Alicja Klasik, Renata Knapik-Miazga, Martyna Swatowska-Wenglarczyk (szermierka, szpada drużynowo); Dominik Czaja, Mateusz Biskup, Mirosław Ziętarski, Fabian Barański (wioślarstwo, czwórka podwójna); Iga Świątek – tenis, singiel; Aleksandra Kałucka (wspinaczka sportowa na czas); Natalia Kaczmarek (lekkoatletyka, 400 m).

W klasyfikacji medalowej IO Paryż 2024 Polska zajęła dalekie, 42. miejsce. Mniej medali – dziewięć – reprezentacja Polski zdobyła jedynie na Igrzyskach XVI Olimpiady Melbourne 1956 (jeden złoty, cztery srebrne, cztery brązowe). W XXI wieku na IO polska reprezentacja zdobywała od 10 do 14 medali (tab. 3).

Spośród dziewięciorga sportowców z klubów województwa zachodniopomorskiego, sześćoro wywalczyło miejsca od I do VIII, za które otrzymuje się punkty olimpijskie (I – 9 pkt; II – 7 pkt; III – 6 pkt; IV – 5 pkt; V – 4 pkt; VI – 3 pkt; VII – 2 pkt; VIII – 1 pkt) [13]. Byli to: Elżbieta Wójcik – V miejsce, Filip Matczak – VI miejsce (drużyna), Marlena Karwacka, Nikola Sibiak – VII miejsce, Zbigniew Baranowski – VIII miejsce, Wiktoria Chołuj – VIII miejsce.

Należy podkreślić, że już sam udział w igrzyskach olimpijskich jest olbrzymim osiągnięciem w karierze każdego sportowca. Aby zostać uczestnikiem tej największej imprezy sportowej czterolecia, należy spełnić wysokie wymagania kwalifikacyjne (indywidualne, dla kraju, rankingowe itd.) Międzynarodowych Federacji Sportowych w określonych dyscyplinach sportu.

Tabela 3. Liczba medali zdobytych przez reprezentantów Polski na letnich igrzyskach olimpijskich w XXI wieku

IO		Medale				Miejsce w klasyfikacji medalowej
Gospodarz – miasto	Rok	złote	srebrne	brązowe	Ogółem	
		N				
Ateny	2004	3	2	5	10	XXIII
Pekin	2008	4	5	2	11	XVI
Londyn	2012	3	2	6	11	XXII
Rio de Janeiro	2016	2	3	6	11	XXXIII
Tokio	2020	4	5	5	14	XVII
Paryż	2024	1	4	5	10	XLII

Źródło: [8, 36, 39, 41, 53].

Olimpijczycy reprezentujący kluby sportowe województwa zachodniopomorskiego, scharakteryzowani w niniejszym opracowaniu, spełnili trudne wymogi kwalifikacyjne. Godnie reprezentowali Polskę, swój klub, miejsce zamieszkania czy uczelnię. Dowiedli, że można spełniać swoje marzenia i rywalizować z najlepszymi sportowcami świata podczas olimpijskich zmagień. Walka o medale czy miejsca finałowe wymagała ogromnego wysiłku i pokonania związanego z występem stresu. Wnioski, które zostały opracowane w sztabach szkoleniowych określą kierunek pracy sprzyjający dalszemu rozwojowi sportowemu zawodników.

Po powrocie do kraju olimpijczycy z zachodniopomorskich klubów uczestniczyli w wielu uroczystościach (np. w Szczecinie, Darłowie, Karlinie), otrzymywali listy gratulacyjne, nagrody finansowe, odznaczenia, upominki itd. W gronie wyróżnianych byli również ich trenerzy i prezesi klubów.

Uniwersytet Szczeciński jest uczelnią, która docenia udział sportowców w igrzyskach olimpijskich i paralimpijskich. Najlepszym

tego przykładem jest działalność powołanego w roku 2022 Muzeum Olimpizmu (na bazie tworzonej Wydziałowej Sali Osiągnięć Sportowych Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US). Uroczyste otwarcie muzeum odbyło się 29 listopada 2022 roku i obecnie jest to jedyna w Polsce ogólnouczelniana jednostka muzealnicza o profilu sportowym.

Celem tej inicjatywy było stworzenie miejsca służącego upamiętnieniu niezwykłych osób – uczestników letnich igrzysk olimpijskich i paralimpijskich (olimpijczyków, paralimpijczyków, trenerów, fizjoterapeutów, sędziów sportowych). Na uniwersyteckich wydziałach (wcześniej na Wydziale Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie) studiowało wielu sportowców szczecińskich i wojewódzkich klubów sportowych, członków kadr narodowych, uprawiających różnorodne dyscypliny i konkurencje sportowe. W gronie tym znaleźli się nie tylko medaliści, ale również sportowcy, którzy zajęli miejsca finałowe lub zostali sklasyfikowani na dalszych pozycjach, ponieważ już sam udział w igrzyskach jest olbrzymim osiągnięciem. Niektórzy z nich po zakończeniu sportowej kariery związali się na stałe ze szczecińską uczelnią i pracują jako nauczyciele akademicy bądź też bronili tu prace doktorskie.

Być może obecni lub przyszli studenci Uniwersytetu Szczecińskiego staną się bohaterami kolejnych IO w Los Angeles (2028). Dołączą wówczas do grona olimpijczyków, którzy już zapisali swoją kartę w historii polskiego sportu.

Tematyka niniejszej publikacji nawiązuje do wcześniejszych opracowań, w których przedstawiono udział zawodniczek i zawodników klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego w igrzyskach olimpijskich i paralimpijskich w XXI-wiecznej historii tej imprezy [36, 39, 41, 53].

Conclusion

The capital of France has previously hosted the Summer Olympic Games three times (1900, 1924, and 2024). The decision to select Paris as the host city for the 33rd Summer Olympic Games was made on September 13, 2017, during the 131st session of the International Olympic Committee in Lima, the capital of Peru. During the same session, it was also decided that Los Angeles would host the 34th Olympic Games (previously in 1932 and 1984).

The composition of the Polish team for the 33rd Olympic Games in Paris was announced by the Polish Olympic Committee on July 15, 2024. The team presented that day consisted of 210 athletes – 113 women (53.8%) and 97 men (46.2%), along with 18 alternates. For the first time in the 100-year history (1924–2024) of Poland's participation in the Summer Olympics, women outnumbered men in the team. In the following days, the number of participants slightly changed due to reasons such as anti-doping disqualifications or injuries. Ultimately, 211 athletes from Poland participated in the Olympic Games, competing in 28 sports.

On July 18, 22, and 23, 2024, appointments for the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024 and the swearing-in of the Polish team took place at the Polish Olympic Committee's Olympic Center [Centrum Olimpijskie Polskiego Komitetu Olimpijskiego] in Warsaw. Some athletes took their oath at the Polish House in Paris, including Anita Włodarczyk.

The 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024 lasted from July 26 to August 11 (with qualifiers already taking place on July 24 and 25 in several sports). For the first time in the history of the modern Olympics, the opening ceremony did not take place in a stadium. Participants in this largest global sporting event of the four-year cycle sailed "(...) on barges along the Seine, and the grand finale began at the Trocadéro square right beneath the Eiffel Tower, ending with the

lighting of the Olympic flame in the Tuileries Gardens” [104, p. 4]. Anita Włodarczyk (athlete) and Przemysław Zamojski (3x3 basketball player) served as flag bearers for the Polish Olympic team. During the traditional closing ceremony at the Stade de France, the flag bearers for the Polish delegation were Julia Szeremeta (boxer) and Wiktor Głazurow (canoeist).

Nine athletes representing seven sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship competed in the Polish Olympic team at the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024:

- Zbigniew Baranowski (AKS Białogard), freestyle wrestling, 97 kg category
- Mateusz Bereźnicki (BKS Skorpion Szczecin), boxing, 92 kg category
- Wiktoria Chołuj (AKS Białogard), women's wrestling, 68 kg category
- Marlena Karwacka (KK Ziemia Darłowska), track cycling, sprint, team sprint, keirin
- Piotr Lisek (KMS Szczecin), athletics, pole vault
- Filip Matczak (King Szczecin), 3x3 basketball
- Katarzyna Milczarek (KSJ Zagozd), equestrianism, individual and team dressage
- Nikola Sibiak (KK Ziemia Darłowska), track cycling, sprint, team sprint
- Elżbieta Wójcik (KB Karlino), boxing, 75 kg category.

It should be noted that, considering the Olympic Games of the 21st century, the Paris competition saw the fewest athletes representing West Pomeranian sports clubs (Athens 2004 – 10; Beijing 2008 – 15; London 2012 – 16 + 1 alternate; Rio de Janeiro 2016 – 15 + 1 alternate; Tokyo 2020 – 12 + 1 alternate; Paris 2024 – 9).

Two track cyclists from Darłowo, Daria Pikulik and her sister Wiktoria Pikulik, who had been members of the KK Ziemia Darłowska club for many years, did not represent this club at the Paris 2024 Olympic Games. Instead, they competed for the American professional team,

Human Powered Health. Similarly, volleyball players Agnieszka Korneluk, Martyna Łukasik, and Natalia Mędrzyk, who had represented the Polish club Chemik Police during the qualification phase for the Paris 2024 Olympic Games, no longer represented that club at the Olympics. As a result, these athletes did not meet the criteria established by the author of this work (athletes representing sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship at the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024) and were not included in the main part of this study.

The following athletes made their Olympic debuts at the Paris 2024 Games: Mateusz Bereźnicki, Wiktoria Chołuj, Filip Matczak, and Nikola Sibiak. Zbigniew Baranowski (2016, 2024), Marlena Karwacka (2020, 2024), Katarzyna Milczarek (2012, 2024), and Elżbieta Wójcik (2020, 2024) all marked their second appearance at the Olympics. Piotr Lisek, on the other hand, was the athlete who participated in the Olympic competition for the third time (2016, 2020, 2024). The age range among the female athletes was 25 years (from 24 to 59 years), while the range among the male athletes was narrower – 10 years (from 23 to 33 years).

Athletes representing sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship competed in six Olympic disciplines at the Paris 2024 Games. Notably, for the first time in the 21st-century history of the Olympic Games, there were more women (55.6%) than men (44.4%) among athletes representing West Pomeranian sports clubs.

Polish athletes at the Paris 2024 Games won only 10 medals (one gold, four silver, and five bronze). The gold medal was claimed by Aleksandra Mirośław (sport climbing, speed); silver medals¹ were won by: Klaudia Zwolińska (canoe slalom, K-1); the men's volleyball team, consisting of Mateusz Bieniek, Bartłomiej Bołądź, Tomasz Fornal, Norbert Huber, Marcin Janusz, Łukasz Kaczmarek, Jakub Kochanowski, Bartosz Kurek, Wilfredo Leon, Grzegorz Łomacz, Kamil Semeniuk, Aleksander Śliwka, and Paweł Zatorski; Julia Szeremeta (boxing, 57 kg category); and Daria Pikulik (track cycling, omnium).

¹ Order according to the date and time of medal achievement.

Bronze medals were earned by: Aleksandra Jarecka, Alicja Klasik, Renata Knapik-Miazga, Martyna Swatowska-Wenglarczyk (fencing, team sabre); Dominik Czaja, Mateusz Biskup, Mirosław Ziętarski, Fabian Barański (rowing, quadruple sculls); Iga Świątek (tennis, singles); Aleksandra Kałucka (sport climbing, speed); and Natalia Kaczmarek (athletics, 400 m).

In the medal table of the Paris 2024 Olympics, Poland ranked a distant 42nd place. The Polish team won fewer medals, nine, only during the 16th Summer Olympics in Melbourne in 1956 (one gold, four silver, and four bronze). In the 21st century, the Polish team has won between 10 and 14 medals at the Olympics (see Table 3).

Among the nine athletes from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship, six earned places from 1st to 8th, for which Olympic points are awarded (1st – 9 points; 2nd – 7 points; 3rd – 6 points; 4th – 5 points; 5th – 4 points; 6th – 3 points; 7th – 2 points; 8th – 1 point) [13]. These athletes were: Elżbieta Wójcik – 5th place, Filip Matczak – 6th place (team event), Marlena Karwacka, Nikola Sibiak – 7th place, Zbigniew Baranowski – 8th place, and Wiktoria Chołuj – 8th place.

It is important to emphasize that simply participating in the Olympic Games is a tremendous achievement in the career of any athlete. To become a participant in this greatest sporting event of the four-year cycle, one must meet the high qualification requirements (individual, national, ranking, etc.) set by the International Sports Federations for specific sports disciplines.

Table 3. Number of Medals Won by Polish Representatives at the Summer Olympic Games in the 21st Century

Olympic Games		Medals				Ranking in Medal Table
Host City	Year	Gold	Silver	Bronze	Total	
		N				
Athens	2004	3	2	5	10	XXIII
Beijing	2008	4	5	2	11	XVI

Olympic Games		Medals				Ranking in Medal Table
Host City	Year	Gold	Silver	Bronze	Total	
		N				
London	2012	3	2	6	11	XXII
Rio de Janeiro	2016	2	3	6	11	XXXIII
Tokyo	2020	4	5	5	14	XVII
Paris	2024	1	4	5	10	XLII

Source: [8, 36, 39, 41, 53].

Olympians representing sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship, as characterized in this study, met the demanding qualification requirements. They proudly represented Poland, their clubs, places of residence, and universities. They demonstrated that it is possible to fulfil one's dreams and compete with the world's best athletes in the Olympic arena. The battle for medals and final positions required tremendous effort and overcoming the stress associated with the performance. The conclusions developed by coaching staff will define the direction of work that supports their continued athletic development.

Upon returning to the country, Olympians from West Pomeranian clubs participated in numerous ceremonies (e.g., in Szczecin, Darłowo, Karlino), receiving congratulatory letters, financial awards, decorations, gifts, etc. Their coaches and club presidents were also recognized.

The University of Szczecin is an institution that values the participation of athletes in the Olympic and Paralympic Games. A prime example of this is the establishment of the Olympic Museum in 2022 (based on the Departmental Hall of Sports Achievements of the Faculty of Physical Culture and Health Promotion at the University of Szczecin). The official opening of the museum took place on November 29, 2022, and it is currently the only university-wide museum unit with a sports profile in Poland.

The aim of this initiative was to create a place dedicated to honouring extraordinary individuals – participants in the Summer Olympic and

Paralympic Games (Olympians, Paralympians, coaches, physiotherapists, and sports referees). Many athletes from Szczecin and regional sports clubs, as well as members of national teams practicing various sports and disciplines, studied at the university's faculties (formerly at the Faculty of Physical Education of the Higher School of Education in Szczecin). Among them were not only medalists but also athletes who reached final positions or were classified in further places, as simply participating in the Games is a tremendous achievement in a sports career. Some of them, after ending their athletic careers, permanently connected with the University of Szczecin and now work as academic teachers or defended their PhD theses here.

Perhaps current or future students of the University of Szczecin will become the heroes of future Olympic Games in Los Angeles (2028). They will then join the ranks of Olympians who have already made their mark in the history of Polish sports.

The subject matter of this publication refers to earlier works that presented the participation of athletes from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship in the Olympic and Paralympic Games in the 21st-century history of the event [36, 39, 41, 53].

Recapitulation

Die französische Hauptstadt war in der Vergangenheit bereits dreimal Austragungsort der Olympischen Sommerspiele (1900, 1924 und 2024). Die Wahl von Paris als Gastgeber der Spiele der XXXIII. Olympiade erfolgte am 13. September 2017 während der 131. Sitzung des Internationalen Olympischen Komitees in der peruanischen Hauptstadt Lima. Auf derselben Sitzung wurde ebenfalls beschlossen, dass die Olympischen Spiele der XXXIV. Olympiade in Los Angeles stattfinden werden, das zuvor bereits 1932 und 1984 Gastgeber war.

Das Aufgebot der polnischen Nationalmannschaft für die Olympischen Spiele in Paris wurde am 15. Juli 2024 vom Polnischen Olympischen Komitee bekannt gegeben. Das an diesem Tag vorgestellte Team umfasste 210 Athleten – 113 Frauen (53,8 %) und 97 Männer (46,2 %) – sowie 18 Ersatzsportler. Zum ersten Mal in der 100-jährigen Geschichte (1924–2024) der polnischen Teilnahme an den Olympischen Sommerspielen bestand die Mehrheit des Teams aus Frauen. Während der Spiele gab es geringfügige Änderungen in der Mannschaftszusammensetzung, unter anderem aufgrund von Dopingdisqualifikationen oder Verletzungen. Letztendlich nahmen 211 polnische Athleten an den Wettkämpfen teil und traten in 28 Disziplinen an.

Am 18., 22. und 23. Juli 2024 fanden im Olympischen Zentrum des Polnischen Olympischen Komitees in Warschau die offiziellen Nominierungsveranstaltungen für die Olympischen Spiele der XXXIII. Olympiade in Paris sowie die Vereidigungen der polnischen Delegation statt. Einige Sportler legten ihren Eid im Polnischen Haus in Paris ab, darunter auch die Leichtathletin Anita Włodarczyk.

Die Olympischen Spiele der XXXIII. Olympiade Paris 2024 fanden vom 26. Juli bis zum 11. August statt, wobei bereits am 24. und 25. Juli die ersten Qualifikationwettkämpfe in einigen Sportarten ausgetragen wurden. Zum ersten Mal in der Geschichte der modernen Olympischen Spiele wurde die Eröffnungsfeier nicht im Stadion

abgehalten. Die Teilnehmer dieses größten Sportereignisses der Welt fuhren „(...) mit Barkassen auf der Seine, das große Finale begann auf dem Platz Trocadéro direkt unter dem Eiffelturm und endete mit dem Entzünden der olympischen Flamme in den Tuileries-Gärten“ [104, S. 4]. Die Fahnenträger der polnischen Olympia-Mannschaft während der Eröffnungsfeier waren die Leichtathletin Anita Włodarczyk und der 3x3-Basketballspieler Przemysław Zamojski. Bei der traditionellen Abschlusszeremonie im Stade de France trugen die Boxerin Julia Szeremeta und der Kanute Wiktor Głazunow die polnische Flagge.

Bei den Olympischen Spielen der XXXIII. Olympiade in Paris 2024 traten neun Sportler an, die sieben Sportvereine der Woiwodschaft Westpommern repräsentierten:

- Zbigniew Baranowski (AKS Białogard) – Freistilringen, 97 kg
- Mateusz Bereźnicki (BKS Skorpion Szczecin) – Boxen, 92 kg
- Wiktoria Chołuj (AKS Białogard) – Frauenringen, 68 kg
- Marlena Karwacka (KK Ziemia Darłowska) – Bahnradsport: Sprint, Teamsprint, Keirin
- Piotr Lisek (KMS Szczecin) – Leichtathletik, Stabhochsprung
- Filip Matczak (King Szczecin) – 3x3-Basketball
- Katarzyna Milczarek (KSJ Zagózd) – Reitsport: Einzel- und Mannschaftsdressur
- Nikola Sibiak (KK Ziemia Darłowska) – Bahnradsport: Sprint, Teamsprint
- Elżbieta Wójcik (KB Karlino) – Boxen, 75 kg.

Betrachtet man die Olympischen Spiele des 21. Jahrhunderts, so war die Anzahl der westpommerschen Sportler in Paris 2024 die niedrigste (Athen 2004 – 10, Peking 2008 – 15, London 2012 – 16 + 1 Ersatzsportler, Rio de Janeiro 2016 – 15 + 1 Ersatzsportler, Tokio 2020 12 + 1 Ersatzsportler, Paris 2024 – 9).

Die Bahnradsportlerinnen Daria Pikulik und Wiktoria Pikulik, die viele Jahre für den KK Ziemia Darłowska fuhren, traten bei den

Olympischen Spielen 2024 nicht mehr für diesen Verein an, sondern für das US-amerikanische Profiteam Human Powered Health. Ähnlich verhielt es sich mit den Volleyballerinnen Agnieszka Korneluk, Martyna Łukasik und Natalia Mędrzyk, die noch während der Qualifikationsphase für Paris 2024 den polnischen Club Chemik Police vertraten. Aufgrund dieses Vereinswechsels wurden sie nicht in diese Analyse aufgenommen, weil das Kriterium des Autors ausschließlich Sportler umfasst, die während der Olympischen Spiele 2024 einem westpommerschen Sportverein angehörten.

In Paris 2024 feierten folgende Sportler ihr Olympiadebüt: Mateusz Bereźnicki, Wiktoria Chołuj, Filip Matczak, Nikola Sibiak. Zum zweiten Mal bei Olympischen Spielen dabei waren: Zbigniew Baranowski (2016, 2024), Marlena Karwacka (2020, 2024), Katarzyna Milczarek (2012, 2024) und Elżbieta Wójcik (2020, 2024). Piotr Lisek hingegen nahm bereits zum dritten Mal (2016, 2020, 2024) an Olympischen Spielen teil. Das Altersgefälle innerhalb der Athletinnen betrug 25 Jahre (24–59 Jahre), während es bei den männlichen Teilnehmern mit 10 Jahren (23–33 Jahre) geringer ausfiel.

Die Sportler, die in Paris für die Sportvereine der Woiwodschaft Westpommern antraten, starteten in sechs olympischen Disziplinen. Erwähnenswert ist, dass in der 21. Jahrhundert-Geschichte der Olympischen Spiele erstmals mehr Frauen (55,6 %) als Männer (44,4 %) unter den Athleten waren, die für Sportvereine aus der Woiwodschaft Westpommern antraten.

Die polnischen Sportler gewannen bei den Olympischen Spielen 2024 in Paris nur 10 Medaillen (eine Gold-, vier Silber- und fünf Bronzemedailen). Die Goldmedaille gewann Aleksandra Mirośław (Sportklettern, Speed). Die Silbermedaillen¹ gingen an Klaudia Zwolińska (Kanuslalom, K-1); die Männer-Volleyballmannschaft in der Besetzung: Mateusz Bieniek, Bartłomiej Bołądź, Tomasz Fornal, Norbert Huber, Marcin Janusz, Łukasz Kaczmarek, Jakub Kochanowski, Bartosz Kurek, Wilfredo Leon, Grzegorz Łomacz, Kamil Semeniuk, Aleksander

¹ Reihenfolge nach Datum und Uhrzeit des Medaillengewinns.

Śliwka und Paweł Zatorski; Julia Szeremeta (Boxen, 57-kg-Klasse); Daria Pikulik (Bahnradsport, Omnium). Die Bronzemedailles gewannen: Aleksandra Jarecka, Alicja Klasik, Renata Knapik-Miazga, Martyna Swatowska-Wenglarczyk (Fechten, Degen Mannschaft); Dominik Czaja, Mateusz Biskup, Mirosław Ziętarski, Fabian Barański (Rudern, Doppelvierer); Iga Świątek (Tennis, Einzel); Aleksandra Kałucka (Sportklettern, Speed); Natalia Kaczmarek (Leichtathletik, 400 m).

In der Medaillenwertung der Olympischen Spiele Paris 2024 belegte Polen einen entfernten 42. Platz. Weniger Medaillen – nur neun – gewann die polnische Mannschaft lediglich bei den XVI. Olympischen Spielen in Melbourne 1956 (eine Gold-, vier Silber- und vier Bronzemedailles). Im 21. Jahrhundert gewann die polnische Mannschaft bei den Olympischen Spielen zwischen 10 und 14 Medaillen (Tab. 3).

Von den neun Sportlern aus den Sportvereinen der Woiwodschaft Westpommern belegten sechs Athleten Plätze zwischen I und VIII, für die olympische Punkte vergeben werden (I – 9 Punkte; II – 7 Punkte; III – 6 Punkte; IV – 5 Punkte; V – 4 Punkte; VI – 3 Punkte; VII – 2 Punkte; VIII – 1 Punkt) [13]. Zu diesen Sportlern gehörten: Elżbieta Wójcik – 5. Platz, Filip Matczak – 6. Platz (Mannschaft), Marlena Karwacka, Nikola Sibiak – 7. Platz, Zbigniew Baranowski – 8. Platz, Wiktoria Chołuj – 8. Platz.

Es muss betont werden, dass bereits die Teilnahme an den Olympischen Spielen eine enorme Errungenschaft in der Karriere eines jeden Sportlers darstellt. Um an dieser größten Sportveranstaltung des Vierjahreszyklus teilnehmen zu können, müssen die Athleten die hohen Qualifikationsanforderungen der Internationalen Sportverbände in den jeweiligen Sportarten erfüllen – sei es durch individuelle Qualifikationen, nationale Quotenplätze oder Ranglistenplatzierungen.

Tabelle 3. Anzahl der von polnischen Athleten bei den Olympischen Sommerspielen im 21. Jahrhundert gewonnenen Medaillen

OS		Medaillen				Platzierung im Medaillenspiegel
Austragungsort – Stadt	Jahr	Gold	Silber	Bronze	Insgesamt	
		N				
Athen	2004	3	2	5	10	XXIII
Peking	2008	4	5	2	11	XVI
London	2012	3	2	6	11	XXII
Rio de Janeiro	2016	2	3	6	11	XXXIII
Tokio	2020	4	5	5	14	XVII
Paryż	2024	1	4	5	10	XLII

Quelle: [8, 36, 39, 41, 53].

Die Olympioniken aus den Sportvereinen der Woiwodschaft Westpommern, die in dieser Arbeit charakterisiert wurden, haben die anspruchsvollen Qualifikationskriterien erfolgreich erfüllt. Sie haben Polen, ihren Verein, ihren Wohnort sowie ihre Hochschule würdig vertreten. Sie haben bewiesen, dass es möglich ist, seine Träume zu verwirklichen und bei den Olympischen Spielen mit den besten Sportlern der Welt zu konkurrieren. Der Kampf um Medaillen oder Finalplätze erforderte enorme Anstrengungen sowie die Überwindung des mit dem Wettkampf verbundenen Stresses. Die in den Trainerstäben erarbeiteten Schlussfolgerungen werden die künftige sportliche Entwicklung der Athleten unterstützen.

Nach ihrer Rückkehr ins Land nahmen die Olympioniken aus den Sportvereinen aus Westpommern an zahlreichen Feierlichkeiten teil (z. B. in Szczecin, Darłowo und Karlino). Sie erhielten Glückwunschscheiben, finanzielle Prämien, Auszeichnungen, Geschenke usw. Unter den Geehrten befanden sich auch ihre Trainer und Vereinspräsidenten.

Die Universität Szczecin ist eine Hochschule, die die Teilnahme von Sportlern an den Olympischen und Paralympischen Spielen zu würdigen weiß. Das beste Beispiel dafür ist das 2022 gegründete Museum des Olympismus, das auf der Grundlage des Fakultätsraums für Sportliche Erfolge der Fakultät für Sport und Gesundheitsförderung der Universität Szczecin entstand. Die feierliche Eröffnung des Museums fand am 29. November 2022 statt, und es ist derzeit die einzige universitätsweite sporthistorische Museumseinrichtung in Polen.

Das Ziel dieser Initiative war die Schaffung eines Ortes zur Ehrung außergewöhnlicher Persönlichkeiten – Teilnehmer der Olympischen und Paralympischen Sommerspiele (Olympioniken, Paralympioniken, Trainer, Physiotherapeuten, Kampfrichter). An den Fakultäten der Universität Szczecin (zuvor an der Fakultät für Sportwissenschaft der Pädagogischen Hochschule Szczecin) haben viele Sportler aus Szczecin und der Woiwodschaft Westpommern studiert, darunter Mitglieder der Nationalmannschaften verschiedener Sportarten und Disziplinen. Unter ihnen befinden sich nicht nur Medaillengewinner, sondern auch Athleten, die Finalplätze belegten oder in der Gesamtwertung weiter hinten klassifiziert wurden – denn bereits die Teilnahme an den Olympischen Spielen ist ein herausragender Erfolg in der Sportkarriere. Einige von ihnen haben sich nach dem Ende ihrer aktiven Sportlaufbahn dauerhaft mit der Universität Szczecin verbunden und arbeiten dort als Hochschullehrer oder haben ihre Doktorarbeiten verteidigt.

Vielleicht werden einige der aktuellen oder zukünftigen Studierenden der Universität Szczecin zu den Helden der nächsten Olympischen Spiele in Los Angeles (2028). Dann werden sie sich der Gruppe von Olympioniken anschließen, die bereits ihren Platz in der Geschichte des polnischen Sports gesichert haben.

Das Thema dieser Publikation knüpft an frühere Arbeiten an, die die Teilnahme von Sportlerinnen und Sportlern aus den Vereinen der Woiwodschaft Westpommern an den Olympischen und Paralympischen Spielen im 21. Jahrhundert dokumentieren [36, 39, 41, 53].

Bibliografia

Kwestionariusz ankiety

- [1] Baranowski Zbigniew, 2024.
- [2] Bereźnicki Mateusz, 2024.
- [3] Karwacka Marlena, 2024.
- [4] Milczarek Katarzyna, 2024.
- [5] Wójcik Elżbieta, 2024.

Źródła archiwalne i drukowane

- [6] Igrzyska XXVII Olimpiady Sydney 2000. Wyniki reprezentacji Polski, Urząd Kultury Fizycznej i Sportu, Polski Komitet Olimpijski, Warszawa 13 listopada 2000.
- [7] Igrzyska XXX Olimpiady Londyn 2012. Polska Reprezentacja Olimpijska, PKOl, Warszawa 2012.
- [8] Igrzyska XXXI Olimpiady Rio 2016. Polska Reprezentacja Olimpijska, zatwierdzona przez Zarząd PKOl, Warszawa, 14 lipca 2016.
- [9] Kopeć S., Zachodniopomorska Rada Olimpijska. Kalendarz imprez na rok 2024 [prognozowanych], ZRO, Stargard 2024.
- [10] Kopeć S., Szpryngacz M., Wojewódzkie Uroczystości Dni Olimpijczyka Łobez 2024, Zachodniopomorscy Olimpijczycy 1932–2024, ZRO, Stargard 2024.
- [11] Kopeć S., Szpryngacz M., Zachodniopomorska Wojewódzka Inauguracja Dni Olimpijczyka. Sprawozdanie, Łobez 2024, ZRO, Stargard 2024.
- [12] Sprawozdanie z udziału polskiej reprezentacji w Igrzyskach XXXII Olimpiady Tokio 2020, PKOl, Warszawa, 30 września 2021.
- [13] Udział reprezentacji Polski w Igrzyskach XXVIII Olimpiady Ateny 2004, Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego, Warszawa, 11 października 2004.

- [14] Zarządzenie nr 138/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 29 września 2022 r. w sprawie utworzenia Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2022.
- [15] Załącznik do zarządzenia nr 138/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 29 września 2022 r. Regulamin organizacyjny Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2022.

Relacje pisemne

- [16] Kopec Stanisław, Szczecin 2024.

Relacje ustne

- [17] Bereźnicki Mateusz, Szczecin 2024.
- [18] Chabros Karol, Szczecin 2024.
- [19] Karwacka Marlena, Szczecin 2024.
- [20] Klima Jarosław, Szczecin 2024.
- [21] Kopec Stanisław, Szczecin 2024.
- [22] Kostrzeba Jacek, Szczecin 2024.
- [23] Lewandowski Marcin, Szczecin 2024.
- [24] Lipoński Wojciech, Szczecin 2024.
- [25] Lis Przemysław, Szczecin 2024.
- [26] Polski Mateusz, Szczecin 2024.
- [27] Sierakowski Przemysław, Szczecin 2024.
- [28] Stankiewicz Marcin, Szczecin 2024.
- [29] Szarycz Artur, Szczecin 2024.
- [30] Tkaczyk Patryk, Szczecin 2024.
- [31] Wójcik Elżbieta, Szczecin 2024.
- [32] Zieliński Damian, Szczecin 2024.

Prace zwarte

- [33] Banio A., *Turystyka olimpijska: moje pierwsze igrzyska*, Zapol, Szczecin 2020.
- [34] Banio A. (red.), *Letnie Igrzyska Olimpijskie Tokyo 2020 w obliczu pandemii COVID-19*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2021.
- [35] Eider J., Laskiewicz H. (red.), *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003.

- [36] Eider J., *Olimpijczycy i paraolimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego – Ateny 2004*, AMP Studio Paweł Majewski, Szczecin 2004.
- [37] Eider J., *Sportowcy, trenerzy, szczecińscy absolwenci studiów magisterskich. Kierunek wychowanie fizyczne*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2005.
- [38] Eider J. (red.), *Ruch olimpijski na Pomorzu Zachodnim*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006.
- [39] Eider J., *Olimpijczycy i paraolimpijczycy województwa zachodniopomorskiego – Pekin 2008*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2009.
- [40] Eider J., Eider P., *Uniwersytecki Instytut Kultury Fizycznej w Szczecinie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2010.
- [41] Eider J., Eider P., *Olimpijczycy i paraolimpijczycy województwa zachodniopomorskiego Londyn 2012*, Zapol, Szczecin 2012.
- [42] Eider J. (red.), *60 lat kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego w Szczecinie*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2014.
- [43] Eider J. (red.), *Ruch olimpijski w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015.
- [44] Eider J. (red.), *Wybrane zagadnienia olimpijskie w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015.
- [45] Eider J., Urban R. (red.), *Bohaterowie igrzysk. Biografie zbiorowe i indywidualne polskich olimpijczyków*, Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej Sekcja Historii, Szczecin 2016.
- [46] Eider J., *Wydział Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego w latach 2011–2016*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2017.
- [47] Eider J., Eider P., *Problematyka olimpijska i paraolimpijska w działalności Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2017.
- [48] Eider J., Urban R. (red.), *Studia z teorii i praktyki sportu i ruchu olimpijskiego*, Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej Sekcja Historii, Szczecin 2017.
- [49] Eider J. (red.), *Uczestnictwo w sporcie – aspekty zdrowia i sprawności fizycznej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019.

- [50] Eider J. (red.), *Udział sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach olimpijskich po drugiej wojnie światowej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019.
- [51] Eider J., Wankiewicz B., Skalski D. (red.), *Wałcz olimpijski*, Starostwo Powiatowe w Wałczu, Wałcz 2020.
- [52] Eider J., *Wydziałowa Sala Osiągnięć Sportowych w Uniwersytecie Szczecińskim*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2020.
- [53] Eider J., *Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXXIII Olimpiady Tokio 2020*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2022.
- [54] Eider J., Tarczyński W., *Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2022.
- [55] Eider J., Tarczyński W., *Uniwersyteckie Muzeum Olimpizmu*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2023.
- [56] Piechal T., Urbaś H., Wolfke T., Jakobsche J., Sikora Z., Rawa K., Cymerman A. (red.), *100 lat na olimpijskim szlaku*, Polski Komitet Olimpijski, Warszawa 2019.

Artykuły naukowe i rozdziały w monografiach

- [57] Buryta R., Stępiński M., *Sylwetki szczecińskich piłkarzy – uczestników igrzysk olimpijskich*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 93–98.
- [58] Dębicka J., *Olimpijczycy Ziemi Stargardzkiej*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 84–92.
- [59] Drohomirecka A., Cięszczyk P., *Olimpijczyk Pomorza Zachodniego – Marek Kolbowicz*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 112–117.
- [60] Drohomirecka A., Kotarska K., Eider P., Roman Kulesza, Marta Pihan-Kulesza – *zarys biografii olimpijczyków*, w: *Bohaterowie igrzysk. Biografie zbiorowe i indywidualne polskich olimpijczyków*, Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej Sekcja Historii, Szczecin 2016, s. 191–198.

- [61] Eider J., *Olimpijczycy – magistrami wychowania fizycznego w Szczecinie*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 37–52.
- [62] Eider J., *Olimpijczycy – absolwentami magisterskich studiów z wychowania fizycznego w Szczecinie*, w: *Magisterskie studia z wychowania fizycznego w Szczecinie (1975–2005)*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 117–128.
- [63] Eider J., *Olimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego na Igrzyskach XXVIII Olimpiady – Ateny 2004*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 424, Prace Instytutu Kultury Fizycznej” 2006, nr 22, s. 171–186.
- [64] Eider J., *Pierwszoligowi piłkarze zespołów MKS „Pogoń” Szczecin absolwentami magisterskich studiów wychowania fizycznego w Szczecinie*, w: *Piłka nożna na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–2006*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 353–369.
- [65] Eider J., *Instytut Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego*, w: *Uniwersytet Szczeciński na przełomie wieków i czasów 1985–2010*, red. W. Stępiński, W. Tarczyński, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2010, s. 256–283.
- [66] Eider J., Eider P., *Studenci Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego w gronie kandydatów na Igrzyska Olimpijskie i Paraolimpijskie – Pekin 2008*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 570, Prace Instytutu Kultury Fizycznej” 2010, nr 25, s. 173–183.
- [67] Eider J., Eider P., *Kształcenie nauczycieli wychowania fizycznego na Uniwersytecie Szczecińskim*, w: *60 lat kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego w Szczecinie*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2014, s. 147–176.
- [68] Eider J., Eider P., *Olimpijczycy szczecińskich klubów sportowych na igrzyskach XXVIII–XXX Olimpiady Ateny–Pekin–Londyn*, w: *Ruch olimpijski w teorii i praktyce*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, s. 83–96.
- [69] Eider J., *Graduates of the University of Szczecin in the group of trainers who stand as a candidate for the polish representation of the 32nd Olympics or the 16th Tokyo Paralympics 2020*, „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine” 2019, nr 3, s. 65–73.

- [70] Eider J., *Students of the University of Szczecin as candidates for the Olympic or Paralympic Games Tokyo 2020*, „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine” 2019, nr 2, s. 67–76.
- [71] Eider J., *Tokyo 2020. Olympic and Paralympic qualifications of students, graduates and employees of the University of Szczecin*, „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine” 2020, nr 4, s. 77–84.
- [72] Eider J., *Students and graduates of the University of Szczecin at the 32nd Olympic Games Tokyo 2020*, „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine” 2021, nr 3, s. 5–15.
- [73] Iwińska A., Eider J., Iwiński J., *Udział lekkoatletów Pomorza Zachodniego w powojennych igrzyskach olimpijskich*, w: *Wybrane zagadnienia olimpijskie w teorii i praktyce*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, s. 105–120.
- [74] Iwińska A., Iwiński J., *Występy polskich lekkoatletek specjalizujących się w biegach płotkarskich na dystansie 80 m przez płotki i 100 m przez płotki na igrzyskach olimpijskich w XX i XXI wieku*, w: *Wybrane zagadnienia olimpijskie w teorii i praktyce*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, s. 93–104.
- [75] Iwińska A., *Olimpijczycy lekkoatleci urodzeni na terenie obecnego województwa zachodniopomorskiego*, w: *Udział sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach olimpijskich po drugiej wojnie światowej*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019, s. 67–92.
- [76] Iwiński J., *Szczecińscy tyczkarze na letnich igrzyskach olimpijskich*, w: *Udział sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach olimpijskich po drugiej wojnie światowej*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019, s. 93–111.
- [77] Kolbowicz M., *Wioślarze Ziemi Szczecińskiej na igrzyskach olimpijskich*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 78–83.
- [78] Kolbowicz M., Eider J., *Polscy wioślarze na igrzyskach olimpijskich*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 61–68.
- [79] Kolbowicz M., Wiażewicz A., Krupecki K., Buryta R., *Polscy wioślarze na igrzyskach olimpijskich 1924–2012*, w: *Wybrane zagadnienia olimpijskie w teorii i praktyce*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, s. 81–92.

- [80] Kolbowicz M., *Aktywność fizyczna byłych uczestników letnich igrzysk olimpijskich – przedstawiciele sportów wodnych*, w: *Uczestnictwo w sporcie – aspekty zdrowia i sprawności fizycznej*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019, s. 65–86.
- [81] Łubkowska W., Eider J., *Ośrodek Szkolenia Pływackiego w Szczecinie jako główna forma przygotowań do Igrzysk XXXI Olimpiady w Rio de Janeiro w 2016 r.*, w: *Wybrane zagadnienia olimpijskie w teorii i praktyce*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, s. 151– 66.
- [82] Łubkowska W., *Uczestnictwo pływaków Pomorza Zachodniego w powojennych igrzyskach olimpijskich*, w: *Udział sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach olimpijskich po drugiej wojnie światowej*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019, s. 37–65.
- [83] Stefanik R., *Dni Olimpijczyka w województwie zachodniopomorskim w latach 1966–2006*, w: *Ruch olimpijski na Pomorzu Zachodnim*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 17–28.
- [84] Stefanik R., *Olimpijczycy powiatu pyrzyckiego*, w: *Ruch olimpijski na Pomorzu Zachodnim*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 41–48.
- [85] Troszczyński J., *Pływaczki Szczecina na Igrzyskach Olimpijskich w Moskwie 1980 roku i Barcelonie 1992 roku*, w: *Olimpijczycy Pomorza Zachodniego*, red. J. Eider, H. Laskiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 99–104.
- [86] Urban R., *Stan i kierunki nad ruchem olimpijskim w III Rzeczypospolitej*, w: *Olimpizm polski*, red. J. Lipiec, Polski Komitet Olimpijski, Kraków–Warszawa 2019, s. 77–89.
- [87] Urban R., *Tradycje ruchu olimpijskiego na Pomorzu Zachodnim*, w: *Udział sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach olimpijskich po drugiej wojnie światowej*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019, s. 13–35.
- [88] Wiażewicz J., *Pływacy szczecińskich klubów sportowych na igrzyskach olimpijskich*, w: *Bohaterowie igrzysk. Biografie zbiorowe i indywidualne polskich olimpijczyków*, red. J. Eider, R. Urban, Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej Sekcja Historii, Szczecin 2016, s. 39–50.
- [89] Ziarkowska M., *Przelewice – gmina trzech olimpijczyków*, w: *Ruch olimpijski na Pomorzu Zachodnim*, red. J. Eider, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 35–40.

Artykuły popularnonaukowe

- [90] Bokun M., *Kalendarium Muzeum Sportu i Turystyki. Rok 2024: styczeń–maj*, „Dyskobol” 2024, nr 1, s. 54–55.
- [91] Gawkowski R., *Trudny debiut olimpijski – Chamonix i Paryż 1924*, „Dyskobol” 2024, nr 1, s. 24–25.
- [92] *Polska reprezentacja olimpijska. Polish olympic team, Sydney 2000*, „Magazyn Olimpijski” 2000, nr 8/9, s. 50–99.
- [93] *Polska reprezentacja olimpijska. Polish olympic team, Ateny 2004*, „Magazyn Olimpijski” 2004, nr 8, s. 11–58.
- [94] Szlachta A., *Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim*, „Przegląd Uniwersytecki” 2023, nr 4–6, s. 82–87.
- [95] Urban R., *Działalność pracowników Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US na rzecz propagowania idei olimpijskiej*, „Przegląd Uniwersytecki” 2016, nr 1–3, s. 26–28.
- [96] Urban R., *Polscy jeźdźcy – olimpijscy bohaterowie w mundurach*, „Dyskobol” 2024, nr 1, s. 32–35.
- [97] Urbaś H., *Złota Galeria*, „Magazyn Olimpijski” 2011, nr 3, s. 36–37.
- [98] Urbaś H., *Czas niepewności*, „Magazyn Olimpijski” 2020, nr 1, s. 3.
- [99] Urbaś H., *Uniwersytet Szczeciński z olimpijskim muzeum*, „Magazyn Olimpijski” 2022, nr 4, s. 30–31.

Prasa

- [100] Lisowski J., *Mateusz Bereźnicki przegrał w Paryżu. Dziś pierwszy mecz Filipa Matczaka*, „Głos Szczeciński” 30 lipca 2024, s. 1.
- [101] mij., *Bereźnicki i Wójcik w Paryżu*, „Kurier Szczeciński” 4 czerwca 2024, s. 15.
- [102] mij., *Dwóch szczecinian na igrzyskach Paryż 2024*, „Kurier Szczeciński” 5 lipca 2024, s. 6.
- [103] mij., *Najgorsze igrzyska w XXI wieku!*, „Kurier Szczeciński” 13 sierpnia 2024, s. 14.
- [104] Osiak P., Kowalczyk E., *Brawura, fantazja i deszcz*, „Przegląd Sportowy” Onet, 29 lipca 2024, s. 4.
- [105] Osiak P., *Tutaj jesteśmy dumni z Polski*, „Przegląd Sportowy” 29 lipca 2024, s. 5.
- [106] Osiak P., *Boks ma medal*, „Przegląd Sportowy” 5 sierpnia 2024, s. 7.
- [107] Osiak P., Tomasz Dylak, *Julka wyrasta na gwiazdę*, „Przegląd Sportowy” 5 sierpnia 2024, s. 7.
- [108] *Paryż 2024*, „Przegląd Sportowy” 12–15 sierpnia 2024, s. 40.

- [109] Petruczenko M., *Wielkie lanie na wodzie i tartanie*, „Przegląd Sportowy” 12–15 sierpnia 2024, s. 8–9.
- [110] „Przegląd Sportowy” 26–28 lipca, 29 lipca, 30 lipca, 31 lipca, 1 sierpnia, 2–4 sierpnia, 5 sierpnia, 6 sierpnia, 7 sierpnia, 8 sierpnia, 9–11 sierpnia, 12–15 sierpnia, 16–18 sierpnia 2024.
- [111] PZ., *Nerwowe oczekiwanie Polki na wynik rywalki*, „Przegląd Sportowy” 6 sierpnia 2024, s. 13.
- [112] PZ., *Było blisko niespodzianki*, „Przegląd Sportowy” 7 sierpnia 2024, s. 12.
- [113] *Skarb kibica Ateny 2004*, „Przegląd Sportowy” 13 sierpnia 2004.
- [114] *Skarb kibica Pekin 2008*, „Przegląd Sportowy” 8 sierpnia 2008.
- [115] *Skarb kibica Rio 2016*, „Przegląd Sportowy” 4 sierpnia 2016.
- [116] *Skarb kibica igrzyska olimpijskie Tokyo 2020*, „Przegląd Sportowy” 2 lipca 2021.
- [117] *Skarb kibica. Od Paryża do Paryża. 100 lat biało-czerwonych w igrzyskach olimpijskich*, „Przegląd Sportowy Magazyn” 2024, nr 3.
- [118] *Skarb kibica igrzyska olimpijskie Paryż 2024*, „Przegląd Sportowy” 26–28 lipca 2024.
- [119] woj., *Piotr Lisek lepszy od Lavillenie*, „Kurier Szczeciński” 3 czerwca 2024, s. 14.
- [120] woj., *W kolekcji brakuje tylko medalu olimpijskiego*, „Kurier Szczeciński” 1 sierpnia 2024, s. 14.
- [121] woj., *Finał bez Liska*, „Kurier Szczeciński” 5 sierpnia 2024, s. 15.
- [122] woj., *Paryż już bez szczecinian*, „Kurier Szczeciński” 6 sierpnia 2024, s. 14.
- [123] Wojczyński J., *Mamy inny pomysł. Skarb kibica igrzyska olimpijskie Paryż 2024*, „Przegląd Sportowy” 26–28 lipca 2024, s. 60–61.
- [124] Wojczyński J., *Będzie rekord!*, „Przegląd Sportowy” 30 lipca 2024, s. 8.
- [125] Wojczyński J., *Zamknięcie igrzysk na medal*, „Przegląd Sportowy” 12–15 sierpnia 2024, s. 12.
- [126] Wojczyński J., *Polski nie tylko dla Polaków*, „Przegląd Sportowy” 12–15 sierpnia 2024, s. 13.
- [127] Wojczyński J., *Podobnie jak w Rio*, „Przegląd Sportowy” 16–18 sierpnia 2024, s. 4–5.

Netografia

- [128] <https://aks-bialogard.pl>.
- [129] <https://kingwilki-pl>.
- [130] <https://klubkolarskidarlowo.pl>.

- [131] <https://mccmedale.pl/letnie-igrzyska-olimpijskie-w-paryżu-2024-program-dyscypliny-informacje>.
- [132] <https://olimpijski.pl/pkol/o-nas/warto-wiedziec>.
- [133] <https://olimpijski.pl/poznalismy-olimpijska-reprezentacja-polski-paryż-2024-oraz-jej-chorążych>.
- [134] https://pl.wikipedia.org/wiki/Boks_na_Letnich_Igrzyskach_Olimpijskich_2024.
- [135] https://pl.wikipedia.org/wiki/Elżbieta_Wójcik.
- [136] https://pl.wikipedia.org/wiki/Filip_Matczak.
- [137] https://pl.wikipedia.org/wiki/Indywidualne_Mistrzostwa_Polski_w_Zapachach_2012.
- [138] https://pl.wikipedia.org/wiki/Katarzyna_Milczarek-Jasinska.
- [139] https://pl.wikipedia.org/wiki/Kolarstwo_na_Letnich_Igrzyskach_Olimpijskich_2024.
- [140] https://pl.wikipedia.org/wiki/Koszyk%C3%B3wka_na_Letnich_Igrzyskach_Olimpijskich_2024_turniej_meczowy.
- [141] https://pl.wikipedia.org/wiki/Marlena_Karwacka.
- [142] https://pl.wikipedia.org/wiki/Mateusz_Bereźnicki.
- [143] https://pl.wikipedia.org/wiki/Nikola_Sibiak.
- [144] https://pl.wikipedia.org/wiki/Piotr_Lisek.
- [145] https://pl.wikipedia.org/wiki/Letnie_Igrzyska_Olimpijskie_2024.
- [146] https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_na_Letnich_Igrzyskach_Olimpijskich_2024.
- [147] https://pl.wikipedia.org/wiki/Wiktoria_Chołuj.
- [148] https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Baranowski.
- [149] <https://pzhk.pl/2024/07/jezdziectwo-nominacje-olimpijskie-wreczone>.
- [150] <https://pzj.pl>.
- [151] <https://sport.poinformowani.pl/artykul/58742-kierunek-paryż-21-kolarstwo-torowe>.
- [152] <https://www.darlowo.pl/powitanie-olimpijek-w-darlowie>.
- [153] <https://www.skorpion.szczecin.pl>.
- [154] www.olimpijski.pl.
- [155] www.olympics.com.
- [156] www.wikipedia.pl.

Indeks osobowy

- Adamów Marcin 55, 68, 71
Alwanga Peter 45
Ambroziak Ewa 87
Antczak Rafał 91
- Bach Thomas 34, 36
Bajcajew Władisław 42
Banasiak Justyna 75
Banaszek Alan 55
Baran Robert 41
Baranowska Katarzyna 76
Baranowski Zbigniew 12, 18, 24,
41–44, 51, 52, 79, 82, 94, 95, 96, 100,
101, 102, 106, 107, 108, 125, 126, 127, 128,
129, 130
Barański Fabian 39, 40, 96, 102, 108
Bemelmans Jan 65
Bereźnicki Mateusz 12, 18, 24, 44–47,
48, 49, 50, 82, 94, 95, 100, 101, 106, 107,
125, 127, 129
Bielecki Maciej 78
Bieniek Mateusz 39, 96, 101, 107
Bieńkowski Krzysztof 42
Biskup Mateusz 40, 96, 102, 108
Bogucki Adrian 61, 62, 63
- Boładź Bartłomiej 37, 39, 96, 101, 107
Brzozowska Dorota 87
Buryta Beata 91
Bylon Atheyna Bibeich 72
- Cavusogl Bus Tosun 52
Chabowski Marcin 80
Chabros Karol 45
Chołuj Wiktoria 41, 51–52, 53, 54, 82,
94, 95, 96, 100, 101, 102, 106, 107, 108,
125, 126, 127, 128, 129, 130
Chyła Łukasz 88, 131
Cichoń Mateusz 64
Cuadrado Kouame' 57
Czaja Dominik 40, 96, 102, 108
Czapiewski Paweł 88
Czerwiński Przemysław 76, 89, 131
Cześnik Maria 76
- Danko Grigorij 42, 43
Dobek Patryk 81, 83, 89, 90
Duplantis Armand 59
Durkacz Damian 46
Dylak Tomasz 71, 72

- Eider Jerzy 27, 45, 131
Eider Paweł 12, 18, 24
Eider Radosław 12, 18, 24
Elor Amit 51, 52
Ennaoui Sofia 79
- Fornal Tomasz 39, 96, 101, 107
- Gadžijew Magomedmurad 79
Garmulewicz Marek 75
Gawęda Emil 55
Gawkowski Marek 87
Geblewicz Olgierd 71
Głazunow Wiktor 36, 38, 94, 100, 106
Głużewski Radosław 71
Goiński Kamil 71, 72
Grabowski Jarosław 42
Grabowski Maciej 77
Grzywiński Dariusz 51
Guzman Daniel 45
- Habila Awusagiman 42
Hanzlickova Adela 51
Harkowska Anna 91
Hołub Małgorzata 79
Huber Norbert 39, 96, 101, 101
Hurkacz Hubert 37
- Jabłoński Bartłomiej 42
Janusz Marcin 39, 96, 101, 107
Jarecka Aleksandra 40, 96, 102, 108
Jaskółka Marek 78
Jastrebski Cezary 42, 51
- Jeliński Michał 82, 90
Jura Magdalena 65
- Kaczmarek Łukasz 39, 96, 101, 107
Kaczmarek Natalia 40, 96, 102, 108
Kaliniczenko Wiaczesław 57
Kałucka Aleksandra 40, 96, 102, 108
Karapetyan Hakob 71
Karwacka Marlena 12, 18, 24, 54–57,
69, 70, 81, 82, 94, 95, 96, 100, 101, 102,
106, 107, 108, 125, 126, 127, 128, 129, 130
Kaźmierczak Tomasz 91
Kęska Dominik 46
Klasik Alicja 39, 40, 96, 102, 108
Klima Jarosław 65
Klimas Ryszard 43
Klimowicz Arkadiusz 71
Knapik-Miazga Renata 40, 96, 102,
108
Kobielski Norbert 37
Kochanowski Jakub 39, 96, 101, 107
Kolbowicz Marek 75, 77, 78, 82, 83, 88,
90, 131
Konopacka Halina 54
Kopeć Stanisław 9, 15, 21
Korneluk Agnieszka 10, 16, 22, 95, 101,
107
Korol Adam 82, 90
Kostrzeba Jacek 91
Kowal Matylda (Szłęczak) 89
Krejner Grzegorz 76
Król Krzysztof 61
Królikiewicz Adam 7, 13, 19
Krupecki Krzysztof 91
Krupecki Oskar 79, 89, 91

- Kuczyński Kamil 77, 78, 80
 Kułynycz Arkadiusz 41
 Kurek Bartosz 40, 96, 101, 107

 Lange Józef 7, 13, 19
 Lefter Radu 43
 Leon Wilfredo 40, 96, 101, 107
 Lewandowski Marcin 77, 89, 131
 Lewandowski Tomasz 91
 Lipoński Wojciech 86
 Lis Przemysław 42
 Lisek Piotr 57–59, 79, 81, 82, 94, 95,
 100, 101, 106, 107, 125, 127, 129
 Lorkowska Patrycja 55

 Łapin Fiodor 45, 46
 Łazarski Jan 7, 13, 19
 Łomacz Grzegorz 39, 40, 96, 101, 107
 Łoś Urszula 55, 56, 69, 70
 Łukasik Martyna 10, 16, 22, 95, 101,
 107
 Łysak Anhelina 41, 51

 Macron Emmanuel 34
 Magomiedow Magomedchan 43
 Majewski Tomasz 38
 Majka Piotr 91
 Marley Jack 46
 Masłowski Piotr 55
 Matczak Filip 60–63, 82, 94, 95, 96,
 100, 101, 102, 106, 107, 108, 125, 126, 127,
 128, 129, 130
 Matkowski Marcin 77, 78, 79
 Matusiak Wojciech 87

 Mbata Patricia 72
 Meszka Daniel 55, 56, 69, 70
 Mędrzyk Natalia 10, 16, 23, 95, 101, 107
 Milczarek Katarzyna 12, 18, 24, 64–68,
 78, 94, 95, 100, 101, 106, 107, 125, 127,
 129
 Mirosław Aleksandra 39, 95, 101, 107
 Musztafaga Grzegorz 91

 Nowicki Adam 81, 90

 O'Rourke Aofie 72
 Okufor Christian 45
 Omięcki Ireneusz 87
 Ostrowski Karol 81
 Ouyunk Diem 71

 Pak Sol Gum 52
 Paolletti Adrian 65, 66
 Pasek Andrzej 76
 Petri Paulina 55, 70
 Piasecka Anna 64
 Pienio Irena (Rusewicz) 91
 Pierwieniecki Krzysztof 46
 Pihan Marta (Kulesza) 77, 78
 Pikulik Daria 10, 16, 23, 40, 55, 69, 70,
 71, 79, 81, 82, 95, 96, 100, 101, 106, 108
 Pikulik Wiktoria 10, 16, 23, 55, 69, 70,
 81, 95, 100, 106
 Piotrowska Danuta (Bartoszek) 88
 Pliś Renata 78
 Posyłajka Łukasz 81
 Proksa Grzegorz 45, 46
 Przywara Ireneusz 45, 46

- Pyrek Monika 57, 76, 77, 78
 Rajnert Kamil 76
 Rapcewicz Michał 68
 Ratajczyk Grzegorz 70, 77
 Renkiel Piotr 61, 62
 Roman Witold 88, 91
 Rozmys Michał 81, 90
 Różański Tomasz 71
 Rudawski Adam 71
 Rudyk Mateusz 55
 Rygielska Aneta 46, 71
 Rylski Jacek 87
- Sala Marcin 71
 Sałacki Andrzej 65
 Sawrymowicz Mateusz 77, 78, 79
 Semeniuk Kamil 40, 96, 101, 107
 Sibiak Nikola 55, 56, 68–70, 82, 94, 95, 96, 100, 101, 102, 106, 107, 108, 126, 127, 128, 129, 130
 Skowrońska-Kozubik Żaneta 64, 65, 66
 Skrzypulec Agnieszka 78, 79, 81, 82
 Sobera Robert 58, 59
 Sobierajska Marta 65
 Sokołowski Michał 61, 62, 63
 Spisak Paweł 76, 77, 78, 79, 81, 83
 Stankiewicz Marcin 45
 Stankiewicz Tomasz 7, 13, 19
 Stańczyk Przemysław 76, 77, 88
 Stefanik Ryszard 8, 14, 20
 Stremler Beata 68
 Swatowska-Wenglarczyk Martyna 40, 96, 102, 108
- Sysojeva Sandra 65, 66
 Szarycz Artur 55, 68, 71
 Szczepański Marcin 58, 59
 Szeremeta Julia 36, 38, 40, 46, 71, 94, 96, 100, 101, 106, 108
 Szmidt (Schmidt) Józef 64
 Szulc Aleksandra 65, 66
 Szymczyk Franciszek 7, 13, 19
- Śliwka Aleksander 40, 96, 101, 108
 Świętek Iga 40, 96, 102, 108
- Tkaczyk Patryk 45
- Uracz Joanna 91
 Urban Renata 8, 14, 20
- Wasielewski Konrad 77, 78, 82, 89, 90
 Wawrowski Henryk 87, 90, 131
 Wąsowska Wanda 64
 Węgrzyn Anna 37
 Wilk Rafał 91
 Włodarczyk Anita 34, 38, 93, 94, 99, 100, 105, 106
 Wojtyra Małgorzata 78, 80, 89
 Wójcik Elżbieta 12, 18, 24, 46, 71–73, 74, 81, 82, 94, 95, 96, 100, 101, 102, 106, 107, 108, 126, 127, 128, 129, 130
- Zaborowski Filip 80
 Zalewski Krystian 80
 Zamojski Przemysław 34, 38, 61, 62, 63, 94, 100, 106
 Zatorski Paweł 40, 96, 101, 108
 Zhou Feny 51

Zieliński Damian 76, 78, 80, 88, 131

Zieliński Jan 37

Ziemiński Kacper 78, 80

Ziętarski Mirosław 40, 96, 102, 108

Zwolińska Klaudia 39, 95, 101, 107

Streszczenie

W 2024 roku kolejni polscy sportowcy otrzymali szansę wzięcia udziału w rywalizacji podczas Igrzysk XXXIII Olimpiady w Paryżu. To ogromne wyróżnienie, ponieważ tylko nieliczni zawodnicy czy reprezentacyjne zespoły spełniają wymogi kwalifikacyjne gwarantujące start w największej imprezie sportowej czterolecia. Każdy sportowiec marzy oczywiście o medalu olimpijskim lub chociażby o zakwalifikowaniu się do finału, zajęciu miejsca punktowanego, pobiciu rekordu życiowego w swojej dyscyplinie sportowej (konkurencji), uzyskaniu wyniku, z którego byliby dumni trenerzy przygotowujący do startu olimpijskiego czy klubowi szkoleniowcy. Trzeba podkreślić, że już sam udział w igrzyskach olimpijskich jest wielkim sportowym osiągnięciem.

W polskiej reprezentacji na Igrzyskach XXXIII Olimpiady w Paryżu było dziewięcioro zawodników reprezentujących siedem sportowych klubów województwa zachodniopomorskiego:

- Zbigniew Baranowski (AKS Białogard), zapasy styl wolny, kategoria 97 kg
- Mateusz Bereźnicki (BKS Skorpion Szczecin), boks, kategoria 92 kg
- Wiktoria Chołuj (AKS Białogard), zapasy kobiet, kategoria 68 kg
- Marlena Karwacka (KK Ziemia Darłowska), kolarstwo torowe, sprint, sprint drużynowy, keirin
- Piotr Lisek (KMS Szczecin), lekkoatletyka, skok o tyczce
- Filip Matczak (King Szczecin), koszykówka 3 x 3
- Katarzyna Milczarek (KSJ Zagózd), jeździectwo, ujeżdżenie indywidualne drużynowe

- Nikola Sibiak (KK Ziemia Darłowska), kolarstwo torowe, sprint, sprint drużynowy
- Elżbieta Wójcik (KB Karlino), boks, kategoria 75 kg.

Sześcioro zawodników z tego grona wywalczyło miejsca premiovane punktami olimpijskimi (od I do VIII). Byli to: Elżbieta Wójcik – V miejsce, Filip Matczak – VI miejsce (drużyna), Marlena Karwacka, Nikola Sibiak – VII miejsce, Zbigniew Baranowski – VIII miejsce, Wiktoria Chołuj – VIII miejsce.

Olimpijczycy reprezentujący kluby sportowe województwa zachodniopomorskiego, scharakteryzowani w niniejszym opracowaniu, spełnili trudne wymogi kwalifikacyjne. Godnie reprezentowali Polskę, swój klub, miejsce zamieszkania czy uczelnię. Dowiedli, że można spełniać swoje marzenia i rywalizować z najlepszymi sportowcami świata podczas olimpijskich zmagień.

Summary

Olympians from Sports Clubs of the West Pomeranian Voivodeship at the Paris 2024 XXXIII Olympic Games

In 2024, another group of Polish athletes became Olympians (debutants) and received the opportunity to compete in the 33rd Olympiad in Paris. Simply participating in the Olympic Games is a great achievement, as only a few athletes or national teams meet the qualifying criteria that guarantee a spot in the world's greatest sporting event of the quadrennial. Every athlete, of course, dreams of an Olympic medal or at least qualifying for the final, securing a scoring position, breaking their personal record in their sport (event), or achieving a result that would make their coaches preparing them for the Olympic start or club trainers proud.

Nine athletes representing seven sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship competed in the Polish Olympic team at the 33rd Summer Olympic Games in Paris 2024:

- Zbigniew Baranowski (AKS Białogard), freestyle wrestling, 97 kg category
- Mateusz Bereźnicki (BKS Skorpion Szczecin), boxing, 92 kg category
- Wiktoria Chołuj (AKS Białogard), women's wrestling, 68 kg category
- Marlena Karwacka (KK Ziemia Darłowska), track cycling, sprint, team sprint, keirin
- Piotr Lisek (KMS Szczecin), athletics, pole vault
- Filip Matczak (King Szczecin), 3x3 basketball
- Katarzyna Milczarek (KSJ Zagózd), equestrianism, individual and team dressage
- Nikola Sibiak (KK Ziemia Darłowska), track cycling, sprint, team sprint
- Elżbieta Wójcik (KB Karlino), boxing, 75 kg category.

Among the nine athletes from sports clubs in the West Pomeranian Voivodeship, six earned places from 1st to 8th, for which Olympic points are awarded (1st – 9 points; 2nd – 7 points; 3rd – 6 points; 4th – 5 points; 5th – 4 points; 6th – 3 points; 7th – 2 points; 8th – 1 point) [13]. These athletes were: Elżbieta Wójcik – 5th place, Filip Matczak – 6th place (team event), Marlena Karwacka, Nikola Sibiak – 7th place, Zbigniew Baranowski – 8th place, and Wiktoria Chołuj – 8th place.

Olympians representing sports clubs from the West Pomeranian Voivodeship, as characterized in this study, met the demanding qualification requirements. They proudly represented Poland, their clubs, places of residence, and universities. They demonstrated that it is possible to fulfil one's dreams and compete with the world's best athletes in the Olympic arena.

Zusammenfassung

Olympioniken der Sportvereine der Woiwodschaft Zachodniopomorskie bei den Spielen der XXXIII. Olympiade Paris 2024

Im Jahr 2024 wurden weitere polnische Sportler zu Olympioniken (Debütanten) und erhielten die Chance, an den Wettkämpfen der Spiele der XXXIII. Olympiade in Paris teilzunehmen. Schon die bloße Teilnahme an den Olympischen Spielen ist eine große Errungenschaft, denn nur wenige Sportler oder Nationalmannschaften erfüllen die Qualifikationskriterien, die einen Start bei der größten Sportveranstaltung der Welt alle vier Jahre ermöglichen. Jeder Sportler träumt natürlich von einer olympischen Medaille oder zumindest von einer Finalteilnahme, einer Platzierung in den Punkterängen, einer persönlichen Bestleistung in seiner Sportart (Disziplin) oder einem Ergebnis, auf das die Trainer, die ihn auf den olympischen Start vorbereitet haben, sowie die Vereinstrainer stolz sein könnten.

Bei den Olympischen Spielen der XXXIII. Olympiade in Paris 2024 traten neun Sportler an, die sieben Sportvereine der Woiwodschaft Westpommern repräsentierten:

- Zbigniew Baranowski (AKS Białogard) – Freistilringen, 97 kg
- Mateusz Bereźnicki (BKS Skorpion Szczecin) – Boxen, 92 kg
- Wiktoria Chołuj (AKS Białogard) – Frauenringen, 68 kg
- Marlena Karwacka (KK Ziemia Darłowska) – Bahnradsport: Sprint, Teamsprint, Keirin
- Piotr Lisek (KMS Szczecin) – Leichtathletik, Stabhochsprung
- Filip Matczak (King Szczecin) – 3x3 Basketball
- Katarzyna Milczarek (KSJ Zagozd) – Reitsport: Einzel- und Mannschaftsdressur
- Nikola Sibiak (KK Ziemia Darłowska) – Bahnradsport: Sprint, Teamsprint
- Elżbieta Wójcik (KB Karlino) – Boxen, 75 kg.

Von den neun Sportlern aus den Sportvereinen der Woiwodschaft Westpommern belegten sechs Athleten Plätze zwischen I und VIII, für die olympische Punkte vergeben werden (I – 9 Punkte; II – 7 Punkte; III – 6 Punkte; IV – 5 Punkte; V – 4 Punkte; VI – 3 Punkte; VII – 2 Punkte; VIII – 1 Punkt) [13]. Zu diesen Sportlern gehörten: Elżbieta Wójcik – 5. Platz, Filip Matczak – 6. Platz (Mannschaft), Marlena Karwacka, Nikola Sibiak – 7. Platz, Zbigniew Baranowski – 8. Platz, Wiktoria Chołuj – 8. Platz.

Die Olympioniken aus den Sportvereinen der Woiwodschaft Westpommern, die in dieser Arbeit charakterisiert wurden, haben die anspruchsvollen Qualifikationskriterien erfolgreich erfüllt. Sie haben Polen, ihren Verein, ihren Wohnort sowie ihre Hochschule würdig vertreten. Sie haben bewiesen, dass es möglich ist, seine Träume zu verwirklichen und bei den Olympischen Spielen mit den besten Sportlern der Welt zu konkurrieren.

Nota biograficzna

Jerzy Eider – absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Doktor habilitowany nauk o kulturze fizycznej, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Szczecińskiego. Pracownik badawczo-dydaktyczny Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Wydziału Kultury Fizycznej i Zdrowia (od 1.10.2019 r. nowa nazwa) Uniwersytetu Szczecińskiego. Dziekan Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego (2011–2019), prodziekan ds. Instytutu Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego (2008–2011), pełniący jednocześnie funkcję dyrektora IKF, dyrektor Instytutu Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych US (2002–2011), kierownik Katedry Sportów Indywidualnych, Turystyki i Rekreacji WKFiPZ US (2016–2019), wcześniej przez wiele lat kierownik różnych zakładów (1996–2016). Teoretyk i praktyk kultury fizycznej oraz ruchu olimpijskiego i paralimpijskiego. Przewodniczący, organizator konferencji naukowych i popularnonaukowych związanych z olimpizmem. Autor – i współautor – ponad 290 prac naukowych, w tym 17 monografii, 15 pod redakcją naukową, 6 podręczników akademickich. Promotor 5 prac doktorskich, w tym mistrza olimpijskiego (Pekin 2008) w wioślarskiej czwórce podwójnej dr. Marka Kolbowicza (2012), ponad 700. prac magisterskich (w tym olimpijczyków: Henryka Wawrowskiego, Przemysława Czerwińskiego, Damiana Zielińskiego, Marcina Lewandowskiego, Łukasza Chyły) i ponad 300. prac licencjackich). Redaktor naukowy czasopisma „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine” (2013–2021), przewodniczący Rady Sportu Gminy Miasta Szczecin (2003–2021), członek zarządu Zachodniopomorskiej Rady Olimpijskiej (od 2006 r.),

członek honorowy Szczecińskiego Klubu Olimpijczyka (od 2006 r.). Pomysłodawca i organizator Wydziałowej Sali Osiągnięć Sportowych (na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US), na bazie której powstało Muzeum Olimpizmu w Uniwersytecie Szczecińskim. Od października 2022 roku pełni obowiązki dyrektora tego muzeum.

Za działalność na rzecz upowszechniania idei ruchu olimpijskiego, olimpizmu został odznaczony przez Polski Komitet Olimpijski w 2006 roku srebrnym medalem, a w 2022 roku złotym medalem „Za zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego”, natomiast w 2023 roku medalem okolicznościowym z okazji 100-lecia Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

71-101 Szczecin, ul. Mickiewicza 64
tel. 91 444 20 06, 91 444 20 09
e-mail: wydawnictwo@usz.edu.pl
www.wn.usz.edu.pl

ISBN 978-83-7972-932-6 (online)
ISBN 978-83-7972-931-9 (print)

9 788379 729319